

Upravištvo: Ljubljana, Knaflijeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842. Praha čisto
78.180. Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25 — Din,
za izposojeno 40. — Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knaflijeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 8. Telet št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglas: po
tarifu.

Borza robe, dela in poseti —

„Jutrov“ mali oglasnik.

Danes: 458 ponudb in povpraševanj.

Novi avtobusni predpisi za dravsko banovino

Maksimirano število potnikov — Nedopustno postaja-
nje izven rednih postajališč

Ljubljana, 30. januarja AA. Kr. ban-
ska uprava razglasi:

Na osnovi §. 1. in 12. zakona z dne
2. decembra 1930, Službeni list št. 55,
iz 1931 in § 54. obrtnega reda z dne 5.
februarja 1907, drž. zak. št. 26. odre-
jam v cilju enotne ureditve avtobusne-
ga prometa in v prometnovarnostnem
oziru, kolikor to ni že določeno v pogo-
jih posameznih koncesijskih odlokov —
sledenče:

1) Podjetja, vršeca obrt občasne-
ga prevažanja oseb z avtobusi, ne smejo v
svoja vozila sprejemati več potnikov,
kakor je v njih oblastveno dopuščenih
mest.

2) Vstopanje in izstopanje potnikov
se sme vršiti le na oblastveno ugotov-

ljenih, iz voznih redov razvidnih in ob
progi označenih postajališč (stalin in
pogojnih) in je postajanje avtobusov v
ta namen med postajališči prepovedano.

3) Prevažanje tovorov in blaga, ki ni
ročna prtljaga potnikov — izvzemši po-
što — je z avtobusi prepovedano. Isto-
tako je prepovedano odvažati od obla-
stveno določenih stajališč v svrhu preve-
zanja in oddaje kakršnokoli prtljago.

Prestopki se kaznujejo po določenih
obrtne določ. Kazni so: a) ukor, b)
globa, c) zapor, d) odvzete koncesije
za določen čas ali za stalno.

Odredba stopi v veljavo tretji dan po
objavi v Službenem listu kr. banske
uprave dravske banovine.

Zopetna uvedba nedeljenega šolskega pouka v dravski banovini

Prosvedno ministrstvo je upoštevalo ugovore staršev in odredilo, da
se na srednjih šolah v dravski banovini s 1. februarjem zopet uvede
nedeljeni pouk

Beograd, 30. jan. r. Kakor znano, je
zaletela svojčasna naredba o uvedbi de-
jenega pouka na srednjih šolah v drav-
ski banovini na močan odpor staršev, ki
so v zagovoru nedeljenega pouka navajali
med drugim tudi to, da bi bil drugače
mnogim kmetičkim, delavskim in uradni-
skim sinovom in hčerkam onemogočen
studij. V tem smislu je poseben odbor,
izvoljen na velikem zborovanju prizade-
lih staršev v Ljubljani, poslal ministru
za prosveto splošnico. Za stvar so se

zavzeli tudi poslanci dravske banovine.
Zlasti poslanec dr. Rape, ki so opozorili
g. ministra na to, da je ta naredba za
dravsko banovino glede na vladajoče pri-
like neprimerna. Prosvedni minister je
upošteval navedene razloge, ki govorijo
proti deljenemu pouku ter je izdal sedaj
odlok, s katerim se na srednjih šolah v
dravski banovini počne s 1. februarjem
zopet uvede nedeljeni pouk, kakor je bilo
to poprej.

Kmetijska razstava v vlaku

Razstava bo svečano otvorjena 14. februarja v Beogradu, nakar bo
krenila v posamezne banovine

Beograd, 30. januarja. AA. Kmetijska
potujoča razstava in šola, ki jo organizira
kmetijsko ministrstvo skupno s promet-
nim ministrstvom, je končana. Vsa dela
pri ureditvi 23 vagonov so se izvršila v že-
lezniški delavnici v Smederevu. V p. ne-
deljek 1. februarja bo garnitura vlaka iz-
ročena upravi razstave. Ki bo skupno s
strokovnimi referenti akcij začela intenzi-
vno delo za notranjo ureditev razstav-
ljanih vagonov in ureditev razstavljanih
predmetov po posameznih kmetijskih pa-
nogah. Ta dela dolga končana do 12. fe-
bruarja.

Svečana otvoritev kmetijske potujoče
razstave in šole bo v nedeljo 14. februar-

ja ob 10. dopoldne na železniški postaji
v Beogradu. Razstava bo odprta 2 dni in
tedaj bodo imeli ne samo beograjski že-
ležani, nego tudi kmetije iz okolnih vasi
priliko ogledati si to veliko razstavo, ki
je prva te vrste v naši kraljevini in ne
Balkanu sploh. Nato bo razstavljani vlak
krenil po programu na vožnjo v vadar-
sko in moravsko banovino.

Vsi razstavljani predmeti, ki so dozdaj
prijavljeni potujoči kmetijski razstavi,
morajo biti v Smederevu najkasneje do 8.
februarja in se na poznejše pošiljke ne bo
moglo več ozirati. Vsa pojasnila daje tu-
nišnje potujoče razstave, palača promet-
nega ministrstva, soba št. 293.

Mlinarji za reformo žitnega režima

Sklepi konference mlinov — Predlogi za nadomestilo dosedanjega
žitnega monopola

Beograd, 30. januarja. AA. Na državni
konferenci zastopnikov mlinarske industri-
je, trgovskih mlinov in mlinov na mlecio,
ki so zastopani v Jugoslovanski zvezi mli-
nov v Zagrebu, v Zvezi mlinov v Beo-
gradu, v Mlinarski zadrugi v Beogradu,
v Zvezi slovenskih mlinov in Ljubljani, v
Zadrugi sledenjih in malih mlinov in Za-
grebu, so bili sprajeti naslednji sklepi:
1. Svobodna trgovina s pšenico in pše-
ninom moko v Jugoslaviji naj stopi v ve-
liko najkasneje do 15. februarja 1932. Z
uveljavljanjem svobodne trgovine se mo-
rajo odškodovati mlini za vse tiste zasto-
ge, za katere so prej plačali odškodnino.
2. Monopol izvoza pšenice in moke naj
ostane v veljavi do konca te kampanje.

to je do 30. junija 1932.
3. Za pokritje izgube pri izvozu naj dr-
žava pobere od mlinov: a) določen odstot-
ek prodajne cene vseh vrst moke kot iz-
redni davek na mletev do 30. junija 1932,
ali pa b) naj pavšalno obremenijo vse mli-
ne po njihovi tehnični kapaciteti in po
določenih lestvicah.

Obenem se naproša kraljevska vlada,
da se pozovejo k Privilegirani delniški
izvozni družbi na stalno sodelovanje z
zastopniki mlinarske industrije.

O teh sklopih je posebno odgovornost
obvestilo g. ministra za trgovino in in-
dustrijo in kmetijskega ministra. Izvo-
ljen je bil podoborba z nalogo, da obširno
izdelajo sklepe pod točkama 3 a) in b).

Turska delegacija za razorožitveno konferenco

Niš, 30. jan. AA. Člani turške delega-
cije, ki potujejo v Zenevo, so danes do-
poldne pasirali z orijentnim ekspresom
Niš. V Beograd so prispeli ob 6. popol-
dne.

Člani delegacije so: Abdilhad bej, ge-
neralni ravnatelj zunanjega ministrstva,
Tevfik bej, tajnik predsednika republike,
Nuri bej, generalštabni podpolkovnik,
Fahri bej, generalštabni podpolkovnik,
Kemal Husni bej, pooblaščen minister
Turčije v Bernu in Haki bej, tajnik re-
dakcije lista »Hakimied Milie«. Razen te-
ga je bil v vlaku tudi Petar Hristijan
Sohn, pooblaščen minister Darske Tur-
čije in Grčije.

Pospeševanje gospodarskih stikov
s Poljsko

Beograd, 30. januarja AA. Poljsko-ju-
goslovenski gospodarski sklad sprejema
nove člane vsak dan od 8.30 do 12.30 in
od 16. do 18. članarina znaša 20 Din me-
sečno. Pisarna odbora daje članom brez-
plačno vsa pojasnila o možnostih trgo-
vine med kraljevino Jugoslavijo in poljsko
republiko. Prijave sprejema tajnik pisar-
ne odbora v prostorih Poljsko-jugosloven-
ske lige, Beograd, Francuska št. 14.

Oprostitev plačevanja taks

Beograd, 30. januarja AA. Na podlagi
člena 5. točke 5. zakona o taksah je fin-
minister oprostil plačevanja taks po št. 1.
taksne tarife Podporno društvo za gluho-
ne decu v Ljubljani za vse vloge in
prošnje, ki jih pošljejo državnim oblast-
vom, izvzemši take, ki jih pošljejo v ci-
vilnih pravnih.

40 hl piva izpustil

Banjaluka, 30. januarja n. V pretekli
noči se je neki delavec, nameščen v pi-
lovarni Trape d. d., hotel masčevati nad
upravo podjetja, ki ga je prenesta na
slabše mesto. V kleti je odprl šest velikih
sodov, iz katerih je v kratkem času izte-
klo 40 hl piva. K sreči so nameščenci iz-
povarne še pravočasno opazili zlo in so pre-
prečili nadaljnje iztekanje pijače.

Počastitev Brianda

Pariz, 30. januarja AA. Zaveza franco-
skih društev za Društvo narodov je ime-
novala Aristida Brianda za svojega čast-
nega predsednika.

Odhod dr. Beneša v Zenevo

Praga, 30. januarja h. Danes dopoldne
je zunanji minister dr. Beneš odpotoval na
razorožitveno konferenco v Zenevo.

Vojna napoved v Aziji?

Reuter objavlja alarmantno vest, da je Kitajska napovedala Ja-
ponski vojno — Razburjenje v Ženevi — Nove bitke na Kitajskem
Skupni ukrepi Amerike in Anglije

London, 30. jan. s. Reuter poroča, da
je kitajska vlada v Nankingu sklenila
formalno vojno napoved Japonski.

Sanghaj, 30. jan. M. Po se ne potrje-
nih vesteh je Kitajska danes oficijelno
napovedala vojno Japonsku.

Zeneva, 30. jan. AA. Vest, da je nan-
kiška vlada sklenila napovedati Japo-
nski vojno, je prišla v Zenevo ravno v tre-
nutku, ko je lord Cecil, zastopnik Angli-
je v svetu DN pobijal tezo japonskega za-
stopnika, da je svet DN dovolil japonski
vladi, naj izvede do konca vojaške ukre-
pe, ki jih je začela.

Zeneva, 30. jan. č. Na seji sveta Dru-
štva narodov je bila baš razprava o ja-
pansko-kitajskem konfliktu, ko je med
delegatov kakor bomba udarila vest, da
so Kitajci napovedali vojno Japoncem.

Med člani sveta je bilo opaziti nenadoma
silno razburjenje in takoj so pričeli go-
voriti, da bo treba odločiti razorožitveno
konferenco. Razorožitvena konferenca
bi se morala pričeti v ponedeljek po za-
ključitvi zasedanja sveta Društva narodo-
v. Ker bo svet Društva narodov zasedal
še prihodnji teden, se bo razorožitvena
konferenca v ponedeljek, dne 8. februarja.

Svet Društva narodov je povelil gene-
ralnemu tajniku nalogo, da se sporazumi
z velikimi silami o konstituiranju iz-
redne komisije Društva narodov po čl.
15 pakta o Društvu narodov, ki naj izve-
de preiskavo japonsko-kitajskega spora.

London, 30. januarja s. Vesti iz Nan-
kinga, da je sklenila kitajska vlada na-
povedati Japonski vojno, je tukaj učin-
kovala kot bomba v uradnih krogih in
sedaj še niso prejeli potrdila te vesti,
že sedaj pa se priznava, da bi povzročil
takšen korak izredno vznemirjenje,
najbolj obžalovanja vredne pa bi bile
njegove posledice za Društvo narodov.

Prezbalstvo se poroča dalje, da je vse
izvabljalstvo z dijaštvom na čelu str-
njeno za vlado ter zbira prostovoljce in
prispevke za vojne fondne.

Službenega potrdila še ni

Zeneva, 30. jan. s. Kitajska delegacija
izjavlja, da doslej iz Nankinga še ni pre-
jela nobene vesti o vojni napovedi. Tudi
japonska delegacija o tem še nima nika-
kega poročila. Angleško zunanje mini-
strstvo je na vprašanje iz Zeneve izjavilo,
da še ne more potrditi Reuterjeve
brzojavke, ker še nima službenega po-
ročila. Sumljivo pa je, da do sedaj tudi
od nikoder ni prišel demanti vesti o vojni
napovedi.

Zaradi nesigurnosti je svet Društva nar-
odov za primer, da bi se vest o vojni
napovedi potrdila, pripravljen za sejo v
nedeljo. Če se bo izkazalo, da so govo-
rice o vojni napovedi napačne, se bo svet
Društva narodov sestel na novo sejo o
mandžurskem sporu šele v torek, ker
upajo, da bo do tedaj dobil poročila
sanghajskega odbora.

Varnostne odredbe velesil

Singapur, 30. jan. AA. Štirje angleški
torpedni rušilci, ki bi morali odpluti iz
kitajskih vod in se vrniti v Anglijo, so
dobili zapoved, naj odgoše svoj odhod.

Pariz, 30. januarja č. Francoske obla-
sti so odredile dvema bataljonoma ko-
lonialnih čet v Indokini, da odpotujejo
v francosko komisijo v Sanghaj. Prav
tako je bataljon francoskih čet v Tient-
sinu pripravljen na pot.

San Pedro (Kalifornija), 30. jan. AA.
Admiral Leigh je dal zapoved ameriški
eskadri v havajskih vodah, da mora biti
v nedeljo popolnoma pripravljena na odhod.

New York, 30. januarja g. Kakor po-
roča Societed Press iz Washingtona, je
izjavil general Pratt, da je dobila vsa
azijska mornarica povelje, naj bo pri-
pravljena za zaščito ameriških držav-
ljanov na Kitajskem.

Proglas kitajskim vojakom

Sanghaj, 30. januarja s. Čangkajšek,
vrhovni poveljnik kitajskih armad, je
poslal vsem vojaškim poveljnikom brzo-
javko, v kateri pravi med drugim: Čim
več prenesemo, tem več veselja imajo
Japonci za napadanje. Usoda Kitajske
je v nevarnosti. Kdor čuti kot patriot,
ne bo mogel več prenašati zatiranja.
Sedaj je prišel trenutek, ko se morata
dvigniti vlada in armada, da bosta za-
varovali čast naroda in obstoj kitajske-
ga prebivalstva. Kitajci se bomo rajši
borili in žrtvovali, kakor pa uklonili
pred Japonci, ki rušijo pravice in po-
dirajo svetovni mir.

Bitke za Sanghaj

Sanghaj, 30. januarja. g. Ker se bitka v
Sanghaju trenutno nagiba v škodo Japoncev,
so dopoldne izkrcali iz vojnih ladij, zasidra-
nih v sanghajskem pristanišču, še 1000 mor-
narjev. Vrhovno poveljstvo japonske mornari-
škega zbora pred Sanghajem priznava,
da se je napredovanje japonskih oddelkov
ustavilo in da je bilo treba japonske napa-
dalne oddelke na nekaterih mestih umakni-
ti iz Čapeja. Japonci načrtujejo obenem, da
je ta razvoj dogodkov samo posledica šte-
vilne kitajske premoči, dočim zatrjujejo Ki-
tajci, da so se njihove čete odlikovale v bo-
jih z izredno hrabrostjo. Po dosedanjih ne-

potrjenih govoricah so Kitajci zaplenili 400
japonskih pušk in ujeli številne vojake.

Nanking, 30. januarja. s. Številni vlaki ki-
tajskih čet vozijo pospešeno v smeri proti
Sanghaju, pri čemer jih po poti podirajo
tisočglave množice. Manifestanti nosijo tabele
z napisi: Uprimo se morilec! Držite
Sanghaj za vsako ceno!

Čangkajšek zopet diktator
Kitajske

Sanghaj, 30. januarja. d. Iz Nankinga,
kjer je sedež kitajske nacionalne vlade,
poročajo, da so se v luki vsidrale tri ve-
like japonske križarke, ki so pripravljene,
da vsak čas započne akcijo proti glav-
nemu mestu. Japonski generali konzul je
odredil, naj vsi v mestu stanujoči Japonci
odpotojujejo.

General Čangkajšek, ki je bil šele ne-
davno odstavljen kot predsednik nacio-
nalne vlade, je očitno zopet prevzel
vodstvo državnih poslov in sicer kot dik-
tator. Čangkajšek je pozval vse kitajske
politike in tudi vojaške poveljnike, naj
se sestanejo pri pripravi mobilizacije
vseh razpoložljivih kitajskih vojaških sil.
Za sedaj se čaka na posredovalno akcijo
Društva narodov. Bivšemu guvernerju
Mandžurije Čangsulangu je bila poslana
v Peiping posla prošnja za pomoč Čan-
kajšek je poslal kitajskemu zastopniku
pri Društvu narodov v Zenevi nujen po-
ziv, naj takoj zahteva intervencijo Dru-
štva narodov.

Sanghaj, 30. januarja. s. Čangkajšek je
pri konzularnih zastopnikih inozemskih
uradov v Sanghaju protestiral, ker so
smeli Japonci uporabljati ozemlje medna-
rodne koncesije kot oporišče za svoje vo-
jaške organizacije proti Kitajcem. Čan-
kajšek je izjavil, da bi utegnilo imeti to
za posledice, da bo prisiljen obsejati
japonski del koncesijskega mesta z grana-
tami in obenem odkloniti vsako odgovor-
nost za posledice.

Marsal Čangkajšek je prevzel ponovno
poveljstvo vseh oboroženih sil na Kitaj-
skem in je zopet prevzel, kakor vse ka-
že, vodstvo kitajske politike. Svojem po-
rejenim poveljnikom je izdal naredbo, naj
bodo pripravljene za primer, da Kitajska
napove vojno svojemu sovražniku.

Novi boji v Mandžuriji

Tokio, 30. jan. č. Med japonskimi in ki-
tajskimi vojaškimi oddelki so se pričeli
boji okrog Harbina. Japonci so obkolili ki-
tajske čete, ki so Harbin zasedle. Kmahu
so Japonci zopet premagali Kitajce iz me-
sta. Tuji se pripravljajo na beg iz Harbi-
na, kjer pričakujejo še velikih bojev.

London, 30. jan. d. Ob reki Sungari
je prišlo do boja med kitajskimi in japo-
nskimi četami. Med preko reke je bil v
včerajšnji noči porušen, zaradi česar ja-
panske transportri niso mogli več dospeti v
Harbin. Po vesteh iz Tokia smatrajo ta-
mošnji vojaški krogi, da je bil železniški
most preko reke Sungari porušen na od-
redbo ruske železniške uprave.

Nov konflikt med Rusijo
in Japonsko

London, 30. januarja d. Kakor vse kaže,
se je napetost med Rusijo in Japonsko
znatno povečala, ker so ruske oblasti od-

Predsedniške volitve v Nemčiji

Berlin, 30. januarja d. V političnih kro-
gih zatrjujejo, da bodo volitve državne-
ga predsednika že 13. marca. Zato se bržkone
državni zbor ne bo sestel šele 23. februarja,
kakor je bilo prvotno nameravano, tem-
več že prej h kratkemu zasedanju, da do-
loči dan volitev. Dne 6. februarja je do-
stala nemško-nacionalna državnozborna
frakcija, da razpravi o odločitelnih skle-
pih nacionalne opozicije. Hitler je pozval
vse glavne voditelje svoje stranke za pri-
hodnji teden na razgovor o postavitvi kan-
didata za državnega predsednika.

Grčija odpove vse trgovinske pogodbe?

Atene, 30. januarja. M. Danes se je ve-
šala medministrska konferenca, na katero
so bili povabljeni tudi zastopniki bank in
industrije. Na konferenci so razpravljali
o gospodarskem položaju Grčije in o ce-
lokupni grški trgovinski politiki. Konfe-
renca je priporočila vladi, naj odpove vse
trgovinske pogodbe in uvede pogajanja
za sklenitev novih pogodb, ki bi bile za-
snovane na načelu kontingentiranja.

Litvinov v Berlinu

Berlin, 30. januarja. AA. Včeraj je
prisel v Berlin sovjetski zunanji minister
Litvinov. Popoldne se je sestel z državnim
kancelarjem dr. Brüningom. Brez dvoma
sta govorila o nenapadalnem paktu med
Poljsko in sovjetskimi Rusijo in o razoro-
žitvi. Iz Berlina pojde Litvinov v Zenevo
na razorožitveno konferenco.

Eksplodizija v Tonlinici

Angora, 30. januarja AA. Po poročilu
iz Adeje je bila v tamcavi tonilnici huda
eksplozija. Štiri osebe so bile ubite, 15 jih
je bilo ranjenih.

klonile prevoz japonskih čet v Harbin na
vzhodni kitajski železnici. Kakor poročajo
iz Harbina, se je 3000 ruskih železniških
nameščencev oborožilo ter dalo orožje na
razpolago tudi kitajskemu poveljniku
Kingsavu, ki je svetoval ruskemu ravnate-
lju železnice, naj zposluje odposiljatev
ruskih čet v Mandžurijo. Po neki vesti iz
Čangčuna so se Japonci odločili, da pre-
vzamejo začasno nadzorstvo nad južno
progo vzhodne železnice ter omogočijo
promet, ker se kitajski in ruski name-
ščenci branijo izvrševati službo.

Japonska vlada namerava, kakor se go-
vori napraviti rusko vlado odgovorno za
vso nadaljnjo škodo, ki bi jo utrpeli ja-
panski državljani v Harbinu, ker je Rusija
odrekla uporabo vzhodnokitajske železni-
ce za prevoz čet. Japonsko vojaštvo se se-
daj prevažajo po zraku.

Še ena preiskovalna
komisija

Zeneva, 30. januarja. s. Po 4. tundi javni
zaključni seji je sklenil svet Društva nar-
odov, da bo dogodek v Sanghaju pre-
iskal po posebnih preiskovalni komisiji.
Glavni tajnik Društva narodov bo po čl.
15 pakta Društva narodov pozval tade
držav, ki imajo diplomatske zastopnike
v Sanghaju, naj sestavijo preiskovalni od-
bor, ki bo moral čim prej poročati o zad-
njih dogodkih v Sanghaju.

Skupno postopanje Anglije
in Amerike

Pariz, 30. januarja. g. Kakor poroča
Associated Press iz Washingtona, sta Angli-
ja in Amerika pri japonski vladi formalno
protestirali proti zasedbi Sanghaja.

New York, 30. januarja. AA. Vest, da sta
Anglija in Amerika izdali analogne ukrepe
glede na položaj v Sanghaju, je v Zedinje-
nih državah narejela na splošno odobrava-
nje. Kakor poročajo posebni dopisniki tujih
listov v Washingtonu, se je ameriška vla-
da, kakor se zdi, pod vplivom stališča, ki
ga je zavzela Anglija, odločila za politiko
neutrlnosti nasproti Kitajski in Japonski
in pozorne čuječnosti. Stimson je v 24 urah
prisilil k molku vse alarmiste in odstranil
vsa nesoglasja, ki so vladala v kabinetu.

»New York Tribune« piše, da je Hoover
kabinet tako nastopil, da se je izognil
vsakega incidenta, ki bi mogel povzročiti
resne mednarodne komplikacije. Ne sa-
mo, da je zunanje ministrstvo včeraj od-
klonilo misel o bojkotu, o katerem so raz-
pravljali o krogih tega ministrstva, nego
je Stimson celo dosegel od kongresa, da
je opustil misel na kakršnekoli zakono-
dajne odredbe proti Japonski, kakor n.
pr. zoper pristanišče pred japonskimi lad-
jami, kjer bi to samo kompromitalo diplo-
matska pogajanja.

»New York Times« piše o zadržanju An-
glije nasproti kitajskemu sporu.
Anglija, piše list, hoče počakati in prepu-
stiti Zedinjenim državam iniciativo. Zdi
se, da si hoče Macdonald, preden bi z-
gažiral Anglijo za resnejšo intervencijo,
od katere bi utegnili biti odvisna mir ali
vojna na Daljnem vzhodu, zagotoviti pod-
poro ameriške javnosti.

Visoko obdavčenje v Italiji

Rim, 30. januarja. Z. Denic italijanskega
državnega gospodarstva je znašal v drugi
polovici preteklega leta 1.669.000.000
fr. Kljub temu pa je rimski režim določil v
novem državnem proračunu izdatke na
okrog 22 milijard lir. Ministrski svet je na
svojem poslednjem zasedanju ugotovil, da
mora država v prihodnji poslovni dobi
prejeti 20 milijard lir v obliki davkov. Že
leta 1928-29 so znašali celokupni nacio-
nalni dohodki 80 milijard lir. Ti dohodki
so se v preteklem letu znižali na malo več
kot 50 milijard. V primeru s temi dohodki
je davčna obremenitev v Italiji silno nara-
šla. Režim je obdavčeval italijansko ljud-
stvo za skoro 40 odstotkov vseh njegovih
dohodkov.

General Weygant odhaja

Pariz, 30. jan. s. General Weygant je
danes izstopil iz aktivne služ

Še ena kriza

Ena redkih zadev, ki se o nji lahko takoj vsi sporazumemo, je ta, da je današnji čas izredno resen in težak. Sredi množice spornih vprašanj je vsaj to nesporno. Evo nas na pragu februarja, meseca, ko bo stopila v ospredje javnih vprašanj razorožitvena konferenca. Kot preludij ženevski zelo težavni in usodno važni operi so na Daljnem vzhodu udarili na vojni boben in japonski generali so pridno urijo v vojnih pohodih. Nervoza se je lotila kar treh celin: v nevarno igro med Japonci in Kitajci so s svojimi daleč in globoko razpredenimi interesi zavozlani tudi Evropani in Američani.

Na programu bližnjih mesecev pa so še druge vznemirljive reči: na primer prezidentske volitve v Nemčiji in parlamentarne volitve v Franciji. To so tako rekoč normalna, zakonita vznemirjenja; kaj pa pripravljajo razni politični inšcenatorji za kulislami, kakšna presenečenja, tega se ne vemo. Vsekako bo treba za prihodnje mesece pripraviti malo več dobrih živcev in močatega poguma, da pogledamo nekaterim nič kaj prijaznim dejstvom v obraz.

Naravno je, da se v tako nevšečnih in — kar je še huje — zmedenih časih širijo sila pretirani glasovi in da mnogi ljudje izgubljajo pravo mero za precejevanje mogočega in nemogočega, bližnjega in daljnega, bistvenega in slučajnega. V srednjem veku so v slabih časih kamenjali žide češ, da dobri kristjani zadržujejo vodu; sedaj si dobri kristjani sami zadržujejo ne vodnjake, temveč duševno razpoložnost, kar v nekaterih primerih ni nič manj usodno. Od pretiranih govoric vsej Evropi rastejo ušesa in od povečanih strahov steklene oči. Prisluhni le z enim ušesom tudi pri nas: boš slišal, kaj vse nekaterim ljudem hodi in časih celo neprijetno straši po glavi.

Ni še leto dni, kar smo v »Jutru« priobčili razgovor z nekim uglednim učnjakom. Takrat se še ni z vseh godal oglašala današnja neskončna melodija o krizi; toda razboriti mislec je pokazal s prstom na krizo vseh današnjih kriz: na zmedo v glavah. Dokler prizadeži narodi, vsak za se in za svoja posebna vprašanja, vsi pa za občne človečanske probleme, ne pridejo do neke jasnosti v nazorih, ni mogoče govoriti o ozdravljenju današnjih nevarnih težav. Ni dvoma, da imajo prav oni, ki trde, da so današnje težave tudi moralnega značaja. Prav tako pa ne moremo dvomiti, da je vse to, kar se je zgostilo pred nami v preteča dejstva, tudi posledica intelektualne ali razumske krize. Izkušen kmet bi povedal preprosto, a nič manj točno: Gospodar, ki ne zna svojega dela premisliti in gospodarstva pretuhtati, je slab in gre na beraško palico.

V današnjem času obstojita dve vrsti javnih vprašanj: širša in ozka. Vprašanja države in družbe, demokracije in diktature, kapitalizma in socializma,

vojne in miru in še nekatera, so široka, okvirna vprašanja našega časa. Njih rešitev nedvomno sega tja do konca 20. stoletja, zadeva v enaki meri vse zapadne narode in ni nič drugega kot iskanje nove usmeritve človeštva. Napadno bi bilo misliti, da se takšna osnovna, elementarna vprašanja »rešujejo« na tem ali onem kosčku Evrope ali da se bodo rešila kar jutri. Trenutno so važnejša ožja vprašanja, ki jih ne bodo reševali samo voditelji, marveč jih mora rešiti slednji izmed nas za sebe. Ta vprašanja so na potresnih tleh evropske politike postala že nuja.

Vsi, ki nastavljajo ušesa pamčnim glasovom ali ki si ustvarjajo »ideje«, na katerih bi hoteli graditi nov svet, si morajo biti vsak hip na jasnem, kaj jim je ljubše: red ali nered, dejavno državljanstvo in narodnjaštvo ali pasivno kosmopolitstvo, današnji dan ali meglena bodočnost, življenje ali ideja?

Ta vprašanja so vsaj delno, zlasti, če bi jih razložili z opisno govorico, kaj preprosta. Toda ne pozabimo, da danes sploh gre za »preprosta« vprašanja; celim plastem ljudstva gre n. pr. za navaden vsakdanji kruh. Zato bi bilo že treba prestorno krivuljo mišljenja nekoliko znižati in se ustaviti baš pri teh preprostih vprašanjih današnjega življenja.

V velikem delu evropskega razumnštva vlada prav na tem področju skoraj že obupna zmeda. Nekdo je bilo treba silnega napora in žrtve, da se je zgodovina zasukala na kakšno stopnjo naprej ali nazaj; danes bi jo hoteli nekateri ljudje zasukati kar pri svojem kavarniškem omizju. Med tem ko milijoni ljudi čutijo, ne več pri koži, marveč prav pri živem mesu težo in resno današnjih časov, se nekateri razumniki igrajo s svojimi »idejami« enako neodgovorno kakor otroci z ognjem. Dokler gre za vprašanja umetnostnih stilov ali spoznavalnih teorij, je stvar nedolžna. Toda socialne in politične ideje se ne gibljejo v metafizični neskončnosti, marveč so osobito še v naših dneh, ko je vse razmajano in razdraženo, ko vsakdo v zatohli kamrici trdih dejstev čaka blagodejne sape odrešilnega evangelija, nujno zvezane z gospodarskimi, sociološkimi in naravnost biološkimi silami.

Treba je zdraviti »krizo« v glavah. Razumnštvo je prvo poklicano, da pride do jasnosti vsaj v ožjih, odvisnih vprašanjih občne usode. Razumnik mora povsem določno vedeti, kaj hoče v sedanjih težavni situaciji: red ali nered, mirno vodstvo ladje, na kateri stoji sam s svojim obstojem, preko razdijanih valov, ali pa zavestno balanciranje tam, kjer je pod ladijo še brez tega dovolj nesigurno? Dokler se tudi razumsko ne zavemo teže in odgovornosti najbližjih mesecev, ni upati, da bi se začelo zamračeno politično obzorje jasiti. Trenutno pa svet nima potrebe idej, diskusij in debat: vse, kar zdaj potrebujemo, so dejanja in modro vodstvo!

Zopet zagoneten požar v Savinjski dolini Gospodarsko poslopje posestnika Grašinarja v Kapli, postavljeno na pogorišču, je te dni zopet zgorelo

Kapla, 30. januarja. V četrtek zvečer so se po starem običaju zbrali kapelski fantje, da napravijo godbo domačemu posestniku Francu Grašinarju, ki je imel naslednjega dne godbo. Ob tej priliki se je razvila pri Grašinarju prijetna domača zabava, ki je trajala pozno v noč. Pri vselem prepevanju pa ni nihče mislil, da se bo ta večer končal tako žalostno. Okoli 2. jutraj je šel eden fantov na prosto in je nenadno opazil ogenj v Grašinarjevem gospodarskem poslopiju. Fantje so takoj alarmirali domače gasilce, ki so prihiteli z brzgalo na kraj nesreče in začeli nemudoma gasiti. Na pomoč je prišlo tudi gasilno društvo iz

Ojstriške vasi, ki mu pa ni bilo treba stopiti v akcijo.

Požar je za posestnika tem bolj občuten, ker si je Grašinar šele postavil novo gospodarsko poslopje, ker mu je staro lani zgorelo. Komaj si je novo zgradbo zavaroval, je že prišla zopet nesreča.

Takojšnje ljudstvo je zaradi neprestanih požarov že skrajno razburjeno. Ljudje sicer pravijo, da vrh čudi tako dolgo po vodo, dokler se ne ubije, kar pa je slaba tolažba. Prav verjetno je, da ne gre samo za enega požaralca, nego jih bo več. Mnogo pa bo vmes tudi takih požarov, ki nastanejo iz drugih vzrokov, največ najbrže zaradi nevarnosti.

Za prehrano revežev

Ljubljana, 30. januarja. Mestna organizacija Narodne Odrbane v Ljubljani je poslala pomožni akciji naslednji predlog: Število brezposelnih dnevno narašča in je njih beda vedno hujsa. Mnogo se je že storilo za omiljenje bede, so pa še možnosti dobiti nove vire za »po zamisljeno pomožno akcijo. Eno tako možnost vidimo v provedbi naslednjega predloga:

Vsaka, vsaj srednje dobro situirana ljubljanska družina z lastnim gospodinjstvom naj bi prevečala slobodno za opoldanske prehrane vsaj enega brezposelnega, ki bi ga Pomožna akcija označila kot potrebnega. Ljubljana je znana po svoji gostoljubnosti in bo gotovo zmogla tisoč roblin, ki bi bile pripravljene dati hrano — kosilo ali večerjo — vsaj enemu lačnemu revežu. Če bodo ti sestrskani ljudje, ki jim je prosjačenje po hišah prepovedano, vsaj enkrat na dan vžili toplo jed in jim ne bo treba stradati in preklinjati svoje usode, bodo gotovo lažje prenašali nadloge sedanjih težkih časov in čakali boljših dni. Vse dobre gospodinjke, ki imajo kaj srca za svojega bližnjega, nam bodo gotovo priznale, da se pri kuhi za 4 ali 5 oseb ne pozna mnogo, če je goleg še eden.

Odbor Narodne Odrbane si zamislija to prehrano na način, ki bi bil dotični roblin najbolj prikladen: odkazani revež naj bi dobil hrano ali v stanovanju dotične družine ali pa naj bi prišel vsak dan ob določeni uri z lastno posodo po njo. Posamezni roblin dodeljeni revež prejme posebno legitimacijo. Pomožna akcija s svojim imenom in poklicem ter naslovom roblina, pri kateri bo dobival hrano. Vsako neprilumno vedenje in vsaka nerodnost — kaznuje z odvzemanjem legitimacije. Naloga Pomožne akcije je, da izda legitimacije res potrebnim in spoštanim brezposelim, pregleda te legitimacije vsak teden in jih z žigom potrdi kot veljavne za naslednji teden. Na ta način je vsaka zloraba že vnaprej onemogočena, dobrotalkom pa je sajamec rod in mir v hiši.

Pomisliti je treba, da niso največji reveži oni, ki beračijo po ulicah in hišah za denar, mnogo večji reveži so oni, ki se sramujejo poklicnega beračenja in rade stradajo. In takim preprostim naj bi bila predvsem namenjena ta dobrotalka akcija.

Pomožna akcija naj takoj ukrene vse potrebno: dobra srca slovenskih žem pa naj se odpro tem bednim, ki se bodo s hvalečnostjo spominjali svojih dobrotnikov tudi tedaj, ko si bodo zopet služili svoj vsakdanji kruh s poštenim delom, ki ga danes ne morejo dobiti. Vsa ostala mesta, trge in vasi pozivamo, naj slede temu zgledu.

Zagonetna smrt mlade blaginčarke v Beogradu

Beograd, 30. januarja p. Davi so našli v stanovanju mrtvo 23-letno blaginčarko nekega beogradskega bioskopa Milico Kraljevo. Ker so opazili sledove nasilja, obstaja sum, da je postala žrtev zločina. Hišniki je izpovedali, da jo je zvečer spremljal neki gospod, ki je ostal dalj časa pri njej v sobi. Ni pa tudi izključeno, da je Kraljeva izvršila samomor.

Izredno lepo vreme v Dalmaciji
Split, 30. januarja n. V januarju je zavladalo v srednji Dalmaciji izredno lepo vreme. Ves ta čas ni bilo ne dežja ne snega. Ponekod so izsušeni vsi vodnjaki.

Pogreb generalnega ravnatelja Jugoštampe

Zagreb, 30. januarja n. Pogreb generalnega ravnatelja Jugoštampe pokojnega g. Avgusta Scholtza se bo vršil jutri ob 15.30

BSK : Kispert 1:0 (1:0)

Beograd, 30. januarja p. Danes se je vršila nogometna tekma med BSK in Kispert. Tekma je bila zelo zanimiva ter je nudila zares lep sport. Obe moštvi sta bili na višku, vendar pa so domačini bili nekoliko v premoči. Tekma je končala z zmago BSK v razmerju 1:0 (1:0). Edini gol je zabil Tirnanić.

Pocenitev zdravil

Beograd, 30. jan. AA. Ker so na svetovnih tržiščih padle cene zdravil, je komisija ministarstva za socialno politiko in narodno zdravje izdelala na osnovi novih in znanih cen elaborat za nove lekarniške takse. Zaradi padca cen zdravil in drog na svetovnem tržišču so bile znane tudi pri nas lekarniške takse za približno 25 odst. Istočasno so bile znane tudi cene serumov ter drugih zdravil biološkega izvora za okoli 15 odst. Nove lekarniške takse, ki jih je predpisal minister za socialno politiko in narodno zdravje in ki bodo omogočile konzumentom cenejšo nabavo zdravil, bodo veljale od 1. februarja t. l. Od tega dneva dalje se morajo cene za zdravila v vseh lekarnah v državi prilagoditi odredbam glede novih cen.

Beograjski proračun

Beograd, 30. januarja p. Beograjski občinski svet je na svoji snodnji seji sprejel občinski proračun za leto 1932. Izdatki so proračunani na 353.391.000, dohodki pa na 353.356.000 Din.

Konstituiranje lendavskega sreskega odbora JRKD

Dol. Lendava, 30. januarja.

Sestanki in shodi, ki jih je imel v raznih krajih sresa naš poslanec g. Hajdinjak, so pokazali, da prebivalstvo pravilno razume cilje nove jugoslovenske politike. Prejšnje strankarske razmere so zlasti v Prekmurju zanašale med mirne vašane razprtije in svaštvo. Gospodarska kriza je v Prekmurju posebno občutna, a v tej stiski, ki davi ves svet, pričakuje prebivalstvo pomoči in zboljšanje le od vztrajnega in složenega dela in od politike notranjega pomirjenja. Prebivalstvo gleda z največjim zaupanjem na delo vlade in poslanec, katere hoče vsestransko podpirati. Poziv poslanca g. Hajdinjaka k pristopu v novo vsedržavno stranko je natekel na popolno razumevanje. Skoro v vseh občinah so se ustanovili krajevni odbori, ki vodijo vse priprave za čim uspešnejše delovanje organizacije.

Pred dnevi se je konstituiral tudi sreski odbor za ves lendavski srez, ki bo izvedel celotno organizacijo po vseh in pomagal narodnemu poslanecu pri njegovem težkem delu. Odbor sestavljajo možje, ki dobro poznajo domače razmere in so znani po svoji delavnosti. Tako so v sreskem odboru: dr. Pikuš Janko, odvetnik v Dol. Lendavi, predsednik; Erjavec Mihael, župan v Bratovcih, podpredsednik; Horvat Izidor, učitelj v Dol. Lendavi, tajnik; Žgur Vinko, upravitelj pošle, blaginjak; odborniki so: Zavašnik Franc, sodnik; Horvat Pavel, oriv, uradnik; dr. Peterlin Maks, notar; Šifter Geza, župan; Verbanšek Ivan, katehet; Blau Ljudevit, industrialec; Novak Jurij, trgovec; Geder Joško, sodni oficijal, vsi iz Dol. Lendave; nadalje inž. Mikuš Franc, upravitelj veleposredstva in Peterka Martin, župan, oba iz Belitnice; Preininger Janez, šol. upravitelj v Dobrovniku; Skoberne Franc, posestnik iz Črensovec; Kirali Josip, župan iz Gornjega Lakša in Tkalčič Josip, mizar iz Nedelice.

V sreskem odboru JRKD so zastopniki vseh slojev in vseh krajev ter volje obeh kandidatov pri volitvah 8. novembra. Prepričani smo, da bo sloja, ki je razvidna iz sestave odbora, osnovni, na kateri se bo gradila nova doba političnega življenja v spodnjem delu Prekmurja.

Treznostni kongres

Ljubljana, 30. januarja.

Napovedamo je že bilo, da bo v nedeljo 21. februarja v Ljubljani slovenski treznostni kongres. Mešobolno klanje in pobiranje v pijanosti, ki ga noče in ne bi bil konec, — saj bomo o njem še in le še, teden za tednom — nas izjema k odmoru. Te sramote mora biti konec! Ta glas mora iti po vsej Sloveniji!

Treznostni kongres bo tudi slovesna otvoritev novega napora in boja zoper nesrečno strast, ki narod porušuje in uničuje. Boja in napora, ki ga ne sme biti konec, dokler se ne doseže cilj: vsesplošna treznost!

Kongres obeta biti jako lep. Uramo, da bo tudi lepo obiskani. Polovična vožnja po železnici za udeležence z deleže je zagotovljena in ni dvomiti, da bi ne bila dovoljena. Odzvoje naj se posebno naše svetovne organizacije.

Posobnost kongresa bo ta, da bo nastopilo mnogo govornikov raznih stanov in struk, s kratkimi govorci. Zato zborovanje, četudi precej dolgo, ne bo dolgočasno in utrudljivo, ampak zaradi obilne razlike zanimivo. Pri tem delu, če hočemo doseči kaj uspeha, morajo sodelovati vsi stanov in vse struje. Stvar je občnarodna, vsa slovenska.

Govorilo bo 25 govornikov in govornice, med njimi tudi kmetska žena in šolarček mlad junak. Posebel bo govoril zastopnik »Stajercerjev«. Prišli bodo tudi zastopniki Hrvatov in Srbov in bo govoril od vsakeh po eden v imenu »Saveza treznostne mladje«. Najodličnejši udeležence pa pride iz Berlina: vodja protialkoholnega pokreta v Nemčiji. Ta bo imel v ponedeljek za posebne interese še posebna predavanja.

Na predvečer bo treznostna akademija, ki jo priredi dijaštvo z delavsko mladino v rod.

S kongresom bo združena tudi protialkoholna razstava. Materialja za razstavo bo dal deloma »Jugoslovenski Savez treznostne«, ki ima svoj sedež v Zagrebu, deloma ljubljanski Higijenski zavod. Razstava bo lena in jako poučna.

Treba je enkrat začeti delo za streznost ljudstva in odpraviti dijaških navad res na cel ierti in z vso resnobo. Iraka nam bodi zgled! Če so tam pijanost strast ukrotili in narod »treznili«, ga moramo tudi pri nas!

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Pretežno vedro, megleno, poneči zmerno hladno, podnevi toplo. — Situacija včerajšnja dne: Anticiklon je sicer oslabil, vendar pa še prikriva večji del evropskega kontinenta. Jadranski minimum je prav tako nekoliko slabši. Barometrijski pritisk je nekoliko narasel samo v južnem Primorju in v centralnih krajih države. Temperature so narasle za malenkost le v osrednjih pokrajah. V višjih zapadnih gorskih krajih in v južnem Primorju so padle za 1 do 7 stopinj.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: V nedeljo bo vreme ostalo najbrž še nespremenjeno. Na severu že ne bo več sigurno lepo.

Joseph Caillaux,

bivši francoski ministrski predsednik:

Bodočnost Evrope

Za uvod naj navedem iz stajne knjige, ki jo je pravkar izdal Paul Vaerly pod naslovom »Pogledi na sedanjí svet«, samo tale kratki izrek: »Ali se ne trudimo Evropani, da bi naredili svet za naš razvoj pretesen.«

Stavek iz katerega zveni ironija, nam kaže enega izmed vzrokov za težave današnjega časa. Ako pogledamo oreko malenkostnih podrobnosti ter izpustimo razne pojave, ki se čisto smatraje za vzroke, so pa le posledica krizev, ki nas tarejo, nam ne bo težko odkriti korzine vsega zla. Na eni strani znanost, ki davi človeka, s tem da ga tehnika potiska v kot, na drugi pa silna množitev prebivalstva, zlasti v Evropi. O težavah, ki nastajajo iz tega, ko človek in stroj obstajata drug poleg drugega, sem že večkrat pisal in govoril. Baval se bom še večkrat s tem predmetom. Danes se pa mislim zaustaviti pri drugem problemu, ki mi morda nič manjši, problemu prebivalstva v Evropi in na svetu.

Morda se bo kdo začudil vprašanju, ki sem ga postavil. Večina ljudi mu namreč ne posveča nobene pozornosti. Statistike prebivalstva, ki nam od časa do časa pridejo pred oči, so sicer polne podrobnosti, manjka jim pa širokega pregleda. Tako tarnamo nad stagnacijo prebivalstva pri nas ter si želim enake množitve naših ljudi, kakor jo opažamo drugod. Rekli so, ki razumemo veličino in obseg problema, ki nam bo takoj jasnejši, ko navedemo nekaj števil.

V letu 1810. je bilo na svetu komaj 680 milijonov ljudi; leta 1913. jih je že 1750 milijonov. Prebivalstvo sveta se je torej v teku enega samega stoletja več kot podvojilo in naraslo za več nego eno milijardo.

Kako je z Evropo? Koliko ljudi je živelo leta 1810. na tem malem polotoku azijske celine? Komaj 180 milijonov; leta 1913. pa 450 milijonov. Zadoštevajo se tedaj samo 100 let, da se je prebivalstvo naše celine potrojilo. Izreden pojav, če stvar natančneje premislimo. Evropa, za katero vemo, da je bila v dobi velikega razmaha rimskega cesarstva v svojih južnih in zahodnih predelih zelo močno obľudena, je rabila več ko 15 stoletij, da se je povzdignila od 100 milijonov na 150 milijonov prebivalcev. Sedaj pa skoči v teku enega samega stoletja število njenega prebivalstva naenkrat za 270 milijonov duš. Kako naj si razlagamo ta porast, ki je brez primere v vsej zgodovini človeštva?

Navajaj se, da so lakote izginile, da so postale vojne redkeje in da je ljudska higijena silno napredovala. Vsi ti razlogi nam pa ne morejo nuditi zadostne razlage. Pravi vzrok je treba iskati v silnem porastu rojstev in pa v napredku moderne industrije.

O Evropi je rekel Hoover, ko je v prvih povojnih mesecih vršil vlogo prehranbenega diktatorja, da ima 100 milijonov prebivalcev več nego jih more preživljati. Torej sto milijonov — po mojem 150 milijonov — ljudi, ki je žive lo in še vedno živijo na ozemljih, temveč od podzemlja. Prav res od podzemlja. Ko se polajajo prve iznajdbe je bila Evropa, tedaj edino ognjišče znanosti in vede, edina ki je od teh iznajdb imla koristi. S svojimi podzemnimi zalogami premoga, ki je z iznajdbo parnega stroja dobil nezastuten pomen, si je Evropa od premogetovnih ležišč ustvarila silno industrijo. Kakor premoget, je tudi prebivalstvo z njim kar raslo iz zemlje.

Onim, ki skušajo tolačiti porast ali padec rojstev z napredkom ali nazadovanjem vere, bi priporočal, naj si malo ogledajo gibanje prebivalstva v Franciji. Videli bodo, da v okrajih, kjer so ljudje posebno pobožni, kakor v Aveyronu in Lozeri prebivalstvo stalno pada, med tem ko v velikih središčih severne Francije pa tudi v Bretaniji neprestano narašča ne morda zaradi tega, ker so ljudje tam globoko verni, temveč zato, ker jim delo v pristaniščih in v industrializiranim poljedelstvu nudi dober zaslužek.

Interes je vedno in povsod gonilna sila človekova. Otroci se rode, kadar

imajo njih starši izgled na trajen zastrek ter možnost odgojiti in vzdrževati jih, dokler se ne postavijo na lastne noge. Upati pa morajo tudi, da jim bodo podzemeljski zakladi ravno tako omogočali življenje, kakor so preživljali njih prednike. Mislim, da mi ni potreba še posebej dokazovati, kako v zemlji zakopane rude preživljajo človeka s tem, da omogočajo ceno izdelavo industrijskih predmetov, ki se potem razmenjajo za živila agrarnih držav.

Po tem uvodu sem prišel do svoje izhodne točke: V začetku 19. veka je Evropa prilastila nekaj monopol. Iostala je veletovarna za ves svet: v svojih obratih je zbrala milijone delavcev in tisoče podjetnikov in inženierjev.

Bilo je lahko prevideti, da to prodnostno stanje, ki si ga je prilastil majhen del sveta, ne bo moglo trajno obstajati. Očitno je bilo, da drugi deli sveta ne bodo hoteli večno prenašati evropske hegemonije ter da se bodo prej ali slej otresli njenega jarma. Po vzgledu svojih evropskih sosedov bodo začeli tudi drugi deli sveta izrabljati podzemne zaklade in bodo nekoč imeli svojo industrijo. Tako bo Evropa nekega dne prisiljena, da število svojega prebivalstva, čigar preveliko število bo začutila takoj, ko bo prenehala biti edina velika, skoraj edina tovarna sveta, spravi v sklad s svojimi sredstvi. Ta neizogibna izprememba bi se po vsej verjetnosti izvršila v onem nenasišnem ritmu, v katerem delujejo vse naravne sile, če ne bi bila naenkrat izbruhnila vojna vihra, ki je trajala dlje, nego smo pričakovali. Neposredna posledica je bila, da so narodi, ki so zalagali Evropo, bili prisiljeni naglo dopolnjevati potrebe, ki jih Evropa, njih dosedajni dobavljalec, ni mogla več sama zmagovati. Z vsemi silami in sredstvi so gradili industrije, ki se je po končani vojni dvigala ob evropski tovarni.

Na stari celini bi morali sedaj uvideti, da je nastal nov svetovni red, da se je ekspanzivno polje evropske industrije naenkrat skrcilo ter da se bo treba po tem ravnati in začeti z neobhodno potrebnimi omejitvami. Evropa je pa delala ravno nasprotno. Pod zaščito mirovnih pogojev, ki so preko celoga evropskega ozemlja potegnile nove carinske verige, so tovarne še bolj pognale in industrija se je razvijala kakor rastlina za steklenimi okni čevljarstva. Evropani se kratkotrajno miso ozirali nato, da je bil svet vržen iz tečajev in da je vojna svetovni trg omejila v njihovo škodo. Niso opazili, da jim del sveta, ki jim je še preostal, nudi manjši življenjski prostor in da morajo torej omejiti svojo proizvodnjo, obenem pa skušati odvzeti preveč svojega prebivalstva.

Se danes na to ne mislijo. Vse države skušajo še vedno pomnožiti svoje prebivalstvo, obenem pa mednarodno kretanje ljudi odvrniti od svojega ozemlja. Nobena država danes ne dovoljuje več priseljavanja v velikem obsegu.

Nočem se vdajati pesimizmu, ne morem se pa ubraniti strahu, da se bo brezposelnost, najhujsa izmed vseh socialnih motenj, še bolj razširila. A kdo nam jamči, da se kotel, ki nima ventilov, ne bo razlezel in da se naša celina ne bo zapela v vojno, ki bo zatrebla cele narode.

Misljam pa, da še vedno obstaja sredstvo, ki bi lahko odvrnilo katastrofo. Afrika leži pred našimi durmi. Črna celina lahko prevzame del evropskega prebivalstva, saj je štirikrat tako velika ko Evropa, ima pa komaj 5 prebivalcev na km. Ostalemu delu evropskih narodov pa bi pomagal na ta način, da bi mu nudil trg za njegovo industrijo.

Pustimo Azijo in obrnimo se proti Afriki je dal že pred 25 leti Reclus naslov eni najinteresantnejših brošur. Kl sem jih kdaj bral. Treba je samo sestaviti načrt, kako bi se dal urediti ta del našega planeta, ki ima vse predpogoje in možnost samostojnega razvika. Čas je posebno sedaj dober ko teži Amerika vedno bolj proti Tihemu oceanu in se Rusija vedno bolj obrača proti Aziji.

Strašna družinska tragedija pri Metliki

Mož je v verski blaznosti iztrgal ženi jezik

Metlika, 30. januarja

Naše mesto in okolico je davi silno pretresla vest o umoru, ki se je izvršil na Svirkovem vrhu pri Metliki. Mož je umoril svojo ženo, tako da ji je iztrgal jezik in je nato izkravala.

Na Svirkovem vrhu je do nedavna živela srečno življenje zakonska dvojica Vriščarova. Družina je imela prilično lepo imetje in staršem je v veliko veselje mali Josip, ki je že hodil v šolo. Pred kratkim pa je prišlo v hiši do nesoglasja zaradi nekega malenkostnega dejanja moža. Ta si je vzel vso stvar tako zelo k srcu, da ga je pogubila. V svoji globoki verski občutljivosti si je očitil, da je zakrivil velik greh in si je sam nadejal pokoro. Izgubil se je družbe in ponovno tožil, kako velik greh ga teži. Njegova občutljivost se je dan za dnem stopnjevala in se kmalu razvila v versko blaznost.

Ko ga je v pretekli noči blaznost spet popadla, je izvršil strašni čin. Ko je žena spala, je, kakor vse kaže, skočil najo in jo prijel daviti, obenem pa ji je izruval jezik, kar je povzročilo silno krvavenje, tako da je žena v strašnih mu-

kah kmalu izkravala in umrla. Po tem blaznem činu je mož hladno stopil v sosednjo sobo, kjer je spala njegova mati, kateri je dejal povsem mirno: »Mati! Kača me je hotela piti!« Sarna ženica je vsa prestrašena zbežala in klicala sosedo, ki so pozvali na pomoč orožnike. Ti so davi aretirali Jožefa Vriščarja in ga odvedli v zapore sreskega sodišča v Metliki.

Vriščar je priznal svoje dejanje in je izjavil, da je vse izvršil v sanjah, da pa se dejanja docela zaveda. Po svojem duševnem stanju je bil docela apatičen, tudi ko so mu povedali, da je žena mrtva.

V Metliki in vsej okolici, kjer so Vriščarja vsi poznali kot dobrega, treznega in razsodnega moža, se je novica razširila z veliko naglico, a se je splošna zdelo vsem neverjetna. Nihče ni pričakoval, da bi mogel Vriščar zakriliti kaj tako strašnega. Vse je pod vtišom strašnega umora in vsi govorijo o tej tragediji, o nezastisljanem načinu umora, ki ga je zakrivila verska blaznost. Obdukcijo trupla umorjenke bodo izvršili v ponedeljek.

Naši kraji in ljudje

Blejski ples v narodnih nošah na ledu

Navzlic toplemu soncu, ki večkrat prijazno ogreva gorenjski paradiž, drži led blejsko jezero v čvrstem oklepu. Kakor znano, se bo danes tam gori vršil moto-skičjoring, ki bo gotovo privabil mnogo gledalcev. Pa tudi Blejci sami si znanjo na svojem zamrzlem jezeru privoščiti originalno zabavo. Kar v gorenjske narodne noše se opravijo in zadržajo ob poskočnih višah harmonike in z neizbežnimi rečimi marelami pod pazduho ali — če je prevroče — nad glavami.

Nerazdeljene svetosavske nagrade

K večeršnjemu poročilu o svetosavskih nagradah na beograjski univerzi pristavlja mo še naslednji dodatek:

Niso pa bile podeljene nagrade iz nič manj kakor 15 fondov. Tako ni bila podeljena nagrada 2000 Din českoslovske vlade za najbolje izdelano temo iz zgodovine jugoslovensko-českoslovskega odnosa in bo ta nagrada prihodnje leto znašala 4000 Din. Ravno tako ne nagrada 1500 Din za najbolje delo o nebesnih pojavih, 2000 Din za temo iz trgovskega prava, nagrade za najboljšo temo iz farmaceutike, nagrada za temo iz nacionalne skupine predmetov, nagrada iz fonda Miomira Markovića za medicino, nagrada za najbolje delo iz mednarodnega prava, nagrada za najbolje delo iz trgovine in narodnega gospodarstva, darilo 1500 Din dijakinji za temo: »Žene književnice v jugoslovenski književnosti« in »Žena v naši novejši dramati in romanu«, iz fonda dr. Stevana Moravca niti ena nagrada za medicino, tri nagrade »Kola svršenih pravnikov 1897« po 5000 Din za temo: »Udeležba pokrajini v borbi za osvoboditev in uveljavitev«, »Zgodovina velike šole v Brodu« in »Znamoniti možje iz Južne Srbije«, nagrada za najbolje delo iz farmaceutike in nagrada za temo iz strojne tehnike.

Toliko nagrad se ni podelilo, ker se dijaštvo ali ni potegovalo zanje ali pa podeljena dela niso bila vredna nagrad. Kdor pažljivo zasleduje beograjsko visokošolsko dijaško življenje, si more s tem detektivom razločiti marsikaj.

Beograjsko vsučilišče je te dni dobilo iz Sente od veleposestnika Joce Vučica dragocen dar, njegovo knjižnico, ki šteje okoli 11.000 del v približno 20.000 zvezkih ter veliko množino rokopisov in listin, kar se vse nanaša na srbsko književnost, kulturo in zgodovino. Stari tako, mladi na drugače!

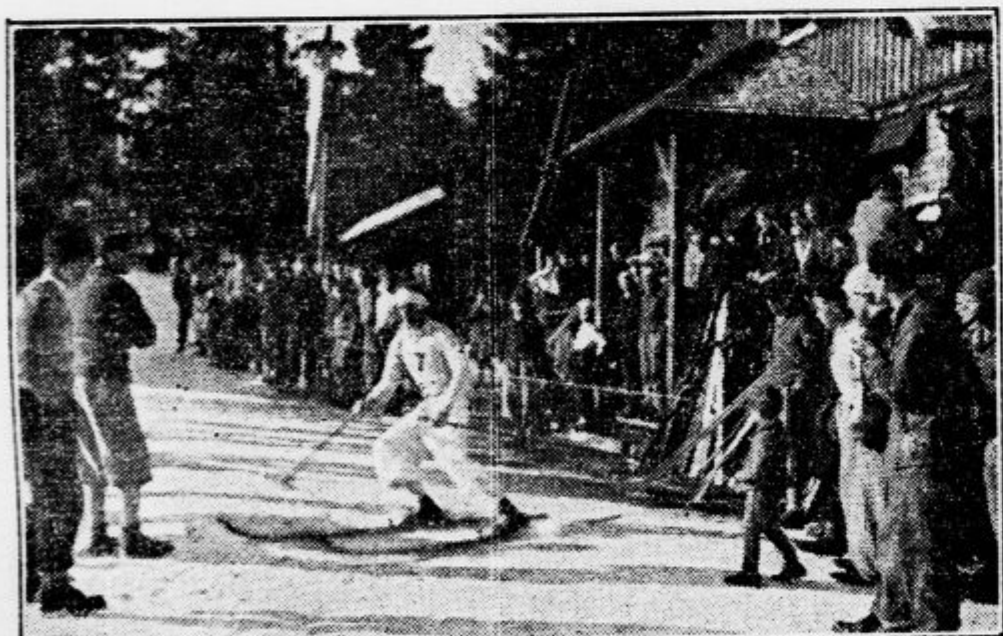
Priznanje zaslužnemu prosvetnemu delavcu

Zagorje, 27. januarja. Združena društva zagorske doline se v torko ob mnogobrojni udeležbi občinstva priredila podoknično šolskemu upravitelju g. Janku Levstiku ob njegovem lepem življenjskem jubileju, prej pa se je vršila v Sokolskem domu počastitev jubilarja od strani šolske mladine, učiteljskega ter zastopnikov občine in raznih korporacij. G. Janko Levstik je praznoval ob enem tudi visok jubilej svojega uspešnega delovanja in je sploh vsa njegova življenjska pot najtesneje zvezana z žitom in bitjem našega prebivalstva. Po roku iz Oplotnice je takoj po maturi v najtežjih časih začel orati zagorsko prosveto ledno in si je tudi izven šole v teku dolgih let pridobil velike zasluge za narodno prosveto in gospodarstvo. V zagorski dolini ni pomembnejšega društva, kjer se ne bi bila udeleževala njegova verna, poštvalnost in inicijativa. Izobraževal je obrtnike, preko 20 let je bil predsednik izpraševalne komisije za obrtne vajence in učitelji obrtne šole, ob večernih urah je večkrat povečal tako položaj najboljše temelje Glasbenemu društvu, nad 20 let se je udeleževal v upravnem odboru posojilnice, bil je soustanovitelj Pro-

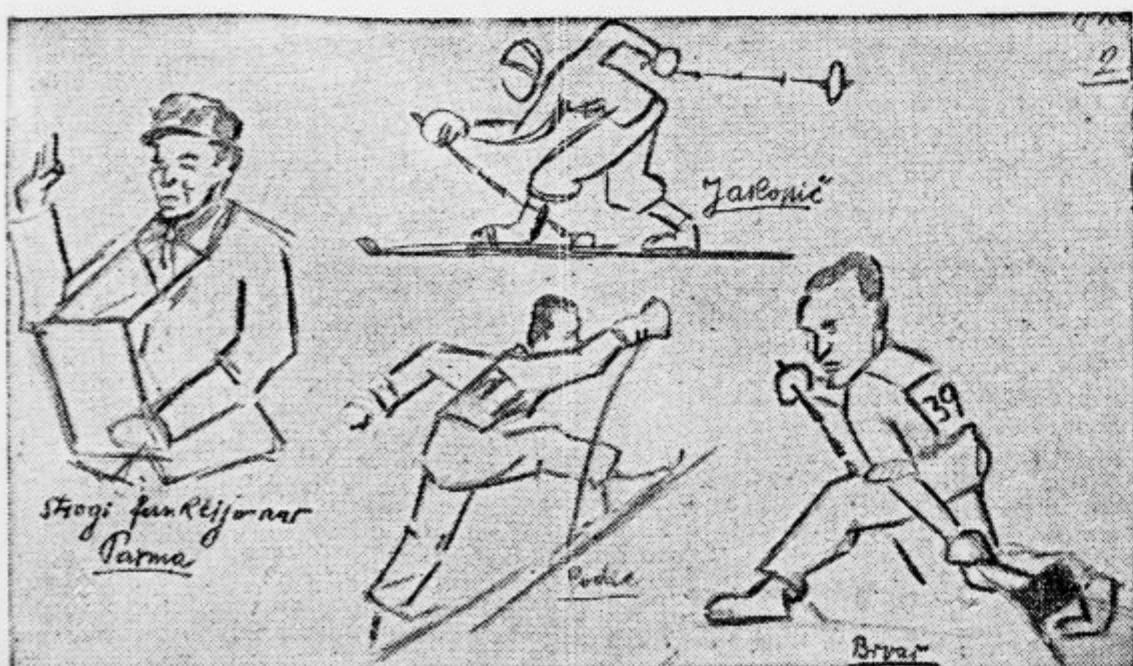
Prizori z velike smuške tekme na 50 km na Pohorju

Tehnično vodstvo (vodja g. Franjo Vetrh) pri treningu na progi ob priliki tistranjske tekmovalne proge

Avstrijski tekmovalnik inž. Denzel iz Gradca privozi na cilj

Od leve na desno spodaj: Zaslužni predsednik Mariborskega smučarskega kluba, ki je izvedel tekmo, Viktor Parma, Bohinčan T. Godić (II. mesto), zmagovalnik Nany Brvar (Sm. kl. Ljubljana). Zgor.: A. Jakopič (Dovje-Mojstrana, III. mesto),

svetno knjižnico, je vnet pobornik sokolske ideje, vzgleden sadjar in vrtnar, v najtežjih prevratnih časih je vodil tudi občino in tako bi našli lahko se celo vrsto udeleževanja, ki dokazujejo, kako goreče se je posvetil zagorski dolini in njenemu prebivalstvu.

Vzorni vzgojitelj in poštvalni javni delavec naj ostane še dolgo let ohranjen kraju, kjer tako plodonosno deluje in zvi uspehi naj mu bodo v zadoščanje!

Danes premiera!
Melodijozna, čarobnih ljubavnih
arij in veselih dvotipov polna opereta

V glavnih vlogah oboževani ljubavni par

Käthe Nagy
Willy Fritsch

Njeno Visočanstvo pleše
Njeno Visočanstvo poje
Njeno Visočanstvo ljubi

Predprodaja vstopnic od 11. do 14.13.

Predstave danes v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9. uri zvečer.

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Zaradi zavarovalnine je zažgal svoja poslopja

Novo mesto, 30. januarja

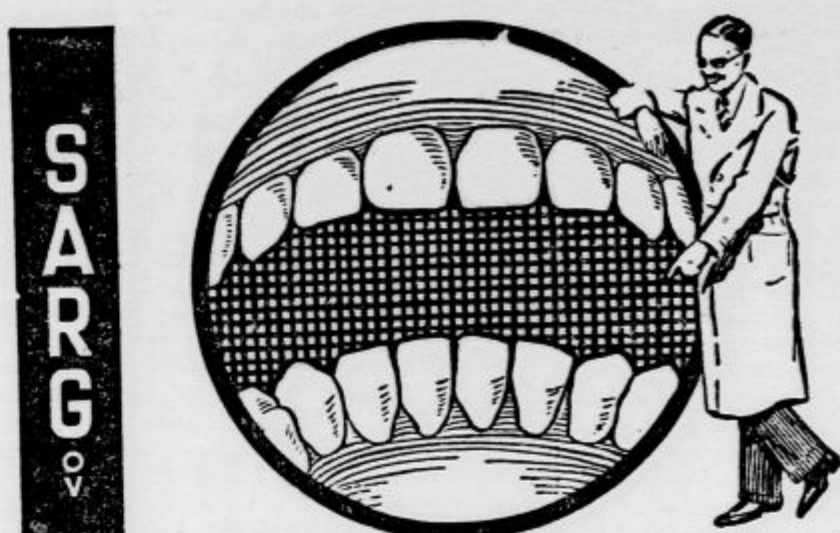
Pred senatom trojice se je moral zagovarjati posestnik in mlinar, 35-letni Vincenc Povše, po domače Rivčev iz Sel pri Toplicah, ki je v noči od 30. na 31. julija lani zažgal lastna gospodarska poslopja. Požar je uničil hlev s kletjo in podom, čebelnjak s panji in čebelnami in zidnico. Poslopja so bila proti požaru zavarovana kar pri treh zavarovalnicah. Obtoženec je bil še pred leti dobro situiran posestnik. Bil pa je slab gospodar in se je spustal v riskantne kupčije, zaradi česar je zabredel v dolgove, ki presegajo vrednost njegovih nepremičnin. V zadnjih letih so se proti obdolžencu vršile razne izvršbe in ponovno je bila že dovoljena prisilna dražba njegovega posestva, a vselej se je obtoženec posrečilo z obljubami potolažiti upnike.

Iz tega obupnega gospodarskega potovanja se je izkušal obtoženec rešiti s požigom. V kratkem razdobju je mož svoja poslopja zavaroval za visoke zneske kar pri treh zavarovalnicah. Prvotno je bil zavarovan pri »Slaviji« v Ljubljani. Še pred potekom tega zavarovanja (junija 1. 1930.) je sklenil zavarovanje z Vzajemno zavarovalnico v Ljubljani, pri čemer pa je zamočkal, da je že zavarovan pri »Slaviji«. V začetku septembra 1930 je nato svoja poslopja zavaroval pri »Dunav« v Zagrebu in 13. oktobra istega leta še pri »Jugoslaviji« v Ljubljani. Pri sklepanju tega zavarovanja je povsod zamočkal druga zavarovanja, niti ni obvestil zavarovalnic, pri katerih je bil zavarovan, o naknadnih zavarovanjih, kar bi po zakonu moral storiti.

Sumljivo za obtoženca je bilo že samo dejanje, da je zavaroval svoja gospodarska poslopja za znesek, ki daleč presega vrednost zavarovanih poslopij. Zavarovalni znesek pogorelih poslopij je znašal 133 tisoč dinarjev, fiktivna vrednost teh poslopij pa le okrog 15.000 Din. V izvršilnem postopanju pa so bila poslopja po sodnih cenilih cenjena le na 6.400 Din. Pri tej cenitvi se je jasno pokazalo, da je obtoženec zgorele objekte sumljivo pretirano zavaroval.

V noči, ko je gorelo pri obtožencu, je bil sam odsoten od doma, kar trdi on, njegova žena Uršula in njegov mlinar Jakše Karel. Ta odsotnost pa je bila zelo sumljiva. Tudi posameznim zastopnikom zavarovalnih društev je obtoženec na njih izrecna vprašanja, ali ima objekte že kje zavarovane, to zanikal. Iz vseh okoliščin je bil utemeljen sum, da je obtoženec sam povzročil požar z namenom, da dobi zavarovani znesek. Obtoženec je krivdo tajil, češ, da je nemogoče, da bi sam povzročil požar, ke je bil v kritični noči z vozom in konji na potu v Karlovec, kamor je šel zamenjat konja in kupiti svinje. V Karlovec je prišel 31. julija okrog 5. zjutraj in je nato obiskal sejem. V dokaz svojih trditve se je skliceval na pričo Erdelja Milana iz Strca. Priča Erdelj pa je izpovedal, da obtoženca sicer pozna, a da ga že od 1. 1924. ni videl. Kljub pričevanju obdolženčeve žene Uršule in njegovega mlinarja Karla Jakšeta, da je bil obtoženec v kritični noči odsoten od doma, se je videlo, da je bilo potovanje v Karlovec le fingirano.

Po kratkem posvetovanju sodnega dvora je predsednik senata razglasil sodbo, s katero je bil posestnik Povše obsojen na eno leto in en mesec dni roboje.

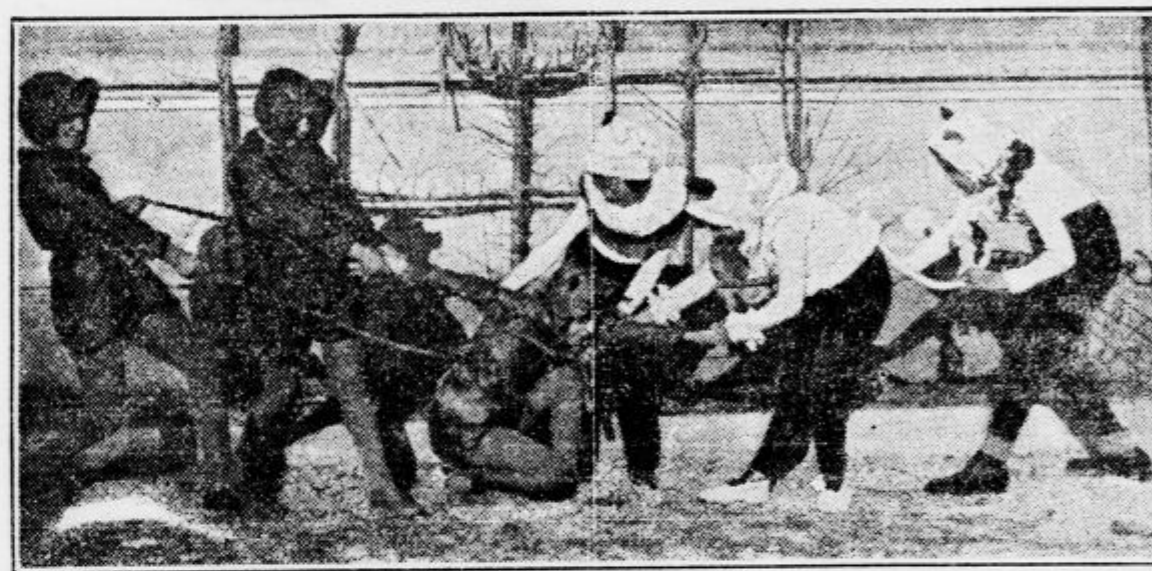

Z zob za vedno izgine kamen, če jemlješ dnevno KALODONT

Sargov Kalodont je edina zobna krema, katere vsebuje učinkoviti dodatek proti zobnemu kamnu (Sulfuricinoleat po Dr. Bräunlichu).

KALODONT
Proti zobnemu kamnu

Levstik - Adamičeve „Mačke in miške“

Litija, 30. januarja.

Velika vrhna naših podeželskih osnovnih šol so razne akademije, ki jih pretežno učiteljski zbori ob vseh državnih in drugih kulturno pomembnih dnevih tako s šolsko kakor tudi s sokolsko deco. Na zadnji šolski akademiji so nastopile med drugim tudi učence 4. b razreda naše osnovne šole. Mični šaljivo-filozofski prizorček, ki ga je napisal že pred desetletji France Levstik je uglasbil za stotnico slavne Velikolaščane nemarni Emil Adamič, ki je izdal za Levstikov jubilej v založbi Učiteljskega pevskega zbor-

na zbirke najbolj mičnih Levstikovih mladinskih prizorov. Male zmucke in miške so žele za svoja izvajanja lepo pohvalo, in so dokazale, da niso samo pridne igralke, temveč tudi zanesljive pevke. Pohvalno naj omenimo, da so nabavili vsi udeleženci starši malih muck in mišk nalašč za to priliko okusne kostume, in so vzbudili »dolgočepke« tudi s svojo zunanostjo mnogo šegavosti. Takih živih prizorov se naša publika ne bo nikoli naveličala. Poleg učiteljice gđe. Kodernanove, ki je zrežirala komad, je sodeloval pri klavirju učitelj g. Pertot.

Naši poštni tovarniki

Ljubljanski poštni sel nekdanj in danes, ko odhaja iz urada otovorjen s 30 kg pošte

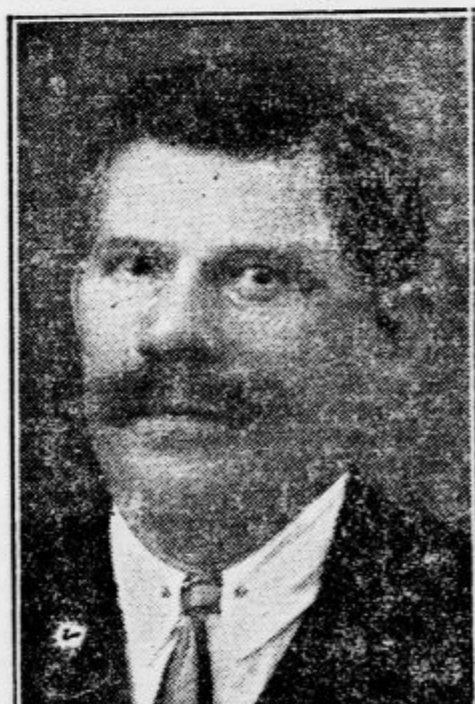
Ljubljana, 30. januarja.

Poštnega uslužbenca, ki nam dnevno donaja pošto, smo že od nekdaj navajeni imenovati poštnega sla ali raznaševca. Ta naziv pa pri nas v Ljubljani, ki se je tako silno razširila v povojni dobi, že davno ne drži več. Može, ki nam donaja pošto, so pravi pravcati tovarniki. V vrvenju vsakdanjega življenja se marsikdo za to spremembo ne briga, nekaterim pa vendarle samo od sebe pade v oči in če ob priliki vpraša poštnega uslužbenca po opravkih, dobi za odgovor marsikaj, kar da misliti. Iz takih vprašanj in odgovorov mnogih poštnih raznašalcev se dobi v kratkem naslednja slika:

V dveh mestnih okrajih A in B raznašata pošto dva uslužbenca, ki se v rajonih dnevno izmenjata. Oni v okraju A raznašata pošto dopoldne in popoldne, oni v okraju B pa samo popoldne. Raznašalec, ki raznaša pošto že dolgo v enem in istem okraju, ve gotovo dobro, koliko prebodi, in tako so gotovo zanesljive naslednje števke: oni v okraju A prekorati okroglo 5000 stopnic in napravi poleg tega še okrog 6000 korakov, oni v B pa 4700 stopnic in okrog 8000 korakov. Vsak dostavi na dan poleg uradov in ustanov pošto okrog 650 strankam, pod katerimi so misljeni samo hišni gospodarji in hišni nametniki, brez podnajatnikov. Na dan dostavi okrog 750 poštilk, kar pomeni, da nastopi svojo pot otovorjen z najmanj 30 kilogrami. Raznašnje pošte po mestu pa še ni vse. Oba dostavljalca morata priti zjutraj že pred peto uro v urad. Ker sortirata in prevzemata pošto od 8. To ni malenkostno delo. Med običajno pošto so tudi številna priporočena pisma, sodnijska pisma s povratnico in podobno, kar je treba točno vpisovati. Kako zamudna je potem osebna dostava takih pisem, kasiranje poštnine itd. si pa itak lahko vsakdo sam misli. Če edem od dvojice, ki se vrstita, zbolni in ga zjutraj ob 5. ni v urad, se najde nadomestilo šele pred 8. uro in tako mora pač drugi opraviti vso razdelitev in vpisovanje pošte sam in ima še notem delo s tem, da vse izroči namestniku obolelega tovariša.

V raznih okrajih je toliko pošte, da raznašalec zjutraj, ko odhaja iz urada, ne more vzeti vsega s seboj, temveč vzame najprej samo en del, ko razdeli tega, pa pride no drugega in če treba, še po tretjega. To se večkrat zgodi po dvakrat do trikrat na teden, ne sme se pa pozabiti, da velja vse navedeno samo za normalne dneve in da je o praznikih vse to še veliko huje. Nekdaj v manjšem mestu in pri velikem manjšem prometu je bil poštni sel napram današnemu komoden gospod in je bila tudi njegova zunanost temu primerna. Današnji poštni tovarnik je že v par urah svoje naporne službe ves izčrpan. Številni poštnega osebja in v nobenem razmerju z zvišanjem poštnega pro-

60letnica vrlega moža

Na Bledu je pretekli petek praznoval 60-letnico rojstva g. Fran Brunskole. Prebivalstvo blejske občine in tudi širše okolice ga pozna in ceni kot moža redkih vrlin, zato mu vsi znanci in prijatelji želijo, da bi čakal še lepo vrsto let.

Poln želodec, neredna vrenja v debeljem črevesu, odebelelost jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnobe v prsih, močno srčno utripanje odpravi naravna »Fran Josefova« grenčica in zmanjša tudi naval krvi na možgane, oči. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive rezultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo sedeti. »Fran Josefova« vodo. »Fran Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Novodobna emigracija v Švici

Curih, 29. januarja.

Zadnja leta je propadlo švicarska meta na tisoče ljudi, ki niso v ničemer podobni prejšnjim rojem turistov. Navdušeno se nad lepoto helvetskih gor in jezer, ali političnih beguncem, ki so se oteli na gostoljubna tla, da tam v miru počakajo zaželjene vladne izpodbijane domovini. Roj Angličanov in Američanov so postali redkejši, pred čisto običajni tip ruskih političnih beguncem pa je popolnoma izginil z ulic švicarskih mest.

Novi emigranti so čisto posebne vrste. Večina izmed njih je starejših gospodov in zrelejših dam, ki jih iz domovine ni izgnala želja po švicarskih pokrajinskih lepotah ali politično stanje v njih domaćih državah, marveč edino bojazen, ki se razločno zrcali v njihovih obrazih: Kaj bo, kaj bo? Dobro so običajni in dobro hranjeni. Vse ulice v Curihu, Baslu, Bernu in drugih švicarskih mestih so polne teh zagostitvenih pojav. Nemški del Švice je posebno obogaten s temi ljudmi. Edini posebi teh odličnih prikazni je čakanje pošte, ki jim prinaša vesti iz domovine, ne pisem, marveč časopisov. Preden se ti ljudje lotijo pisanja, s tresočimi rokami odpre list in prebriše z mrzličnimi pogledi dolge kolone števil gospodarske rubrike in »Börse Kurriere«, »Neue Freie Presse« in »Morgenblatt«. Imajo šeleste v rokah, kakor je pač čitatelj iz zaslužnjene Nemčije, splošnoznane Avstrije ali pokrajine Matbarske.

Ni lahko njih življenje. Lani smo čitali o njih, da so na vrat na nos zapustili svoje domove odkrili se svoji običajni družbi, pobegnili iz domovine ter odnesli s seboj ves svoj denar, da bi ga ne pogostil kakšna morebitna inflacija ali da bi kakšna kruta devizna naroba ne onemogočila svobodnega razpolaganja z bogastvom. Nemce, Avstrijce in Matbarske je zajela ta panika in po enem letu si od nje niso opomogli niti na manj.

Prve mesece so nakupovali za rešene bankovce in vrednostne papirje švicarsko, italijansko, francosko in angleško valuto, dokler se niso iznebili zadnjega denarnega znaka svoje države. Potem so se ustrašili in poročali lire Komaj pa so si oddahali nekoliko, je prišel padec funta, ki je ljubitelje zlatega teleta spravil skoro na rob obupa. Res da so ravno ti krogli dobro informirani o tem, kaj se kje prijavljajo, vendar tudi med njimi ni brez žrtov. Zaradi Anglije so morali preorientirati svoje denarno vezovanje, zavrgli so funt, ki je postal le še fikcija zlatega božanstva, pa se začeli ozirati po trdnem temelju. Francoski frank? Bogve, dali je varno. Francoski so viharili in nevarnostni ljudje. Morda svet Italija? Bog z njo! Švicarski franc? Ni mi kaj kaj reči: Dobra, zelo dobra valuta, ali Švicarji ne dajejo obresti tukaj. Kaj obresti! Hranarino zahtevalo za vse vloze. Transakcije potom tujakomskih plačevalnih mož, ki so bile doma tako učinkoviti finančni prijemci, tu ne kažejo. Švicarske banke vrše ostro kontrolo nad vlogami in težko se plasira na varno večja vsotica po tem potu. Toda Švicarji? Ali je ta kosček zemlje sploh država? Še jutri začnem preurešitev na dolare, sklene v trum; noči svojo premišljevanja nesrečni Nemec, zakostni Avstrijec in obupani Matbarski.

Dolar je par mesecev gredo teh odličnikov. Kupe tega omanjega, čvrstega ameriškega papirja zlobo nesrečni izgnanci, ki sami sebe gonijo iz rolnega obeležja. Zaklenjeno ga v težke težave blaginje, položijo na varno in safe, kakor se z angleško besedo imenujejo osigurnostni jekleni predalčki v bankah, dasi tega izraza na angleškem v tem smislu ne poznajo. Za nekaj dni jim odleže, lica se jim zjasne, gube na njih poravnajo in v manj kot kaže človeka, ki mu buči po glavi presrečna misel: Vse je rešeno. Toda prebrisane glave so še za korak naprej. Papirnat gredo je v hipu stara šara, ko gre glas po vsej meščanski demarini občini: Direktor Löwenthal kupuje dolarske zlatnike, tovarnar Schiesinger tudi in komercialni svetnik Csengrady je na lovu za njim; od Buchsa do Zeneva pa od Schaffhausna do Chassaa.

Nov cilj in smisel zadobi življenje: vrede po 50 zlatnikov ameriške voljave romajo v hranilnice, čudijo se posamezniki, da niso takoj prvi dan prišli do te varne in rešilne misli. Švicarska zvezna vlada pa se zelo hitro vede do teh denarnih mozgovcev. Izmisli si je jamče dohodnino po 2000 frankov letno in jo tudi pobira ali pa ne da dovoljenja za naselitev. Samo gostje v hotelih so prosti teh davkov, zato pa jih stane življenje dvojno in trojno kakor oni, ki se naselijo v zasebnih bivališčih. Med čudnimi begunci se od časa

do časa pojavi »homo novus«, ki ga nihče ne pozna. Imoviti na videz, družaben, radodaren in duhoviti ali v domovini se njegovo ime ni nikoli čulo v zvezi z velikimi posli. Pozor! Veleza nagonski čut špijona davčnega urada iz domovine, ki naj ugotovi višino v Švico prinesenega denarja, da potem tlesk sode na vilo, hiše postava in drugo nepremičnost imetje, ki ga na falosni ne moreš strpati v kovčeg in uiti z njim na konec sveta.

Ni lepo to življenje. Kakor da se suče v džungli civilizacije, kjer preži nate tisoč nevarnosti. Oni dan pa je razburjen doseglo vrhunec. Od ust do ust je šlo ime kot požar v stopi: Dunikowski, Dunikowski, Dunikowski. Kdo je to? Finančnik, državnik, boljševik? Ne! Inženjer in Poljak! Ach, diese Polen! Koridor, Gornja Šlezija o ti intrigant! Kaj se je zopet zgodilo, za boga svetega! Dunikowski...

Kdo je to, tak govorijo že, da boga poznata. Inženjer, ki komičnim potom dela zlato. Ha, ha, ha. Malce hitreje je ta smeh, poln groze in bojazni. Bežite, bežite, kaj vam le pride na misel. Pa je le res! Na komičnem oddelku pariške tehnike se delajo resne poskuse! Zaklale ste me s to novico, ali dize Polen, ferfuhteset fofki! Ni bilo tako hudo. Ali misel je tu, kjer je misel je možnost, da se kakemu učenjaku res posreči. Tausend, za njim Dunikowski. Prvi se slepar, drugi morja je narol, tretji ga bo že delal, zlati Kaj bo z nami? Kam naj se preorientiramo, na kaj naj opremo svoje mukoma rešene in pekatrat prevajane zlato čuke?

Menda res ni levo življenje teh svojeglavih izgnancev, hlapcev demona denarja.

20-letnica krškega orkestra

Krško, 30. januarja.

Po prenehanju delovanja krškega »Musiķeverema«, katerega duša in voditelj je bil pokojni skladatelj Viktor Parma do okoli 1900. se je kazala od leta do leta vedno občutnejša potreba po orkestru za prireditve v tedajšnjih časih so bile prireditve tem lažje, ker je bila stalno na razpolago po razmeroma nizki ceni vojaška godba iz Zagreba, poleg tega pa je vse take prireditve (izvzemši sokoške) ležale na podpirala ga. Hočevarjeva. Sokol je bil pri svojih prireditvah izključno navezan na pozitivnovalnost svojih članov v glasbenem, dramskem in manevrskem delu.

Na prigovarjanje takratnega staroste Drastotina Humca in župana dr. Romiha sta polodila temelj sokolskemu orkestru l. 1912 br. Joško Pfeifer in pok. Emil Vrščić, ki sta bila priznana najboljša primas vseh zasavja. Zbrala sta okrog sebe glasbeno družino in to učitelj: Rumorec Karla, Levstika Leopolda, Kovačiča Maksa, Rismala Melhiorja, Vutkovića Josipa, Sušnika Miroslava, Sorčana Brna ter meščane Vančica Franca, Rumoretova Štefi in Rumoretova Iva, iz Lovčevca pa Vekoslava Čandira. Orkester je prdno vezal in nastopal pri vseh prireditvah in pokazal uspehe dela pred vojno na dveh koncertih v Krškem in enem v Brežicah. Tudi krškemu orkestru je svetovna vojna ustavila delo. Člani so bili poklicani v vojaško službo, ostalo je samo dobro seme, kapelnik Joško Pfeifer.

Med vojno, ko je prišla v Krško vojna bolnica, je znal Joško Pfeifer privabiti v svoj delokrog skoraj vse vojaške zdravniške in takrat v Krškem nastajajoče uradniške Orkester med vojno je bil prikožnost, vadili so se redno in pridno za koncerte Rilekega križa, dohodki prireditelj pa so se porabili izključno za nabavo not in instrumentarja. Na ta način je Joško Pfeifer s spretno roko privedel sokolski orkester čez razburkane valove svetovne vojne. V orkestru so med vojno sodelovali: dr. Austerlitz, dr. Müller, dr. Hartmann kurt, Kaufman, Sedlar, Sedlarjeva, Rabuza, dr. Lungeb, dr. Gaber in gostbeniki vojaške godbe 53 pp. iz Zagreba; pošlih jih je v Krško na Pfeiferjevo prošnjo takratni kapelnik vojaške godbe v Dubrovniku. Ta je šel sploh krškemu orkestru v vsakem pogledu na roko, vojak so igrali pri nekem koncertu za Rdeči križ v Krškem pod njegovim vodstvom celo sokolsko koračnico.

Po vojni so se dela v sokolskem orkestru oprijeli a podvojeno močjo zopet stari člani, katerim je bilo v novi dobi mnogo lažje in svobodnejše delovati. Orkester je po številu sodelujočih in kvalitativno napredoval od leta do leta. K svojim vsakoletnim koncertom, kjer so se proizvajale težje skladbe opernega in simfoničnega značaja, je orkester imel med nastopajočimi člane zagrebške opere: Polakova, Šepca in druge. Z lastnimi močmi je uprizaril tudi opereto »Mamselle Nitouche«, znani pa so

še drugi številni in uspešni nastopi v Zasavju. Kljub temu, da so se člani orkestra pogosto menjavali, je ostal orkester po zaslugi br. Joška Pfeifferja na zavidljivi višini, kar je deloma zasluža tudi njegove desne roke br. Josipa Vutkovića. Oba neumorna delavca sta odina, ki z orkestrom vred obhajata 20 letnico aktivnega in uspešnega delovanja v orkestru.

Kot prisen uvod v jubilejno leto in v spomin na prvi pričen komad valček »Herkules« priredi sokolski orkester v ponedeljek 1. februarja v Sokoški dvorani valček večer. Tokrat bo orkester razstavljen na tri dele. Sokolski orkester bo igral v dvorani, jazz-band v baru, tretji del pa se bo stavil na razpolago valčka željnimi plesalkam.

Podlo kupčevanje

Beograd, 29. januarja.

Beogradska policija je bila opozorjena, da se shajajo v hotelu »Bitolj« v Karadževićevi ulici, nasproti železniški postaji neki sumljivi moški in da v njihovi družbi mlada, v Beogradu očividno popolnoma tuja dekleta. Opazovalci so imeli vtis, da so ta dekleta izvabljena iz raznih oddaljenih krajev in da imajo moški s njimi gotovo najslabše namene. Največkrat so videli nekoga čokatega moža srednjih let, ki je bil v okoliših slončno znan kot mesar iz Bosanskega Broda. Možaka so v zadnjem času že nikar videli, da je spremljal po par tujih deklet na kolodvor in se potem zopet sam vračal v hotel ali pa v kak drug lokal v bližini.

Policija je posvetila vsi pozornost sum

Hotel v Dalmaciji na otoku Hvaru

Z 20 lepo opremljenimi sobami, veliko restavracijo in vrtom v zelo lepi legi, z razgledom na morje, dam v zakup po zelo ugodnih pogojih. Poblizje informacije daje lastnik M. CANAK, ZAGREB, Hotel Royal, Bica 44-46. 1862

živemu človeku in njegovi družbi in posrečilo se je, da je prišla na sled prav podli trgovini v belimi sužnjami. Izkazalo se je, da je na delu organizirana družba, ki iz vabljajo pod prevezo dooz. služb v južnih krajih zlasti iz Bosne in tudi od drugod mlada, neizkušena dekleta, katera potem po svojih pomočnikih pošilja na jug v one zakorne kraje, kamor se ni prodila ne kultura in tudi ne oblast, da bi preprečila kupovanje in prodajanje mladih deklet. Izkaže se je, da je ta družba odpremita že deset deklet v neke vasi donjopoljskega sreza v Južni Srbiji v oblast raznih pobutnežev ali pa svojih pomočnikov, ki odpravljajo žrtve še kam dalje preko meje. Poglavar donjopoljskega sreza je o vsem tem že obveščen in bo storjeno vse, da se rešijo dekleta, ki se nahajajo nekeje v srezu. Policija je aretirala mesarja iz Bosanskega Broda, ki je menda organizator podli trgovine ter več njegovih tovarišev. Po drobnosti afere so zaradi razvoja preiskave še tajne.

Kmetijski vestnik

Beseda o konjunkturi krompirja

Začnje čase se pojavljajo glasovi, da je prikolovanje krompirja tista panoga našega kmetijstva, ki bi se je predvsem kazalo oprijeti. Tako smo čitali tudi v zadnjem številskem »Jutru« tole: Če se zanimamo za današnje tržne cene v Zagrebu, vidimo, da je cena krompirja visoka, in sicer po 2 Din; je najslabši krompir se plačuje po 1,50 Din za kilogram. Po tem si kmet lahko napravi primeren načrt, v kolikšni meri bo letos savi krompir, ker se mu bo to delo gotovo izplačalo.

Kot star pridelovalec priznava dobrega letinskega krompirja sem se zbal teh besed. Res je tržna cena krompirja v Zagrebu 2 Din toda ta cena ne sme zapeljati nobenega kmeta, da bi savi več krompirja kakor sicer. Od tržne cene v Zagrebu pa do kmetovega izkupitja, odnosno dobička, je dolga pot. Za Zagreb kumajo trgovci začne tedne pri nas na kmetih krompir po 1,10 Din. Če pomislimo, da je ostanja in se osušila v 4 mesecih kakšna slaba tretjina v jeseni pridelanega krompirja, se zniža prvotna prvotna vrednost na okrog 80 par. Od teh moramo odbiti še stroške za skladiščenje in zopetno izskladiščenje in za vzdrževanje potrebnih shramb, tako da nam ostane le še kakih 70 par resničnega izkupitja za kilogram. Vidimo, da je cena 2 Din v Zagrebu le sleplina fata morgana in da je kmet danes na slabšem, kakor če bi bil prodal krompir že v jeseni za takratne nizke cene. Če pomislimo, da iznašajo stroški za pridelavo enega kilograma krompirja pri dobrem pridelku 150 meterskih stotov 80 par, vidimo, da je s ceno 70 par zelo slabo poročanje kmetov trud.

Zato nikakor ne moremo govoriti o kakšni konjunkturi za krompir v bodočem letu. Svariti bi bilo zato pred prenapetostjo, ker bi lahko začeli v nesrečo. V opomin in svarilo želimo vsem novim in stariim krompirjevcem naj boljše naših hmeljarji, ki niso poslušali v pravem času pametnih nasvetov zaradi česar jih je mnogo plačalo svojo nesparto s svojo eksistenco.

Mimo tega pa je potrebno opozoriti: na nekatere navode v omenjenem članku. Očlankar pravi, da za zemljo krompir ni izbirčen. Resnica je to, vendar so le redki okoliš, kjer rase neoporečno blago, ki ga trgovec ali zasebnik lahko mirno vskladišči. Takšni okoliši so v Sloveniji Sorško polje, Savinjska dolina in Ptujsko polje. To so rahle naravnjene zemlje z obilico apna, ki daje krompirju zdravo rast, obstojnost in pomeni izdaten vir za naš organizem lahko prebavljivega apna.

V neprimernih zemljah pridelani krom-

pir je puhel, vođen, podvržen gnilobi in slabega okusa. Prav te slabe lastnosti ima krompir, ki ga gnojimo s svežim gnojem, zato v izrazitih krompir pridelujočih okoliših nikjer ne gnojimo krompirja s svežim hlevskim gnojem, temveč mu damo v krompirju mesto za strušeno repo, kateri smo dobro pognojili. Le nekaj umetnih gnojil, posebno kalijeve soli, kakor zelo dobro nasvetuje člankar, mu damo za pribojšek.

Pokuski so pokazali, da je saditev celoga krompirja na vsak način potratna, vendar pa krhli nedvomno ne smemo biti premajhni. Rezanje na krhli zahteva seveda poznanje ulege oči na trebulu, na kroni in na nasprotnem koncu. Zato važno delo opravljajo navadno gospodinja in gospodar s pomočjo navajenih delavcev.

Tokzo se mi je videlo vredno pripomniti iz lastnih izkušenj k vprašanju glede pridelovanja krompirja v naši banovini.

T. A.

Krmjenje kokoši nesnic pozimi

V zimskem času je krmjenje kokoši posebno na kmetih izredno pomembno in zanimljivo. V poletnem času, je živalcam laže, ker imajo dovolj paze saj dobijo skoro dve tretjini svojega živeža zunaj na prostem. Ko pa prične mrz, se neha tudi za kokoši lepo življenje; obojeme so na samevanje in zimzovanje po raznih kotih in sarih kotenjakih. Ni čudno potem, da preneha nesnost.

Za nesnoge jaje potrebuje žival mnogo beljakovin. Tako računimo, da je pri kokoši razmerje krme kakor 1:4, to je na štiri dele ogljikovih vodonov (škrobnatih snovi) pride en del beljakovin.

Že s tega vidika je enostransko krmjenje kokoši z žitom kakor je pri nas navada, neuporabno. Kokoši dobijo pri takem krmjenju preveč škrobnate hrane in premalo beljakovinskih snovi. Posledica tega, da preneha kokoši nesti, četudi so sicer lepe in rejene.

Kokoši potrebuje za svoje življenje precejšnjo količino krme. Žival teška 2 kg, z letno nesnostjo 130 jaje težkih povprečno po 55 gramov, zase leto trikratno in pol več jaje, kakor znaša njena lastna teža.

Gotovo je velike važnosti cena krme, ki jo pokladamo. Perutinarji, ki mora vso krmo kupovati, dela gotovo z izrabo, četudi znatno količino povprečno nad 110 jaje dnevno pri običajni ceni jaje. Bolje odreže v tem pogledu kmetijski perutinar, pri katerem je z 70 jaji kokoš povpre porabljen krmno. Pri ruči perutine je primerna cena krm najvažnejša zadeva, saj mora-

mo računati skoro s vsako paro, ki jo izdamo v ta namen.

Največje zlo pozimi je to, da nimamo perutinar pripravne zaloge krme, ki je potrebna za zdrave živali: neobhodno potrebna. Seveda si pomagamo s tem, da zremo in zmleemo najmanjše seno ali detelo, ki jo potem pokladamo živalim. Kokošim mnogo zaleže, ako jim pokladamo krmno seno ali pa korenje, da jo lahko kljujejo po mili volji. Le na ta način dobi živali tudi dovolj vitaminov, ki jih z drugo krmno navadno ne pokladamo. Tudi kuhar krompir, pomaranč z otrobi, je zanje prav prikladna krmna sena pozimi. Ker pa so prebavila kokoši ustvarjena prav za prav za zrnatu krmu, jim seveda moramo pokladati predvsem žito. Od žita zavzema prvo mesto pšenica; njej sledita ječmen in oves. Rž smemo pokladati le v obliki zdroba in to največ 25 gramov na kokoš in dan. Kalen oves vpliva posebno v zimskem času izredno ugodno na nesnost in zdravje živali, ker vsebuje predvsem vitamin »E«, pa tudi »A« in »C«. Dobro krmno predstavljajo dalje ovsaki raznih semen kakor tudi razni mesni ribji ali pa mlečni odpadki. Glede mleka bi bilo omeniti, da se sme dajati kokošim ali v popolnoma svežem sladkem stanju ali pa v popolnoma kislem; seveda se namoča samo na posneto ali pa na pmljeno mleko.

Kdor hoče zaživiliti kokoši glede na potrebo beljakovin, mora dokupiti dobre ribje moke. V trgovini je pa navadno več ribjih mok, od katerih je pa najboljša ona fino zmleta, ki je sicer nekaj dražja, ali zato mnogo boljša (Dorschmel). Ribja moka od takozvanih slanikov (Heringmel) je slabša. Na kokoš in dan računamo 10 gramov ribje moke.

Suhe krmno v obliki raznih zdrobov, ki naj vsebuje tudi aho in koruzo, pokladamo v avtomatičnih krmnih aparatih, ki so vsakemu perutinarju na ogled pri kmetijski družbi v Ljubljani. Naj navedemo še suho krmjeje na kmetih pasivno mešanico: 10 gramov koruznega in ječmenovega zdroba, 20 gramov otrobov in 10 gramov ribje in krme moke. Tako dobimo 60 gramov mešanice, ki je potrebna za 1 kokoš na dan. Kot minko krmno pa pripravimo 50 gramov krompirja, 10 gramov otrobov, 10 gramov ribje moke in 10 gramov krmne moke vse pomešane s posnetim mlekom.

Pri krmjenju kokoši pozimi ne smemo pozabiti tudi na potrebno apno, ki ga potrebujemo za tvorjenje jakej lupine. Drobni apneni pesek (malta) zdrobljene lupine ali zdrobljene školjke zelo pospešujejo pri živalih prebavo.

Fr. K.

Ravnanje s hlevskim gnojem

Ni dobiti strokovnega štiva, kaj bi se ne obravnavalo to vprašanje. Vsak večji gospodarski sestanek ali tečaj ima na programu ravnanje s hlevskim gnojem. V Nemčiji so v zadnjih letih ustanovili posebne družbe, ki sistematično in po načrtu propagirajo napravo žlahtnega gnoj. Ta pokret je zavzel precejšen razmah in bi ne bilo napačno, ako bi ga tudi pri nas kaj kmalu pričeli uvajati. Sicer imamo slabe izkušnje s tako zvanim dunginom, ki so ga nekateri strokovnjaki pred leti pri nas izkusili uvesti s primerno reklamo. Tudi žlahten gnoj adco se ni obnesel. Ostalo je le pri besedah.

Za danes se hočemo omejiti na nekatere napake, ki jih še vedno delajo naši posetniki.

Predvsem je ponoviti največje pogrške, ki jih sicer dobro poznamo, ali jih vendar ne upoštevamo. Raztresen gnoj v kupih, na solcu in prepihu, ali pa nahajajočih se po mlakužah, ali razvožen po travnikih, njivah, sadovnjakih, vinogradih, so napake, ki se bridko maščujejo nad gospodarjem. Solnce, prepih, voda in preobilica nastilja ali drugih primesi izredno kvarno vplivajo na kakovost gnoj. Dober gospodar se pozna po urejenem gnojšču, le že star pregovor, ki ga ne smemo pozabiti.

Zares izredno lep vtis nastavi na človeka urejeno gnojščo, na katerem je gnoj leno zložen in stlačen, pa naj bo to na še tako vidnem prostoru. So tudi kraji pri nas, kjer razvažajo preko zime gnoj na njive in kupe, kjer ga zložijo, stlačijo in pokrijejo s prstjo. Na ta način konservirajo gnoj v dobrem stanju do pomladi, ko pride čas za poročenje.

Nikjer se gnoj bolje ne počuti kakor v zemlji: čim prej pride v zemljo, tem bolje je. Ako pustimo hlevski gnoj skoz 6 do 7 mesecev brez vsake paznje letati, izgubi ta do 50 odst. dušika in ostalih rednih snovi, ki se izlužijo. Ni čudno potem, da s slabim gnojem ne dosežemo nikakih uspehov.

Noci v planinah

Ljubljana, 30. januarja.

Bilo je v sredo ob osmi večerni uri, ko je slovenski človek, v teh grenkih urah svojega časa, ježen žive besede in lepote do zadnjega kotčka napolnil veliko dvorano hotela Union. Bil je to čudovit dokaz našega človeka za veliko ljubezen do rodne zemlje, in prav tako čudovit dokaz, da zna v polni meri ceniti veliko delo moža, ki je lepoto te naše rodne gorate zemlje prikazal velikemu evropskemu svetu z vso silo žive, resnice in ljubezni polne besede.

Bil je to dr. Julius Kugy, veliki alpinist, pesnik gora, ki ga je poklical med nas turistovski klub »Skala«.

Na odru stoji silovita, a vendar silno krepek starček. Prav nič se mu ne pozna, da nosi že sedem križev in štiri leta. Njegove mime, a hkrati čudno žive oči, vse črte v obrazu razodevajo človeka visoke kulture, velikih doživetij in zlasti za današnji čas, nenavadne srčne dobrote.

In res: v dvorani, ki je običajno ob raznih kulturnih prireditvah polna hrupa, vlada nočoj red in mir. Zdi se, kakor da nihče ne govori po nepotrebnem. Pa dvorana je polna kakor le redkokdaj. — Vse pričakuje besede od njega, ki so mu gore iznošile življenje, ki je nekod, v svoji mladosti svojo dušo zaoblubil goram.

Pa tudi on čaka, da izpregovori navzočim Da nove slovenskemu človeku besedo o slovenskih gorah.

Vendar treba je tudi njemu potrditi. Na odru stoji predsednik »Skale« profesor Janko Ravnik, z majhnim lističem v roki.

Pozdravni govor Predsednik podaja v kratkih črtah delo dr. Juliusa Kugyja in njegove velike zasluge na polju alpinisti-

ke za naš narod. — Za njim pa je nastopil kvartet Glasbene Maticice, ki je zapel tri planinske pesmi. Po tretji, mehki, otožnosladki »Tihni noči« je predavatelj, gospod dr. Julius Kugy povzel besedo in pričel pripovedovati s svojim mehkim, svežim glasom: o nočeh v gorah.

Z besedo pristnega pesnika je razgrinjal pred nami mehke in trde, tople in mrzle, lepe in hude, pripravljene in nepravljene, žalostne in vesele noči v gorah.

»Zažgali smo ogenj in poklonili dar kraljici noči. Vse hiti v varno zavetje, ko z gora pada večer. Človek in žival se spravlja k počitku. Zdi se, kakor da oba bežita. Noč ni prijateljica človeka.«

Tako govori pred nami siloviti starček. V dvorani vlada sveta tišina. Vse občema njegova topla, svetla beseda. Sto petdeset do dve sto noči in nemara se več je prebil visoko v gorah na prostem. In zdaj, ko je v letih, mu je hudo, da ne bo več mogel doživljati tistega živega mira visoko med skalami, pod zvezdnim nebom — ali na viharne noči v ledeni votlini.

»Sam sem dar prostovoljno iskal prenočevanja pod milim nebom, ki so mi dala globoka doživljanja in velike koristi. Res da so mučna in da človeka je napol okrene, saj mu je, kakor da je od večnih vrat pozabil ključ, vendar prav v tem je ona velika in nepremagljiva sila romantike, gora, da človeka povrne skrivnostni prirodi. Ali jaz sem se prav tako dobro snočil na skalnih tleh, če sem bil nanje nepriljubljen, kakor v mehki nošljivi. V primeru na, da me je noč nebrehla povsem neprivlačna, nega sem kljub temu sladko spal, medtem ko so drugi trčeli. Zmerom pravim, da sem kmet — In goro spoznaš šele tedaj, če na njej nisi. Prenosiš jo na prostem je treba privariti zoda. Biti moraš več ur pri njej, da pripraviš vse potrebno: Drva, ogenj, večerjo, ležišča — in po-

tem lahko mirno pokadiš tudi cigaro. Tedaj se človeku pripeti, da bi se rad pogovarjal. In če posluhaš, ujameš uro, ko spregovoraš gore. Okrog tebe se pogovarjajo skale o alpskem vrhu, ki je zdvil s hrustom in trusem globoko v dolino, da je dva dni visel oblak nad njo. Le gorski duhovi so si komaj rešili življenje. In kamjenje, majhne in velike skale, vsa gora govori, šepeče in ti stavlja vprašanje za vprašanje: Zakaj hodijo gamsi tja za oni greben? —

Nam je čudno pri duši. Nam meščanom, ki imamo gore tako blizu, da nas vsako jutro ob jasnem vremenu mogočno podzdravljajo — pa smo tako redkokdaj med njimi. Gospod Kugy pa se nasmehe. Komaj viden smehljaj mu šine preko resnih ustnic:

»To, kar pripovedujejo gore je veliko lepše kakor najmodernejši alpinistični roman.«

Jedro njegovih spominov na noči, ki jih je prebil na prostem, pa je zraslo v naših planinah. V njih je tudi največkrat prenočil. In njegov najlepši bivač je bil v Krnici, tam, kjer teče potok med cvetjem v svetem miru. Dan je bil vroč. Utrujen sem prišel do kraja, kjer sem mislil prenočiti. Na zemljo je legla noč. Iz gorskih grebenov so vstajale zvezde. Pred menoj je veselo prasketal ogenj. Z vseh strani pa je vel vonj po smrečju — kadilo višini. Vse tiše in tiše je potok pel svojo večno pesem. Veke so mi padle vkup. Nenadoma se je potok ustavil, je utihnil njegova pesem. Nič več je ne slišim. Tako bi brez nase vzplaval na krilih noči v mladostno jutro.

Z menoj je tudi prijatelj. Mlad je. Zelo mlad. Za prihodnji dan sva bila vse urenila in si želimo lahko noč. Ta čas se je visoko proti nebu vil iz veselo planolajočega ognja steber dima. In iz gorza se je

oglasila skrivnostna pesem nočne teme. V bližini so začele rože.

Tedaj se je oglasil moj mladi prijatelj: Gospod doktor — kako lep!

Seveda lep! Kar spite — jutri bo treba še delati!

V naju dveh je sveta tišina in potok poje tiho, vse tišje uspanko. — In spet: Gospod doktor?

Kaj pa je?

Kako čudno tiho je!

Da, to je tišina gora — ampak če vi govorite, je ne slišim!

Molk. Nebo začarava. Zvezde se srečujejo.

Gospod doktor?

Ali — zakaj ne spite?

Glejte, glejte — luna vzhaja!

Res. Na vzhodu vzhaja veličanska luna. Njen magični sij lije na naju. Skale okrog naju, dolina pred nama, gora, vse je srebrno. Moj mladi prijatelj strmi. Gleda široko, ves zamaknjen predse. In v tem trenutku sem se spomnil noči v Zgornji Krmi.

Tedaj sem razumel, zakaj takrat nisem mogel spati.

Tako nam g. dr. Kugy slika noč za nočjo. Z upravnim silo in skrivnostnostjo nas vodi v temnih nočeh skozi silni gorski svet naših planin. In čez malo časa od Trglava na Monte Rosa skozi vse Alpe tja daleč v Francijo. Pred nami se vse bolj živo razkriva življenje moža, ki je, kakor da so ga rodile — gore, in to naše gore, ki jih slika s tolik

Črno-bela reduta

6. febr. KUPUJTE DOMAČE IZDELKE! Union

Domače vesti

* Cenjene naročnike opozarjamo na položnice, ki so bile priložene včerajšnji številki. Prejeli so jih tudi tokrat brez izjeme vsi. Kdor ima naročnino za mesec februar že plačano, naj blagovoli položnico shraniti do prihodnjic, ko mu naročnina poteče, ali pa naj jo blagovoli izročiti zancu, ki na »Jutro« še ni naročen. Glede naročnine prosimo naročnike, da jo vsaj za mesec dni naprej plačajo v prvih dneh februarja. Obenem naj blagovoli poravnati tudi morebitne zaostanke, da nam omogočijo redno poslovanje. Dovoljujemo si tudi pri tej priliki opozoriti cenjene naročnike na nezgodno zavarovanje, za katerega izplačilo je stavljen pogoj, da je naročnina plačana v redu.

Uprava »JUTRA«

Zvočni kino

George O'Brien

v filmu velenapetih pustolovčin in senzacij

Teksaški osvobodnik

Dopolnilo »Micky miška« in naj-novejši zvočni tehnik

Predstave danes v nedeljo ob 3, pol 5, 6, pol 8 in 9 zvečer.

IDEAL

* V imenik Zdravniške zbornice za dravsko banovino je bila vpisana dr. Merijakova Božena, zdravnica v Ljubljani.

* Službeni list kr. banske uprave dravske banovine št. 8. vsebuje med drugim odločbe o občasem pregledu in žigosanju meril, ustanovitve tehničnih razdelkov pri sreskih načelnstvih, pravila o obliki, sestavi in načinu oznamovanja sodov in o mejah njih točnosti, objavo o drugem zasedanju banovinskega sveta dravske banovine, pojasnilo o elastičnih gumah pri motornih vozilih in objavo o pobiranju občinskih trošarin.

* Sprememba voznega reda na avtobusni progi Ljubljana - Mengeš - Cerklje - Kranj. Od 1. februarja dalje odhaja avtobus iz Ljubljane proti Cerkljam in Kranju: ob delavnikih ob 6. zjutraj in točno opoldne, ob nedeljah in praznikih pa ob 6.45, 12.30 in 17.30 (ob 17.30 samo do Cerklj). V Ljubljano pa prihaja: ob delavnikih ob 9.35 in 17.14, ob nedeljah in praznikih pa ob 10.35, 17.04 in 19.35.

* Razpustitev društva. Organizacija krojaških mojstrov in samostojnih šivilj v Celju je razpuščena, ker že več let ne deluje. Dalje je razpuščena podružnica UJNZB Ljubljana III. po sklepu izrednega obnege zbornice, ker je njeno članstvo prestopilo v NSZ.

Poskočen je pust,

razposajen, vesel, v veselju, ljubezni ves svet bi objel. V salonih, gostilnah je vrvež teles, na gladkih parketih pa godba in ples. Kar pa veselica da pravi pomen, ni godba, ni ples, niti smeh preglašen. To miza je s cvetjem - pogrnjena belo, na nji izobilje: pižma in jelo. Če zraven je skleda okusnih »Jajnin«, potem je tu višek pozemskega dobrih.

2005

* Manična ljudska igra na stotem odru. Sokolsko društvo v Ljubnem pri Podnartu je to dni pripravilo Manice Komanove »Prisego ob polnočti«. To je bil baš stolič, kjer so igrali po vsej Sloveniji priljubljeno poljudno dramsko delo. Ker so jo skozi povsod ponavljali po dva ali celo trikrat, je naneslo, da je s stotim odrom bila vpriporjena ta igra ravno 225-krat. Lep rekord domačega dramskega dela, ki ga v tako kratkem času še ni in ga najbrže tudi ne bo kmalu dosegla nobena druga igra.

* Razpis nagrade za slavnostno uverturo. Filharmonična družba v Ljubljani razpisuje nagrado v znesku 5000 Din za najboljšo slavnostno uverturo za veliki orkester. Pogoji: izvedba naj traja štiri do osem minut, želeži, da ima skladba slovensko narodno obeležje; tekmovalna se morejo udeležiti vsi jugoslovenski skladatelji; rokoddaja partitura naj se pošlje brez označbe skladateljevega imena, ki naj se priloži v zaprti kuverti; rok oddaje do 15. aprila 1932.

* Tečaj na negovalke in vzgojiteljice otrok. Prejeli smo: Rok za vlaganje prošnje v enoletni tečaj za negovalke in vzgojiteljice otrok v Ljubljani poteče z 10. februarjem. Sprejemni pogoji so se izpremenili v toliko, da se zahteva starost 18 let. Mesečna oskrbina s solnino znaša 700 Din. Izjemno se sprejme tudi eksternistke, ki plačujejo mesečno 200 Din solnine.

* Prehrana čebel v zimski dobi. Pred kratkim so čebelarji in čebelarke zadruge zaprosile ministra za kmetijstvo in finančnega ministra, naj bi se jim dovolila nabava sladkorja brez plačila državne trošarine za prehrano čebel preko zime. Finančno ministrstvo je prošnji ugodilo s pogojem, da mora biti sladkor naturaliziran s 5 odstotki razpuščenega katrana.

* Ograja posestev naših kmetov ob zadrski meji. Naši kmetje, ki imajo svoja posestva ob zadrski (italijanski) meji, so pričeli z ograževanjem zemljiških odlin. Ograja pri naših zemljiščih je bila že davno potrebna, ker je živina naših kmetov pogosto prestopala mejo in prešla na italijanski teritorij, kjer so jo italijanska oblastva zaplenila in vrnila le proti visoki odkupnini, ako ni bila prodana na javni dražbi v Zadru.

* Odkod beseda pečenica. Prejeli smo: Pred leti nepoznana beseda za Bratwurste se je udomačila pri vseh gospodinjstvih, poznajo jo že vsi jedilni listi, ni je pa čitati v nobenem dosedanjem slovarju. Pač jo je zabeležil Murkon, iz katerega je zajemal tudi Pietersnikov slovar; a ni vanj sprejel te besede. Izšla je v novejši dobi iz naše mladike na Bleiweisovi cesti. Tam so si jo omislili, gojenke pa razširile po Sloveniji. Izpodrnila je popolnoma spakedranke za nemško Bratwurste. A. M.

* Drobne koroške novice. Občine Zheke doline so na treh sejah sklenile, da se zaradi denarne krize ne vršijo letos javne plesne prireditve, razen onih, ki jih prirede gasilna društva. — Kakor drugod se gospodarske razmere tudi na Koroškem obračajo na slabo. Pred desetletji je pri vsaki boljši hiši služil kak posel, sedaj pa hlapce in dekle cele župnije lahko sešestejš na prste. — Zimski sport prodira tudi na Koroškem, ki je prav priprava za ta sport. Na planini Mrzlem logu pri Selah se vrše vojaški in drugi smuški tečaji.

* Moderniziranje našega ribolova. Po vestih iz Splita se naša ribiška flota stalno povečuje. V ladjedelnici na Korčuli je bil te dni dovršen kuter za moderni ribolov v globokem morju. Kuter je zgrajen po vzorcu kalifornijskih ribiških motornih ladij. Lastnik nove ladje je s svojimi družbeniki pri nas prvi uvedel lov na tunje v globokem morju.

* Redka riba. Ribiška ladja »Svatič« last ribiške zadruge »Split«, je vrela te dni redki eksemplar ribe, ki živi v globokem morju in jo redki ribiči imenujejo turčin. Ribič so ta redki eksemplar poklonili splitskemu muzeju.

SMYRNA PREPROGA

Krasne ročne dele gope 8 je razstavljena v izloži. — Volna in vzorci v najlepši izbiri v trgovini

TONI JAGER

Ljubljana

Dvorni trg št. 1

* Cvetje za kopališča. Kakor poročajo iz Splita, je Zveza za pospeševanje turizma dala na razpolago 20.000 dinarjev za ustanovitve sadilnice cvetja in lepotečnega grmičja. Iz te sadilnice se bodo vsa dalmatinska kopališča lahko preskrbovala s cvetjem in lepotečnim grmičjem.

* Naši v Ameriki. Veliko dobrodelno predstavo je 17. m. priredila redakcija lista »Cleveland Journal«, angleško pisano glasilo slovenske mladine rojene v Ameriki. Predstava je sijajno uspela. Tudi obisk je bil nad vse zadovoljiv. Pevske in glasbene točke so izvajali priznani domači in tuji talenti. Orkester je diržal pesnik in skladatelj Ivan Zorman. Bila je to največja prireditev te vrste, kar jih je doslej aranžirala slovenska mladina v Clevelandu. Ves čisti dobiček je namenjen v pomoč potrebnim brezposelnim rojakom v Clevelandu. — Rokajinja Olga Gerzel-Mesnerjeva je nedavno v Clevelandu priredila razstavo svojih slik. — Pred kratkim je v promogovniku v Cannon Cityju zadela huda nesreča dva slovenska rokaja. Franca Plavca in Alojza Pirca. Oba sta bila zaposlena pri stroju, na katerega se je vsula plast premoga. Oba sta doživela hude poškodbe. — V Clevelandu je nedavno umrl rojak Pavel Troha, star 73 let. Pred mesecem dni mu je umrla žena. V Ameriki je bival 27 let. — V Chicagu je preminil Anton Ričih, star 53 let, doma iz Podčja pri Brezovici. — V Diamondvilleu je umrla rokajinja Ana Šabčeva, stara 42 let. Rodila se je v Šmarjeti na Dolenjskem. Zaposlena je bila v tri otroke. — V Milwaukeeju pa je preminil Fran Pusteršik, star 55 let. Bil je vdovec in zapuščal 8 že preskrbljenih otrok.

* Čebelarjem. V februarški številki »Slovenskega čebelarja« je objavljeno, da je finančno ministrstvo dovolilo za pitanje čebel trošarine prost sladkor. Tiskarski škrt pa je vrnil v objavo neljubu pomoč glede procentne raztopine, s katero bo sladkor denaturiran. Pravilno se mora namreč v tej objavi glasiti, da bo sladkor denaturiran s 5% katanovo raztopino in ne s 50%, kakor je v objavi pomotoma navedeno. Prosimo, da vzamejo člani društva ta popravek na znanje. Naročila za sladkor sprejemajo čebelarke podružnice, cizroma jih je poslati naravnost glavnemu tajništvu.

Foto amater!

vedi samo to, da nikdar nisi več vsega; obrni se na Foto Tourist, Selenburgova ul. 6, ta Ti pove vse brezobvezno.

* Izpremembe v »Poštnem krajevem leksikonu za dravsko banovino«, ki so nastale v dveh letih, je sedaj zbral avtor tega pripomočka in bo v kratkem izdal popravek, ki bo stal v veliki osmerki 10 Din. Da bi zvedel za primerno naklado, prosil, naj blagovoli vsakdo, kdor že ima njegovo knjigo, naročiti tudi prepotrebni popravek z dopisnico, ki ima dobro čitljivo pošljateljstvo ime in bivališče na naslov: Pirc Franc, administrativni uradnik dravske direkcije pošte v Ljubljani. Tudi knjige s popravkom dobite še tam po 80 Din.

* Podpornemu društvu za gluhenemo mladino v Ljubljani sta darovala g. Vilko Senica, trgovec v Zalcu, 1000 Din in g. Ciril Sitar, tiskarnar v Ljubljani, na ob priliki božičnice 100 Din. Najlepša hvala!

SPOZNAJMO JIH

z mlekom požlahtnjena je

MLEKITA

S kavinim okusom pa

KAVITA

S finim maslom je zabeljena

MASLITA

Kdor pa grenko ljubi, zanj je le

GRENKITA

Tako se namreč imenujejo štiri nove čokoladne specialitete tovarne Mirim. Prodajajo se v običajnih tablicah. Zanimivo si končico »ita«, da bomo lahko o potrebi zahtevali po svojem okusu.

* Izlezen vaški mazač. Po Ptujcu se je te dni potikal neki posestnik iz šmarnskega kraja. Ker se je zdel policiji sumljiv, ga je aretirala. Na policiji je mož izpovedal, da je obiskal v Spuhli nekega »zdravnika«, od katerega je proti nagradi 10 Din dobil neka zdravila. Policija se je začela zanimati za padarja in je doznala s pomočjo orožništva, da sta mazača neka zakonska Leopold in Marija S. v Spuhli. Zdravila, ki sta jih izročila bolnemu kmetu, obstojajo iz neke rjave tekočine, ki vsebuje največ amonijaka, praški pa so najbrže v prah zmleta drevesna skorja, pomešana s aspirinom. Policija je »zdravila« zaplenila in podala sodišču tožbeno ovadbo.

* Vlomili v Bočaki. V Bočaki na meji savske banovine in v tamošnji okolici eploh so se te dni pojavili neznanji vlomilci, ki so obiskali več kmetijskih domov. Pred nekaj dnevi so vdrli tudi v hišo Ivana Hakeca ter odnesli 16 ženskih srajc iz domačega platna, več srajc iz šifona, več kompletov moških oblek, nekaj posteljnega perila, par klobukov, par čevljev, veliko zalogo moškega perila, 2000 Din gotovine, ter še nekaj raznih drugih predmetov, tako da znaša škuna škoda okrog 8000 Din. Med vlomilsko družbo se nahaja baže tudi neki Valentin Kruhac, ki se stalno potepa v omenjenih krajih.

* Obledelo obleke barva v različnih barvah in pilisra tovarna Jos. Reich.

It — zobna pasta najboljša.

* Darujte podpornemu društvu slepih, Ljubljana, Pod Trančo 2-III.

Izletniki v SPLIT

Hotel »Slavija«

M. Jozovič nudi ves komfort, izvrstno in ceneno ložiranje! Moderno opremljen. Divna lega.

PRISTNI CVICEK

in izvrstna štajerska ter dalmatinska vina dobite samo v gostilni ČERNE, Zagreb, Radičeva ulica 1, dvorišče. 2078

SLAVČEVA MAŠKERADA

7. II. v UNIONU

Sodeluje Jazz Sloge. — Nagrade za najlepšo masko in kraljico nagajljiv. — V zgornji dvorani bar. 2117

Železničarski ples v »UNIONU«

1. FEBRUARJA 1932.

Jutri! Jutri!

DRUŽABNI VEČER S PLESOM

1. FEBR.

akademikov tehnikov v Kamniku. Jutri! 2116 Jutri!

Pri nerednem iztrebljanju

telesa vzemite edino neškodljivo naravno sredstvo

Neda - sadne kocke

Dobijo se v vseh lekarnah in drogerijah.

SPECIALIST ZA UŠESA, NOS IN GRLO

DR. JANKO HAFNER

se je PRESELIL na RESLJEVO CESTO šte. 9/1

ORDINIRA OD 10.—12. IN OD 3.—5.

TELEFON 30—12

Iz Ljubljane

— Spored violinskega koncerta, ki ga priredi v petek, 5. februarja eden največjih svetovnih violinskih virtuozov, obsega poleg Brahmsove sonate v d-molu in Čajkovskega violinskega koncerta v d-duru tudi še Bachov Adagio in Fugo iz sonate v g-molu za violino solo, nadalje 2 skladbi v priredbi Prihoda same, in sicer Mendelssohnova: Pesem brez besed in Straussov valček »Kavalir z rožar«. Sklepno točko sporeda pa tvori Sarassatjeva fantazija iz opere »Carmen«. V tej fantaziji je nabral slavní španski skladatelj najbolj znane motive iz opere »Carmen«, jih okrasil z vsemi možnimi glasbenimi okraski in tako dal izvajajočemu umetniku največjo, pa tudi najlepšo priliko, da pokaže s koliko tehniko in bravuro obvlada svoj instrument. Prvovrstem umetniku-violinist izvajal tuji prvovrsten spored za Ljubljano. Občinstvo vabimo, da poseti koncert v največjem številu. Vstopnice po običajnih cenah v Maticni knjigarni.

— Leharjeva opereta »Dežela smehljaj« z Richardom Tauberjem pri ZKD matineji v Elitnem kinu Matic. Številni prijatelji ZKD filmskih predstav se bodo gotovo izredno veselili današnjega sporeda, saj jim prinaša ZKD največjega nemškega tenorista Richarda Tauberja v Leharjevi opereti »Dežela smehljaj«. V tej opereti je dosegel Richard Tauber največje uspehe po svetovnih odrih in tudi filmsko se je opereta sijajno posrečila. ZKD bo predvajala lepi Tauberjev film danes ob 11. po znižanih cenah v Elitnem kinu Matic. Prijatelji Richarda Tauberja naj pridejo polnočestvilo.

— Registracija motornih vozil. Uprava policije opozarja one lastnike motornih vozil, ki še niso prijavili svojih motornih vozil in prošnji za dodelitev novih evidenčnih tablic, naj to nemudoma store. Prošnjo je vložiti po predpisanih obrazcih, ki se dobe pri upravi policije v Ljubljani soba šte. 16/II. Proti zamudnikom se bo policjsko kazensko postopalo in se bodo odvzele evidenčne tablice iz leta 1931.

— Splošna malozeleniška družba d. d. v Ljubljani sporoča, da s 1. februarjem preneha obratovati z avtobusi na progi Ljubljana-Jelica-Črnuče. Promet na tej progi bo vršilo odleži avtobusno podjetje Jože Magister, ki bo obdržalo dosedanjí vozni red in ceno. Avtobusno podjetje Magister preneha obratovati s 1. februarjem z avtobusi na progi Ljubljana-St. Vid in bodo vozili avtobusi samo od St. Vida dalje proti Tacnu, Gameljnu, Medvemu in Medvotam in sleer tako, da bodo imeli v St. Vidu zvezo s tramvajem. Avtobusni vozni red od St. Vida dalje je razobesen v tramvajskih vozovih.

Med. univ. 2013

dr. Rajner Bassin

špecialist za očesne bolezni

ordinira od 11 ½ do 12 ½ in od 13 ½ do 15 ½

LJUBLJANA, Aleksandrova 4/1 (palaca Viktorija) Telefon 2537

— »Za pravdo in srce« na Viču. Sokol na Viču si je nadel nalogo, uprizariti Medvedovo tragedijo »Za pravdo in srce«. Glavni akterji tragedije zahtevajo od igralca mnogo rutine in študija. Zasebica, ki si jo je omislil režiser br. Lujo Drenovec, član narodnega gledališča v Ljubljani, je dovoljna garancija uspeha in dostojne uprizoritve. Imena Thalerjeva, Grdina, Batešni, Jenkova, Dacar, Podgorac in Borštnik pričajo o dobri zasedbi. Tudi ostali sodelujoči ne zaostajajo za njimi. Zanimivo je opazovati izkušnje, kako br. Drenovec golotok in brez ovratnika, kot mojster veče posamezne prizore, daje navodila za inscenacijo, poopravlja izgovorjavo posameznikov, prikazuje kreiranje, gestikulacijo in misliško posejencev, nastopa za celo skupino kmetov, zljaj za intrigranta graščkinjo Barbaro, zljaj za blagovata in prevaranta Dizmo, zljaj za blagovata plemiča Erazma, za resolutnega Lokvanca, za nežno in ljubko Katarino, za vročkrvnega Andrejca in zopet za slepeca Grahama. Vse to zmore le pravi umetnik. Br. Drenovec je dramskemu odseku Sokola na Viču otpril in pokazal pravo pot do največjega dilantizma in pri Vičani se bomo društvu in solistom obojim odločili za njihov trud in požrtvovalnost na ta način, da bomo na svečnóem večer napolnili sokolsko dvorano do zadnjeza kotička in tako izkazali br. Drenovcu in njegovim igralcem in igralkam svojo pozornost in zahvalo za lep užitek, ki gotovo ne bo izostal. Na svečnóico vsi k tragediji »Za pravdo in srce«.

— Nergode. Herman Godine, 7-letni sin rudarja iz Brunške gore pri Radečah, je včeraj dopoldne pogoltnil 10-parski novce v grlu in so fantka prepeljali v ljubljansko bolnico. V Topovljah pri Mengšu je padel 10-letni sin posestnika Franca Černiceva z voza in si zlomil levoico. V Hrašah pri Ljubljani pa si je pri sankanju zlomil levo nogo 4-letni Francek Kimovec. Hudo nesrečo je doživel 4-letni sinček premogarja iz Radeč Karel Martinšek. Prišel je v otroški radovednosti približu šteditnika, kjer se mu je hipoma vnela obleka. Dobil je zelo hude opekline na desni strani života in na desni nogi.

— »Grdobija«. Pod tem naslovom smo nedavno prinesli vest o zlorabah mlađih deklet, ki so se navadno vršile v vinotoku Marije 2. na Zaloški cesti in v nekem stanovanju s posestniki Vest smo prinesli na polnagi točistični izsledkov, ki so se

pa pozneje izkazale kot neutemeljene in je bilo proti Mariji 2. ustavljeno vsako kazensko postopanje, tudi na sodišču. To-liko, da ne bomo nepotrebnih obrekovanj.

— Jadrančani! Našemu tovarišu Stanku Ravnikarju je umrla mati. Dolžnost tovarisev je, da se udeležijo pogreba danes ob pol 15. iz hiše žalosti na Bregu 2.

— Kanalizacijska dela ob cesti v Rožno dolino so od mitnice nasproti Zgončeve kavarne v smeri proti mestu v polnem razvoju. Tu je zaposlenih večje število delavcev, ki so očistili jarek, ki teče vzporedno z železniško progo ter položili betonske cevi že skoro v dolžini 600 m. Na cevi so navozili zemljo, ki pa je pomešana z debelim gramozom, ker se namerava jarek ob železnici popolnoma zasuti, tako da bo zravnan z nivojem ceste v Rožno dolino, s čemer bo omenjena cesta znatno razširjena in bo tako pridobil lep širok hodnik za pešce. Za senco poleti je že sedaj poskrbljeno, ker je nasajena ob železniskega prelaza do mitnice vrsta lepih mladih kostanjevih dreves.

Kino Ljubljanski dvor

Telefon 2730

TOM MIX

Jahač brez uzde

Velenapete senzacije.

Predstave danes v nedeljo ob 3, ½5, 6, ½8, in 9 zvečer.

Cene 4 in 6 Din.

— Ponovno okraden pes. Stvar se nekam čudno stla, a je vendarle res. Fotograf Hugo Hübner, stanujoč v Frankopanski ulici, ima okrog 10 mesecev starega psa, ki pa mu tu pa tam uide v dvorišče na ulico. Lastnik je okrasil svojega psa že pred meseci s čednim usmajim ovratnikom, ki pa je takoj izgubil, kakor hitro se je pes pokazal na ulico. Kupil mu je nato spet nov ovratnik, a so spsu neznaní tatovi odnesli tudi tega, predvčeršnjim pa že tretjega, tako da ima Hübner v celom 160 Din škodo. Res daleč smo prišli, da se morajo celo ubogi psi varovati pred tatovi.

— Velik vlom na žilavski cesti. V hteo gostilničarja Mithacia Majcna na žilavski cesti 1 se je predvčeršnjim popolnoma utihotali neznan zlikovec, ki se je čisto tiho splazil v goranje nastropje in vdril v spalno sobo. Polastil se je srebrne ženske ure, vtaknil je v žep uro bučiko in še nekaj takih predmetov, s seboj pa je vzel tudi kompletne, skoro novo temno modro obleko domačega sina. Tako tiho, kakor je bil prišel, je tudi izginil. Oškodovanec so opazili tatvino, ko je bil tat prav gotovo že davno na varnem. Majcnovi so oškodovani za kakih 2000 Din.

— Pazite na perilo. Na dvorišču hte št. 15 v Topniški ulici je sušila sopraga železniškega uslužbenca Antona Dežmana razno perilo. Perilo je vzele zunaj tudi na večer, ko se je že zmrznilo. Ugodno priliko je kaj hitro izvehal neznan zmlkav. Ker je dostop na dvorišče popolnoma nemoten, je v temi zlahka pobral za okrog 300 Din ženskega in moškega perila ter kaginil v noč.

— Zveza ruskih akademikov v Ljubljani izraža svojo globoko zahvalnost častnemu damskemu komiteju in vsem ostim, ki so s svojim sodelovanjem ali prispevki pripomogli k naši lepo uspeši prireditvi »Tajmanske večere«.

— Redni obni zbor Filharmonične družbe v Ljubljani bo v ponedeljek 15. februarja ob 18 v poslopju Glasbene Matice z običajnim dnevnim redom in volitvami. — Vojni dobrovoljci bodo imeli redni občni zbor na praznik 2. februarja ob 9. dopoldne pri Mikliču z običajnim dnevnim redom. Udeležba obvezna.

V sadju je življenje.

To je označeno v besedi »Sadvitac« (vita latinsko — življenje). Kdor uživa »Sadvitac« sadje v čokoladi, mora potrditi: »Res v sadju je življenje«. Vrečice sortiranega Din 5.—

— Društvo upokojenega učiteljstva bo imelo občni zbor 4. februarja ob 15. pri »Novem svetu« v Ljubljani z običajnim dnevnim redom in izpremembo pravil.

— Sokolsko društvo v Štepanji vasi prireda na svečnó 2. februarja v svojem domu družben večer s plesom. Društvu naklonjeno javnost vabimo, da se to prireditve številno udeleži.

— Kolesarsko in motociklistično društvu »Savac« Ljubljani vabil članstvo, naj se polnočestvilo udeleži VII. rednega občnega zbora, ki bo 2. februarja ob pol 11. v gostilniških prostorih g. F. Kavčiča, Privoz št. 4 (Prule). Vsak član in članica, ki se udeleži, dobi lepo darilo.

— Pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani. V ponedeljek 1. februarja vaja: ob 18.15 ženski zbor, ob 20.15 ženski zbor. Nekdandj člani zbora vabljani. Nov program.

— Pustni ples Sokola II. v Kazini bo na pustni torek 9. februarja. Za članstvo so vstopnice v predprođaji pri br. Kravčju, Jurčičev trg po znižani ceni.

— Plesne vaje trgovskih nameštencev so neproklono v četrtek 4. februarja v Unionu.

Od nekđaj lepé se Ljubljanske slovele, kdor plesati z njimi želi, poseti naj na pustno soboto

6. febr. **Veliki predpustni ples** Sokola I. na TABORU

9. II. PUSTNI PLES SOKOLA II. v KAZINI 2110

Starši Na svečnicu, 2. februarja ob 16. v veliki dvorani Uniona bo povedal in predložil dobri Gašperček Vašim malčkom toliko lepega in zanimivega. Pripravi svoje otroččke, da bodo deležni veselja in zabave »X. otroškega ringaraja« Ate ne.

u— X. otroški ringaraj Ate ne bo na svečnicu ob 16. v veliki dvorani Uniona. Opozorjamo cenjene matice, da si za to privedite preskrbe pravčasno prijaviti, katere izdaja ob delavnih pisarnah Ate ne, Dunajska c. 1 a/l. od 8.—12. in od 15.—19. ure.

PLES GRAFIKE na pustno soboto V KAZINI

u— Ples planinske družine. Velika družina slovenskih planincev ima jutri ob 20. v Sokolskem domu na Taboru svoj tradicionalni ples. SPD potrebuje dohodke za vzdrževanje koč in planinskih domov ter za reševanje ponesrečenec. Planinski ples je doslej še vsako leto zaradi ogromnega poseta prispeval za te namene izdaten znesek. Zato planinci niso mogli upustiti svoj ples, ki se je med narodom že udomačil. Kdor ljubi naše planine, bo rad prispeval klobi vstopnine še kak primeren znesek.

u— Družstva, prirejevalci in posetniki zabav dobe pri trdki Iv. Bonač krinke, čepice, lampiončke in vse predmete za burkarije v veliki izbi po najnižjih cenah. Družstva in prirejevalci popust.

u— Med. univ. dr. Anca Konvalinka-Tavcar, specialista za otroške bolezni ordinira redno od 1.—3. pop., Breg št. 8. Telefon 2746. Višinsko solnce.

u— Sraje za ples in pletenine 10% pod nabavno ceno dobite v razprodaji trgovine Babič, Pod Trančo.

u— KJS se zahvaljuje vsem dobrotnikom, ki so s svojimi darovi pripomogli, da je bilo blizu 300 siromašnih obilno obdarovanih. Darovali so: Banske uprave 2000 Din; neimenovani 400 Din; po 300 Din; Agnola, Kolmann, Kreditni zavod za trgovino in industrijo, Mergenthaler; neimenovani (bridge) 275 Din; po 200 Din: dr. Gad, Prometni zavod za premost, Rude in kovine, Zbornica za TOI; po 150 Din: Bonač, neimenovani; po 100 Din: Adamič, dr. Adlešič, Babnik, Bata, Bizjak Filip, Bonač, Brata Moskovski, Brown Boveri, »Čehojug«, Čehostoklo, Dečman, inž. Duklić, Dunave, Ebenspanger, Ecker-sinova, Feniks, Friedl, Golob, Gospodarska zveza, Gregorič, Heinrich, Hribar & Komp., Hrovat, Jovanović, Jugoslavija, dr. Kavčič, Killer, Kmetičska, Knez, Kopač, Kor-din, Koritnik, Koritnikova, Korn, Kor-ski, Košak, dr. Kramerjever, dr. Krivic, dr. Kukar, dr. Kuharjeva, Kunčič, Lorant, Martičekova, Meden, Niklsbacher, Piccoli, Pipan & Komp., Perdan, dr. Pirkmajer, »Putnik«, ravnanstveno društvo »Feniks«, Ravnikar, Rohman, Siegl & drug. Splošna električna družba, Svoiki, Sušnik, Terčina, Torman, Tosej, Turk, pivovarna Union, Vodnik, Zalta & Komp., neimenovani, neimenovana (nečitljivo); 80 Din vseročni telj; 60 Din Reich; po 50 Din: avstrijski

DNE 1. FEBRUARJA OB 20. URI

DRUŽABNI VEČER

SOKOLA IV. V MESTNEM DOMU

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA

Začetek ob 20.

Nedelja, 31. januarja ob 15.: Zapravljujec. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Revna ko cerkvena miš. Izven. Znižane cene. Ponedeljek, 1. februarja: Cvrček za pečko. A. Torek, 2. ob 15.: Jurček. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Vzrok. Izven. Znižane cene.

LJUBLJANSKA OPERA

Začetek ob 20.

Nedelja, 31. januarja ob 15.: Viktorija in njen huzar. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Trije mušketirji. Izven. Ponedeljek, 1. februarja: Zaprt. Torek, 2. ob 15.: Rigolotto. Izven. Znižane cene. — Ob 20.: Trije mušketirji. Izven.

★

Ljubljanska drama. Danes ob 15. se uprizaro romantična igra »Zapravljujec« z godbo in petjem. »Zapravljujec« je ljudska predstava v pravem pomenu besede. Zasedba običajna, režija Debečeva. — Ob 20. pa se igra izredno zabavno in učinkovita komedija »Revna ko cerkvena miš« v režiji prof. Šesta, z go. Nablocko, Miro Danilovo, gr. Gregorinom, Drenovcem, Železnikom. Gradšem v glavnih ulogah. Za obe predstavi veljajo znižane dramske cene. — V ponedeljek ob 20. se ponovi božična igra »Cvrček za pečko« za red A.

Ljubljanska opera. Danes se pole ob 15. opereta »Viktorija in njen huzar« po znižanih opernih cenah, ob 20. pa izvrstno uspešna opereta »Trije mušketirji« v premijerski zasedbi. Za predstavo veljajo običajne operne cene. V ponedeljek ob opera zaprt.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER

Začetek ob 20.15.

Nedelja, 31. januarja: Zadeva Kaiser. Torek, 2. februarja: Svetnik.

★

Sentjakobski oder v Ljubljani uprizaro danes veselico »Zadeva Kaiser«. Vstopnice od pol 20. pri blažini. — Na praznik se ponovi burka »Svetnik«.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20.

Nedelja, 31. januarja ob 15.: Zenitev. Znižane cene. Zadnjič. — Ob 20.: Zemlja smehljaja. Ponedeljek, 1. februarja: Zaprt. Torek, 2. ob 15.: Rdeča kapica. Otroška predstava. — Ob 20.: Viktorija in njen huzar.

★

Is mariborskega gledališča. Danes ob 15. bo poslednja uprizaritev Gogoljeve zabavne komedije »Zenitev« Veljajo znižane cene. — Ob 20. se pole ena izmed najprivlačnejših in najboljših operet. Leherjeva »Zemlja smehljaja«. — Na svečnicu se ponovi ob 15. kot otroška predstava Gorinskova silna zabavna pravljica »Rdeča kapica«. Poleg številnega ansambla sodeluje še otroški zbor in gladijski orkester. Veljajo znižane cene. — Ob 20. se pole Abrahamova popularna opereta »Viktorija in njen huzar«.

konulat, francoski konzulat, dr. Ažman & Kuhelj, dr. Benkovič & dr. Lapajne, dr. Brenčič, Čoč, Česka industrijska banka, Dečman, Eberle, Električna zadruga, Hočvar, Hutir, dr. Hrašovec, Lešič, dr. Kambič, Kambič, Kalmus, Kobler, Kraigher, dr. Krevi, Kleme, Kila, Kenda, Košenina, Leben & drug, Laurencič, Leustek, Lukman, Medic & Zankl, Mencinger, Mencinger Ant., Miklič, Miklič hotel, Pakiš, Pau-r. Peterca, Piščanec, Podboršek, Popovič. Prva hrvaška štedionica, Ranzinger, inž. Šerpa, Spreitzer, Seisaklo, Smerkolj, Stancer, Stegner & drug, Stupica, Schumi, Trnkoczy, Verbič, 3 nečitljivi podpiši; po 40 Din: Brečelj, Gjud, Kralj, Petelin; 35 Din Urek; po 30 Din: Batelj, Bergman, Benkovič, Dolinar I., dr. Fettich, Franja, Grčar, Kajfež, Klein, Klepac, Legač, dr. Mis, Mihevc, Preljovič, Ražem, Stritar, Slov. tov. min. voda, Tornago, Zalaznik, neimenovani, nečitljivi; po 25 Din: Čadež, Skopek, Škof-Wanek nasl. Večjo množino blaga so nam »naklonile« firme: Heřtět, Kršper, I. C. Mayer. Da je so darovali v blagu naslednji gr. trgovci: Alko, Avbelj, »Aho«, Bahovec, Bizjak Brčan, Buzložni, Chuha-Jesih, Cvim, Čadež, Fabiani in Jur-jovec, Goričar, Gregor & comp., Haman, Kassig, Hedet & Koritnik, Jeranič, »Jek-lo«, Karničnik, Kette, Keršič, Kham, Koš, Kušan, Krečič, Klumpanč, Korencan, Lavin, Lesjak, Leskovec, Lukič, Meden, Mal-gaj, Mahkota, Menarji, Mikuš, Oblažič, po Slovenijo, Petkosič, Potkrajšek, Prelog, »Radlo«, Remic, »Tojina«, Samec, Slamič, Soklič, Snol, Skabecne, Stanič, Sterk, Spektrum, Soss, Fr. Ka. Sorvan, Stopar, Sinkovec, Smač, Tratkis, Urh, Urbanec, Weiglom, Zalokar, žar, Zlender, zeme-novani, nečitljivi poizvi. Več darovalcev je naklonilo majše leonarne prispevke, ki jih radi pomanjkanja prostora ne moremo objaviti. Vsem skupaj naša najtoplejša zahvala!

Iz Maribora

a— Spominu dr. Frančiška Sedeja se je poklonila vsa svobodna Jugoslavija, zato je nemogoče, da bi se tudi Maribor ne spomnil velikega goriskega vladice. Danes ob 11. se bomo pri naši zadušnici v stolnici poklonili njegovi nesmrtni duši.

a— Maribor za Maribor. Za dobrodelno umetniško akademijo, ki se bo vršila v korist Pomožne akcije 3. februarja v veliki dvorani pivovarne Union, obstoja hvalovredno razumevanje pri vseh krogih, na katere je mestno načestvo apeliralo. Vodstvo pivovarne »Union« je dalo dvorano razsvetljavo in kurjavo brezplačno na razpolago Vse tri tiskarne (Mariborska, Cirilova in Ljudska) so tiskale oziroma tiskajo brezplačno plakate, letake in sporede, vodstvo koncertnega biroja Glasbene Maticе je prevzelo »stotako brezplačno tehnično organizacijo prireditve in brezplačno sodelujejo tudi vsi umetniki in sodelujoči, sploh, ki jih je nad 300. Prireditel obeta zaradi tega ne samo velik moralni, ampak tudi gnetni uspeh. Agilne in poživljene članice Slovenskega ženskega društva in Krščanske ženske zveze z uspehom razprodajajo vstopnice, ki so v pred-prolaji tud. v trgovinah Höfer in Brilnič. Na javnosti je, da napolni Unionsko dvorano do zadnjega kotička. Umetniška aka-demija se vrši v času težke gospodarske in socialne krize. Njen namen je plemeniti in vzvišen ter je v Mariboru edinstven ter vrste želja vseh Mariborčanov, ki pride do izraza dne 3. februarja, je vzajemna pomoč, da premostimo obstoječo težko kri-zo. Maribor za Maribor! To geslo se bo 3. februarja prvič preizkusilo in upamo, da bo skušnje častno prestalo. Dne 3. febru-aria vsi v »Union« na umetniško akade-mijo!

Gala redouta SSK Maribor

v »ZEMLJI SMEHLJAJA«

Sobota 6. februarja v UNIONU

2102

a— Jugoslovenski dobrovoljci iz Podrav-ja se bodo letos zbrali na rodnem občin-ju zboru svoje sreske organizacije v nedeljo 14. februarja v restavraciji Narodnega doma ob 9. predpoldne. Razven poročila uprave bo na dnevnem redu aktualna re-tar o agrarni zajednici. Tega važnega zbora se bo udeležiti tudi predsednik glavnega odbora v Beogradu, slepi podpol-kovnik invalid g. Lujo »ovrič.

a— Muzejsko društvo ima svoj redni občni zbor v nedeljo 7. februarja ob 10. v čitalnici študijske knjižnice. Dnevni red: predavanje o letošnjih arheoloških najdbah v Mariboru, poročilo odbora, do-ložitve članarine in slučajnosti. Opozar-ja našo javnost, da bo Muzejsko druš-vo v zvezi z letošnjim občnim zborom priredilo v študijski knjižnici tudi razsta-vo važnejših letošnjih pridobitev.

a— Ljudska univerza. V petek 5. febru-aria bo nedavno preloženo predavanje g. senatorja dr. Frančiška iz Zagreba o soci-jalni in ekonomski krizi na Nemškem, kjer je pravi center svetovne gospodars-ke krize. Opozorjamo na to predavanje prvovrstnega gospodarskega strokovnjaka.

a— Vojne žrtve zbirajoje dane dopol-dne v dvorani Zadrzne gospodarske ban-ke. Ze večeraj dopoldne so Joanci glavni funkcionarji med njimi predsednik Ob-lastnega odbora združenja vojni invalid-ov g. Matko Stefe iz Ljubljane, sodnik višjega Invalidskega sodišča v Beogradu g. Milutin Mrvačević, beograjski delegat kapetan g. Božidar Nedić in drugi.

a— Za pomožno akcijo. Kakor je mest-no županstvo že razglasilo, naj blagovolji vsakdo, ki je pripravi kakršnokoli darilo za pomožno akcijo, a nabitalec ni bilo ponj, izročiti darilo mestnemu županstvu. Zadošča tudi sama prijava, bodisi ustne-na, pismena ali po telefonu. Županstvo bo v tem primeru prosilo po darilo svoje or-gane.

a— Miklova Zala na poboškem odru. Na svečnicu dopoldne ob pol 4. uprizaro Sokol Podrežje v dvorani br. Rencija znano ljudsko igrjo Miklovo Zala. Vabimo! a— Rokoborci in bokači Dravske in sarske banovine pomerijo drevi v dvorani Zadrzne gospodarske banke svoje mo-či Boj bo zanimiv in napet.

a— Greben jim raste. Teško si človek predstavlja po preteklem deceniju narod-ne osvobodjenja, kako je posebno v zad-njem času zrasel greben našim maribor-skim nemčurjem. Naj navedemo le nekaj konkretnih primerov, ki dovolj jasno pri-čajo, kaj nam ti vračajo za našo veliko-dušnost in lojalnost. O prijaznosti tiste gospe, ki je nahrulila nabiralca-skavt» s »verdamt« Slovenena govori že vse me-sto. Kako predrzni pa so postali maribor-ski nemčurji, bi vedele povedati gospodi-

ne uradnice na mariborski kolodvorski po-šti. Vse meje presaga fanatičen nastop ne-ke nemčurske gospodične, ki je na vljuden slovenski odgovor poštno »uradnice« pričela razbijati po linici, za katero je sedela uradnica, in kričala: »Mit mir müssen Sie deutsch sprechen, früber gehe ich nicht fort.« Taki prizori se dogajajo zadnje ča-se skoro vsak dan. Dogodilo se je celo, da je prišel na pošto neki jugoslovenski železničar in zahteval, da mora pošto uradništvo z njegovo ženo govoriti nem-ški. Pomislimo samo, kaj bi se zgodilo z našim človekom, če bi zahteval v Celov-cu na pošti, da morajo z njim govoriti slovenski. Vse preveč smo pustljivi in ponižni mi Slovenci.

a— Mariborčani! Okoličani! Še v pone-deljek je čas, da si v predprodaji preskr-bite vstopnice za planinski ples pri Uni-onu za 1. februarja. Kakor vsa leta, bo ta prireditel tudi letos zbral vse prijatelje mariborske podružnice in podpornike Rib-niške kočje pri veselem planinskem raje-nju. Na svidenje!

a— Nočno lekarniško službo ima pri-hodnji teden Minaškova lekarna »pri Orlu«, na Glavnem trgu.

a— Glasoviti grafolog Karmah se nahaja v Mariboru.

Iz Celja

a— Repriza ljudske drame »Mariše« bo v torek 2. februarja ob 16. v gledališču. Predstava bo končana po 18. in bodo imeli tudi deželani dovolj časa za povratek, ker so zveze z vlaki in avtobusi ugodne. Pred-prodaja vstopnic v knjižarni Goričar & Le-skovšek, kjer se lahko prostori naročajo tu-di po dopisnici.

a— Srbska pravoslavna cerkvena občina v Celju priredi v soboto 6. februarja ob 20.30 v prostorih Narodnega doma svetovs-ko zabavo v korist dovršitve cerkve sv. Save v Celju.

a— Koncert celjske »Svobode« v Trbov-ljah. Moški zbor »Svobode« v Celju priredi danes ob 15.30 koncert v dvorani Delavsk-ega doma v Trbovljah. Na sporedu bo 17 mo-ških zborov skladateljev Adamiča, Josipa Pavca, Prohazke, Gotovca in Ivana Zajca in narodne pesmi v prireditvi Cirila Prečija. Novost za Trbovlje bo tudi rečeljski zbor, ki bo prednašal župančjevo pesem »Kladi-var«. Pričakovati je, da bo pevski zbor »Svo-bode«, ki uživa velik sloves, privabil vse ljubitelje naše pesni k svojem koncertu.

a— Opozorilo trgovcem. Gremij trgovcev v Celju opozarja vse žlane, da je treba vlo-žiti prijave za pridobitno do 5. februarja, rentniške napovedi pa do 15. februarja. Gremij tudi opozarja na nove tiskovne, ki so bile izdane na davčne uprave. Stare ti-skovine niso več veljavne. Natančnejše in-formacije se dobe pri davčni upravi in ne pri Gremiju trgovcev, kakor smo poročali večeraj.

a— Nesrečen padeč. 47letna posetnikova žena Antonija Berzeleova s Turma pri Sliv-nici je padla tako nesrečno, da si je zlomi-la levo nogo pod kolonom. Ponesrečenko so prepeljali v celjsko bolnico.

a— Mestni kino bo predvajal danes ob pol 17. in pol 19. in pol 21. sijajno zvočno ope-ro »Njeno Visočanstvo zanovleduje«, v po-nedeljek 1. februarja ob 20.30 pa veličastni zvočni film »Ciankali«. V nedeljo zvočna predigra.

Iz Kranja

a— Srebrno poroko sta slavila večeraj bivši nadmlinar, zdaj upravitelj pri trvd-ki Vinko Majdič, g. Ivan Kovačič in nje-gova soproga ga. Just. Jubilat je znan kot značajan mož in odličen narodnjak, ki je vzgojil svoje sinove in hčerkice za od-lične nacionalne in se posebej sokolske delavce. Se na mnogo let!

a— Pustni ples bo kakor običajno na pustno soboto 6. februar. v vseh prostorih Narodnega doma. Dostojnim maskam bo vstop dovoljen!

a— Za gasilski večer na svečnicu bodo pripravljala dela že danes oz. jutri za-ključena. Večer je postavil impozant-nen paviljon v mali dvorani Narodne čital-nice, ki bo tvoril »V. vinski sejem«. V okusno dekoriranu šotoru bodo razsta-vljena najboljša vina (v sodčkih in stekle-nicah) prvih vinskih trgovcev in vino-gradnikov. Otvoritev vinske pokušnje bo ob 5. popoldne, nakar posebno opozarja-mo. Za prireditel vlad v vseh krogih naj-večje zanimanje.

a— Danes ob 16. v Narodnem domu re-priza komedije »Kozarec vode«, ki je iz-vrstno uspela v lanskem letu.

Z Jesenic

a— Sokolski oder uprizaro drevi ob 20. sijajno kmetno burko »Trije vaški svet-niki«. Kdor se hoče pošteno nasmejati naj pride! Sodeloval bo društveni orke-ster.

Iz Škofje Loke

a— Predavanje za trgovce. Pododbor gremija trgovcev v Škofji Loki vabi trgo-vece škofjeloškega sodnega okraja na preda-vanje, ki bo v sredo 3. februarja ob 10. do-poldne v mestni posvetovalnici o napovedi davkov, o novem obrtnem zakonu in dru-gih stanovskih vprašanjih.

a— Občni zbor Jugoslovenske Maticе v Škofji Loki je bil v sredo zvečer zado-voljivo obiskan. Predsednik podružnice sod-nik g. Ljudevit Batista je orisal položaj in delo JM. Tajniško poročilo je podala gđ. Rudolfa Horvat. Število članov se bo izkušalo ponovno zvišati. Novizvoljeni odbor vodi zopet g. Batista.

Iz Kamnika

a— Himen. Danes bosta v nadžupni cerkvi na Štutni stopila v zakonski jarem g. Ivan Bogataj in gđ. Ivanka Homarje-va, hčerka zidarskega mojstra in posest-nika g. Franca Homarja. Obilo srečel!

a— Danes, jutri in na svečnicu! Prvi slovenski film »V kraljestvu Zlatoroga« se bo na svojem triumfalnem potovanju po Gorenjskem ustavil za tri dni tudi v Kamniku. Pridite!

Iz Litije

a— Pomočniki preizkušnje. Danes ob 14. se bodo vršile v »vinski« žoli pomo-šniške preizkušnje za vajence iz vsega »v-škega okraja Dosa, so se vršile ob čisto vse preizkušnje v »Zaprtju na zabro-vo« hrtičke iz Litije in »vinski« zaled a pa »e bodo te vršile izmenično tudi v Litji, ki »eži v središču okraja«

Iz Zagorja

a— Himen. V Grosuplju, na navesti-nem domu se bosta poročila danes št. učiteljskega zbora zagorske šole g. Vinko Košarčič in gđ. Fanči Žitnikova. Čestita-mo!

a— Kmetijski tečaj se priredi v Mediji-Lizlakih. Predavanja se bodo vršila 10. fe-

Varujte Vašo kožo

s tem da uporabljate

NIVEA-CREME

pred slabim in mrzlim vremenom, da ne poka in ne postane hrapava. Nadrinite Vašo kožo večer vsak preden, raste na počitih temeljito Nivea-Creme. Ikanine postanejo s tem mladostno napete, koža pa močnejša in prožna. Vse tiste, ki imajo v roke s Nivea-Creme, preden odidete na prosto, lice in roke s Nivea-Creme. Ta krema namreč ne zapušča nikak sijaj ter vam nudi on sv. ži in mladostni izgled, ki ga mu vsi tako radi imamo. Razlika nasproti luksuznim kremam: Najvišji učinek ali ceneje. Nivea-Creme: Din 5.00—22.00. Jugosl. P. Beiersdorf & Co. d. s. o. j., Maribor

bruarja in bodo trajala do 13. marca. Pre-davalo se bo o živinoreji, poljedelstvu, travništvu, sadjarstvu in vinogradstvu. z— Nogometna tekma. Danes ob 14. bo nogomet: tekma med SK Zagorjem in SK Hrastnikom (rezervi). Za tekmo vlada ve-liko zanimanje. z— Novi zvočni kino bo otvorjen danes s filmom »Bohemska ljubezen«.

Iz Novega mesta

a— Kino »Dom« v Sokolskem domu predvaja danes ob 15. in 20.15 zvočni film »Otok izgubljenih«. V poned-

OBVESTILO

Novootvorjena strokovna čevljarstva de-lavnica S. PICELJ na Seidlovi cesti, izde-luje po meri vsakovrstna moška in dan-ska obuća. — Popravila galoš. Točna in solidna postrežba.

Za naklonjenost p. n. občinstva se pripo-roča

S. Picelj

2107

Iz Kočevja

a— Društvo jugoslovenskih akademikov v Kočevju s serijo zanimivih predavanj pridno nalaguje ter naproša za predavanja znane strokovnjake in javne delavce iz Kočevja in Ljubljane o stvareh, ki nas najbolj zanimajo. Mladim piontirjem pod smotrenim vodstvom visokošolske Benuliča želimo, da začrtani program, ki ga z inte-resom zasleduje vse prebivalstvo, uspešno izvedejo.

Iz Trbovelj

a— Davčni obveščanje. Do 5. febru-aria je vložitev davčne prijave glede do-hodka od podjetij, obratov in samostojnih poklicev v svrhu odmere pridobine za 1. 1932. Prijave je vložiti za vsako obrt po-sebej, in sicer pri županstvu ali pri dav-čni upravi. Vzorec za prijave je nov in se stari ne smejo predlagati. Novi vzorec se dobe pri županstvu.

a— Mladeniči letnikov 1907 do 1912 in tisti, ki pridejo v letu 1932 na redni na-bor, pa niso domovinski pristojni v Tr-bovljah, pa se žele udeležiti naborov v Tr-bovljah, se pozivajo, da se zgledajo do kon-ca meseca februarja v pisarni vojaškega oddelka na županstvu. Vsak naj prinese s seboj dokaz domovinstva, rojstni in krstni list ter svoje vojaško uverenje.

a— Razpisna služba. Razpisano je me-sto upravitelja v občinski kopalnici. Pro-silci morajo biti izprašani šoferji ter mo-rajo znati ravnati z nizkotlačno parno kur-javo, morajo biti pristojni v Trbovljah, o-žnjeni in zdravi.

Iz Hrastnika

a— Riziko dela. V jami na Ojstrem se je težko ponesrečil rudar in znani lo-vec ter godec Ivan Špes. — Ima najbrže zlomljeno nogo v členku in poškodbe na glavi in telesu. Poslali so ga v ljubljansko bolnico.

a— Kino Narodni dom bo predvajal dan-es film »Tempo« prvič že ob 14. in sicer zbog tega, ker bo ob pol 17. uprizarila Svoboda II. splošno »Dva Pavla«, ka-tere delni dobiček je namenjen za podpi-ranje brezposelnih steklarjev. Zvečer ob 20. bo druga kinematografska predstava Na svečnicu se bo predvajal ob 20. še en-krat film »Tempo«. Popoldne ob 15. na svečnicu se pa uprizarita dve »gri« v prid gradbe cerkve v Hrastniku.

a— Roševce pekarijo je opustila ga. Alojzija Joštova. Pekarijo je prevzel do-sedanj poslovođa g. Franc Župevec.

Iz Sočanja

a— Napad na poštnega sla. Te dni je bil izvršen napad na pismošeno Iv. Gorška, ki je vojni invalid brez roke. Ko se je vra-čal že v mraku mimo Sv. Florjane proti sočanju, je srečal na cesti tesača Jakoba Napotnika. Pijani Napotnik se je pogal v pismošeno in ga začel ruvati in pretepati; ko pa je začel napadeni bežati, je tekel Napotnik za njim in ga s težko palico močno rnil po obrazu. Napotnikovo po-četje bo obravnavalo sodišče.

Iz Ptuja

a— Dramsko društvo namerava zopet prirediti redne diletantske predstave. Društvo vabi dame in gospe, ki imajo veselje do sodelovanja, da se javijo pri društvu na tajniku g. Dragu Hasnu, ki sorojena prijave vsak dan od 18. do 19. na domu. Dvozna cesta 3/1 (vila Karl).

a— Podružnica Sadjarske in vrtnar-skega društva bo imela občni zbor na svečnicu ob 8. jutraj v gostilni g. Bre-ničiča na Ormoški cesti. Med drugim bo na dnevnem redu tudi poročilo o sodni raz-stavi razdelitvi nagrad razstavljalcem in poučno predavanje.

a— Strelsko tekmo priredi Slovensko lovsko društvo, podružnica v Ptuj, v po-nedeljek 1. februarja ob 20. v švicarili Ljubski vrt.

a— Kino bo predvajal v nedeljo ob pol 19. in pol 21. uri zvočni film o lunastvu letalcev »Sejem orlove«.

a— Arctacija zasledovance Svažnik je pri raciji našel v Zupančičevem hlevu ne-kega Franca Golnarja iz Ljutomerke k ie bi privedel na policijsko staznico, kjer so ugotovili, da je zasledovan od ereske-

ga načelstva Gornje Radgone zaradi tat-vine koleša. Odpravili so ga tjakaj.

Iz Slovenske Bistrice

a— Iz Lovskega društva. Iz poročil na občnem zboru slovenjbistriškega Lovskega društva povzemamo nekoliko podrobnosti. Društvo je stelo v preteklem letu 26 red-nih in 7 podpornih članov in je imelo v zakupu 10 razsežnih občinskih lovišč, ki jih že četrto leto uspešno neguje. V svrhu propagande lovstva je priredilo lovski dan s zanimivimi predavanji in je osnovalo od-sek podružnice SLD za ves sodni okraj. V teku sezone se je uplenilo 40 jerebic, 12 fazanov, 1 kuna, 1 isica in 250 zajcev. Srpjad se je ščtila. Društvena imovina je znašala v začetku tekočega leta 8338 Din, članarina pa se je določila tokrat na 150 Din za redne in na 50 Din za podporne člane. Ker je minila 3-letna funkcijska do-ba društvenega odbora, so se vršile tudi volitve. Za predsednika ej bil ponovno iz-bran grof g. dr. Attems, za podpredsed-nika župan g. dr. Jagodič, za tajnika ve-terinar g. Zemljčič, za glavnjnika g. Wal-lander, za gospodarja g. Matuš, za odborni-ke gg. Kukovič, Kristan in Ferenčak, za revizorja pa gg. Žuraj in Peče. Sk

SPORT

Državno prvenstvo v smučanju

Se teden dni nas loči od velikih mednarodnih tekem v Mariboru, ki bodo velika smučarska manifestacija ob naš. severni meji. Priprave so končane. Udeležba bo še impozantnejša kot lani v Bohinju, tudi konkurenca močnejša.

Prijavljena sta znana tekmovalca Kömng in Koglovitch iz Avstrije; Čehi so prijavi 4 tekmovalce, Poljci pa dosejaj še niso imenovali svojih reprezentantov.

Nemčija pošlje na tekme svoje najboljšiše tekmovalce, večkratnega državnega prvaka Gustla Müllera iz Bairischele ter Leopolda iz Breslawa. Müller je navno tako dober tekač, kot skakač in je najboljše Srednjeropec v kombiniranem tekmovalstvu. Dobil je tudi lani nemško državno prvenstvo v Lauscha-Ernstalu. Na tuku 18 km je bil drugi s časom 1.25.55. Ikonolalnik Fines Jarvinea pa prvi v času 1.24.42. V kombinaciji je dosegel Müller 677,9 točk, drugi je bil Laurer 614,6 točk. Pri prireditvi FIS v Oberhofu se je Müller plasiral na 9 mesto v kombinaciji (402,30 točk) zmagovalci Grötmshraaten 439 točk. Leopold pa je bil s časom 1.29.27 najboljši Srednjeropec v teku na 17 km (zmagovalci Grötmshraaten 1.23.43).

Naše fante čaka velika in močna konkurenca.

Prvenstvo GZSP

Danes so se zbrali v vzhodni naših planin, ponosnega Triglava, zagoreli in miščasti smučarji Polno jih je kaiti vrši se prvi del smučarskega prvenstva LZSP, na programu je tek na 15 km kjer se kosajo med seboj tekmovalci skoro vseh v podsavezu včlanjenih klubov in društev. Prvi startajo tudi tekmovalci podeželskih klubov, kar je tembolj pozdravljeno. Vsi se bodo borili za točke, kaiti prvenstvo se to pot vrši v kombiniranem tekmovalstvu. Na važnejši del prvenstva na tudi najbolj zanimivi del se bo vršil sele na svečno 2. februarja. Vršile se bodo skakalne tekme, ki pomenijo v smučanju višek uspešnosti. Smeli smučarji se spustijo po hudi strmini in skok, ki zadivi vsakega gledalca, a osupne tudi vsakega, če se tekmovalci skorj ponesrešijo. Vsa organizacija prvenstva se je uredila v zelo kratkem času in na startu v torek se pričakuje obilnih prijav, tako da bodo prišli na svoj račun tudi gledalci. Pričetek tekem je ob 13.30 na skakalnici v Mojstrani. Tudi tu se bodo borili za točke in skupni uspeh teka na 15 km in skokov bodo merodajni za podsavezna prvaka.

Prvi tečje v kombiniranem tekmovalstvu prejmejo častna darila podsaveza. Pri teku, ki ne bo nagrajen v kombinaciji prejme kot darilo tekmovalne smuči, ki jih je poklonila trdnica Alaina iz Ljubljane in prvi v skokih, ki ne bo nagrajen v kombinaciji pa prejme skakalne smuči, ki jih je dala za darilo trdnica B. Kolb, sportna delavnica v St. Vidu nad Ljubljano. Vsi smučarji in prijatelji belega sporta so vladno vabljani, da prisostvujejo skakalnim tekmam, ker gotovo jim ne bo žal. — Smuči!

SK Amater : SK Celje

Po dolgem odmoru se bo danes otvorila nogometna sezona in agilni SK Amater je povabil SK Celje, ki je trenutno v zelo dobri formi. Zadnji rezultati jasno govorijo o lepi igri moštva, ki ima nekaj izbornih igralcev.

Amater se bo moral potruditi, da si bo izvojeval saj častni uspeh in da doživi velikega poraza. Za tekmo vlada mnogo zanimanja med tukajšnjim sportnim občinstvom. Glavna tekma bo pričela ob pol 15. na igrišču Amaterja, v predtekmi igra SK Amater II : SK Retje. Tudi ta tekma bo zanimiva, ker bosta nastopili moštvi kompletni in je posebno SK Retje ves zimski čas pridno treniral.

Drsalne tekme

za prehodni pokal dr. Fuchsa

Včeraj popoldne se je vršila na drsišču SK Ilirije prva drsalna tekma v letošnji sezoni. Tekmovalo se je za prehodni pokal dr. Fuchsa, bivšega svetovnega prvaka, ki je že pred leti razpisal to darilo za najboljšega Jugoslavena. Na dosedanjih preiditvah je večina zmagal inž. Bloudek, ki na letos zaradi prezaoplenosti ni utegnil trenirati in ni nastopil.

Navzile lepemu sončnemu popoldnevu je bil led idealen. Veliki senčniki iz jutranje niso dovolili sončnim žarkom vstop na led, ki odgovarjal vsem zahtevam. Nastopili so samo seniorji, dočim so se juniorji prijavili, a se niso zglasili na startu. Včeraj se je vršilo obvezno drsanje predpisanih likov. Sodniški zbor so sestavljali savezni sodniki: inž. Bloudek, Kavčič in Biziak; vrhovni sodnik g. Betetto. Vseh doseženih točk je 180, za obvezno drsanje 103, za prosti 72. Predpisanih likov je bilo devet: loki nazaj noter osmičeno, eni novi v noter, isto levo naprej ven noter, dvojna trojka desno naprej ven, isto desno nazaj noter, protitrojka desno naprej ven, isto levo naprej ven, 8. zanka vijuga, zanka desno naprej ven, isto začeto levo naprej ven.

Tekmovalo se je na alem drsišču. Nastopili so Thuma, Avčin in Schwab, vsi SK Ilirija. Tekmovalje se je pričelo ob 14.30 in zaključilo ob 15.15.

Izid ni znan, ker bodo sodniki izražali številko točk sele na -rostem drsanju. Po izjavljanju sodeč voh Schwab, dočim je drugo mesto sporno. V splošnem so si bili s'oro vsi tekmovalci enaki in bo očiščite padla sele v nedeljo pri prostem drsanju, za katerega je velik favorit Schwab. O drsanju samem ni bilo omeniti, da ni prekašalo povprečnosti. Vsekakor smo unravničeno pričakovali več, ker so imeli drsalci dočim prilike za trening. Drža telesa ni bila pri nobenemu neoporečna. Tekr vralci se polagali premalo važnosti na posamezne osnovne like, zaradi česar je bila drža že pri navadnih likih nepravilna, pretiljena. Vsi so iskali v šolskem drsanju efekt ki pride v nočitev le pri prostem drsanju, kar kaže pomanjkanje rutine. Poedi i tekmovalci so gledali na škodo korektnosti preveč na vel'kost izvedenega lika in je povsem naravno, da je bila zaradi tega tehnična izvedba slehša, čistost pomanjkljiva, tempo šibak. Okreti so

bili neizglašeni, preostri, prisiljeni. Enostavne like so izvajali vsi dosti dobro, dočim je bila izvedba paragrafov (težji liki) zratno slabša.

Schwab je pokazal največ rutine. Tehnična izvedba in kritje mestoma prav dočim.

Avčin je treniral komaj 3 dni, je pa drsalec, ki izvaja like v zelo živahnem tempu.

Iuma je novinec. Nekatere like je izvajal najlenše izmed vseh. Je brez dvoma velik talent.

Ni boljše izvedni lik je bila vsekakor protitrojka desno naprej ven, krasno izvedena po Schwabu.

Tekmovalje se nadaljuje danes dopoldne. Ob 9. pa propagandno hitrostno drsanje na 500 in 1000 m ob 10. pa prosti drsanje kot nadaljevanje sobotnega tekmovalja. Danes je vsekakor za gledalce z zanimivojši deli sporeda.

Službeno iz sekcije ZNS. Izkaznice za 1932 dvigolite pri tajniku v ponedeljek ob 18. do 19. v kavarni Evropi. Opozorjajo pa vsi s. s. a. na službene objave v "Sportnem listu" št. 3 z dne 27. t. m.

Občni zbor SK Mure v Murski Soboti bo 1. marca ob 20 v posebni sobi Velike kavarne v dnevnim redom: pozdrav predsednika, poročilo funkcionarjev, preglednikov računov, imenovanje častnih članov, volitev upravnega odbora, tretje preglednikov računov načelnikov sekcij, razsodišča, sklepanje o samostojnih predlogih, določevanje pristopnine in članarine. Ako ob določenem času ne bo navzoča vsaj tretjina do glasovanja upravičenih članov, bo občni zbor eno uro kasneje s istim dnevnim redom ne glede na število prisotnih članov. Samostojni predlogi članov se morajo predložiti odboru s podpismi najmanj 10 do glasovanja upravičenih članov vsaj 8 dni pred občnim zborom.

Današnje sportne prireditve v Mariboru. Na igrišču ISSK Maribora nogometni turnir v korist pomolne akcije. Ob 13.30: SK Rapid : SK Svoboda 14:1. ISSK Maribor : SK Železnikar, 14.30: ISSK Maribor : SK Svoboda, 15: SK Železnikar : SK Rapid, 15.30: SK Železnikar : SK Svoboda, 16: ISSK Maribor : SK Rapid, ob 20. v Zadrzni gospodarski banki tekoatletski dvomatch SSK Maraton : SK Croatia (Zagreb).

NSS Sparta. Današnja tekma v Trbovljah je odpravljena in preložena na poznejši čas.

SK Svoboda Ljubljana. Danes ob 9. strogo obvezen trening za vse igralce. V torek imamo ob 14.30 prijateljsko tekmo z Ilirijo. Naslednji igralci točno ob 13.30 na igrišču Ilirije: Naumović, Krivčič, Putekal, Zemljak, Serš, Jančič I., Makovec Bončar, Starman Bončel I., Bogyne, Habicht I., Jeršek D. Rezerve: Bončel II., Janežič II., Habicht II.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes odpade trening v zaprtem prostoru ter se vrši ob 13.30 na našem igrišču; trening je obvezen za igralce prvega in rezervnega moštva.

Kolesarsko in motociklistično društvo »Savna« ob imelo VII. redni občni zbor na Svečnicu 2. februarja v gostilniških prostorih g. Kavčiča Privoz št. 4.

Smučarska sekcija Ilirije. Redna seja odbora ob 3. februarja ob 20. in ne v ponedeljek.

Za smuko ugodne razmere na Blokah. V raju smučarstva imamo prekrasno vreme. Sneg je visok 20 do 25 cm. Smuka dobra. Temperatura —8 stopinj. Za svečnico se pričakuje naval smučarjev, zaradi česar se smučarji naprošajo, da pravočasno narode stanovanja pisмено ali brzojavno na naslov: Milan Modic, Nova vas pri Rakeku. Na ta naslov naj se blagovolijo vpslati dopisi glede informacij zaradi prehrane, stanovanja in vremenskih poročil. Direktna avtomobilska zveza na Bloke izpred gostilne Čošnovarjeve (dolenji skrajni most) preko Velikih Lašč. Druga avtozveza čez Rakek do Bloške Police zjutraj, do Grahovega popoldne, kjer čaka brezplačno prevozno sredstvo do Nove vasi. Za privatne avtomobile so garaže na razpolago. Smučarji, pridite uživati krasote narave!

Vremenska poročila: Kranjska gora od 30. t. m.: barometer 772 mm, temperatura —6 C, vreme jasno in mirno, veter sever, snega 30 cm, snež, smuka idealna, skakalnica uporabna in v brezhibnem stanju pripravljena za prireditve GZSP dne 31. januarja. Sankališče uporabno. Izgledi za nedeljo odlični. — Mojstrana: Vreme krasno, jasno, snega 25 cm 4 cm pršica, smuka prav dobra. V dolinah Krma, Kot. Vrata pršica 25 cm Skakalnica v najboljšem stanju. Izgledi za nedeljo prav dobri.

V visokoalpinskem smučarskem tečaju na Kravcu

Visokoalpski smučarski tečaj za vaditelje, ki ga je priredilo na Kravcu SPD in ga je vodil inž. Koudelka, je bil zaključen v sredo 27. t. m. s teoretičnimi in praktičnimi izpiti pred komisijo, ki so jo tvorili dr. Vrtičnik, dr. St. Kmet, Janez Kveder in Stane Predalič.

V enajstih dneh so tečajniki teoretično in praktično obravnavali vse predmete, ki prihajajo v poštev za učitelja alpinskega smučanja in zimske turisticke med drugim alpsko smučanje po Bilgerjevi metodi, smučanje na vrveh, uporaba cepina in derez, plezanje in spuščanje po vrveh, kondicijske vaje in treniranje, izdelava orientacijskih skre, spoznavanje neznanih točk in nahajališč s pomočjo Bézard kompasa in aneroidega barometra, nevarnosti v planinah (plazovi, ledniške razpoke, mraz, megla, noč itd.). Bivakiranje, prva pomoč ponesrečenim in še več drugih podrobnosti, o katerih mora biti zimski turist in alpski smučar podrobno poučen.

Udeleženci so morali v kratkem času predelati kopo teoretičnih snovi, in so vse dni tečaja morali premagovati tudi precejšnje telesne napore, posebno na turah, od katerih je ena trajala dva dni in so tečajniki bivakirali 14 ur v snežni utici pod Kalskim grebenom.

Trije tečajniki so prestali izpite z odličnim uspehom. O tečaju samem in njegavi izvedbi so vsi člani izpitne komisije kar najpogostejše izražali za uspeh tega seveda pred vsem hvala spoznavnemu in vztrajnemu učitelju inž. R. Koudelki, ki

je sam absolvirval več slinih tečajev v inozemstvu. Velika hvala gre pa tudi SPD, ki je tečaj priredilo in nudilo udeležencem vse možne ugodnosti za nastanitev v Domu na Kravcu.

Moralni uspeh ki ga je z rezultati tega tečaja, ki je bil prvi te vrste v državi, doleže SPD, bo rodil v kratkem času najlepše sadove in bo odločilen za nadaljnji razvoj našega alpinskega smučanja in zimske turisticke.

Situacija v Lake Placidu

Pred devetimi dnevi je potekel rok za prijave Organizacijski odbor sporoča, da je prijavljenih 326 udeležencev iz 17 držav Ker vseh vendar — le ne bo na start. Je treba računati s približno 300 tekmovalci, kar je za današnje čase in oddaljenosti letošnjega prizorišča zimske olimpiade lepo število.

Najhujša bo seveda konkurenca v smučarskih disciplinah, kjer bo tekmovalo okoli 120 vozačev, med njimi 25 Kanadičev, 18 Norvežanov, 16 Američanov, po 11 Švedov in Japoncev in dalje še Italijani, Franci, Finci, Poljaki, Čehi, Avstrijci in Švicari. V umetnem drsanju bo nastopilo 47 tekmovalcev iz 13 držav, med njimi najštevilnejši Američani. Za bob je prijavljenih 67 za hitrostno drsanje 40, za hokej na ledu na 52 mož.

Vse je torej v najenem redu, zdaj pa je začelo klubovati vreme. Po zadnjih vesteh je okoli »Tihega jezera« samo še do-

ber centimeter snega, kar je seveda za smučarske tekme manj kot nič. Tudi ostale zimske sportne naprave na prostem so v nevarnosti, da bi jih ravno do pričetka pobralo južno vreme. Ledna palača pa bo nudila varno streho samo igralcem hokeja in drsalec za umetno drsanje. Seveda so severnjaki ob takšnih vremenskih razočaranjih takoj prijel organizacijski odbor, naj vse tekme v smučanju in hitrostnem drsanju prenese drugam. Zahtev so precej resne, ker brez severnjakov tudi Amerika ne more izvesti olimpiade v pravem pomenu besede, tako da so začeli v Lake Placidu res gledati okoli kje bi za vsak primer našli pripravna tla. Za zdaj mislijo največ na zimske sportne kraje v državah Illinoisu ali Indiani. Morda bo pa le šlo, se pa toložiho še vedno.

Kakor je zapisano v programih, bodo dogodki tekli takole:

Dne 4. februarja ob 10. dopoldne bo guverner Roosevelt otvoril olimpiado z običajno olimpijsko ceremonijo: popoldne se bodo pričele tekme v hokeju, hitrostnem drsanju in curlingu. Sliden je tudi program naslednjih treh dni. V dneh od 8 do 12. februarja bodo v glavnem na vrsti vse smučarske tekme ter tekme v bobu in umetnem drsanju. V soboto dne 13. februarja bo zjutraj 50 km vztrajnostni tek, popoldne ob 14. finalna tekma v hokeju, ob 16. za zaključna svečanost z razdelitvijo nagrad.

Tako je — na panirju! Brez snega pa vsa ta stvar ne bo šla tako!

Gospodarstvo

Boj naše lesne stroke za obstanek

Brezdvomno je sedanja svetovna kriza zadel v največji meri lesno stroko in z njo pretežno del našega prebivalstva. Današnje nevarno stanje, ko se ta nekdanja cvetoča panoga našega narodnega gospodarstva približuje popolnoma propadanju, nam razgrinja v drastični luči vse dosedanje pregreške in posebno pa vso pomanjkljivost organizacije, stanovske zavestnosti, skupnosti in medsebojnega spoznavanja. Tako moremo danes žal ugotoviti, da je ta le malo organizirana panoga prepričena sama sebi in se ne more dovolj uveljaviti po svoji važnosti, niti doma pri kompetentnih faktorjih, niti na inozemskem trgu zaradi svoje razcepljenosti. Vse to pa zaradi pomanjkanja organiziranega avtoritativnega skupnega nastopa, bodisi pri naših oblastvih, da pomagajo kjer je pomoč nujna in zmožna, bodisi pri iskanju primernih tržišč za naše blago itd.

Kdor pa ve ceniti važnost lesne stroke, posebno za banovine, ki so pretežno navezane na gozdno gospodarstvo, si bo na jasnem, da je to pomoč nujna in da ne smemo te panoge prepustiti svoji usodi in propasti, ker je tu investirano preveč domačega kapitala in podjetnosti. S propadom lesne stroke bi nastopilo splošno obubožanje in bi bila spredozna prosperiteta vsega prebivalstva. Stoletna domena skoro izključno domačega prebivalstva bi s sadovi njegove marljivosti, podjetnosti in solidnosti postala ob splošnem obubožanju le plen velekapitala, morda italijanskega. Težko, naravnost nevzdržno stanje je razvidno iz nastale sedanje situacije na naših tržiščih:

Madžarska je popolnoma zaprta. Za izvožen les ima samo Dravska dolina na Madžarskem okrog 12 milijonov dinarjev terjatev in se bori že več mesecev brezuspešno za izplačila te, v današnjih časih ogromne vsote. Zaradi deviznih predpisov in neurejenih razmer je vsako trgovsko poslovanje nemogoče in obstoja zato nevarnost, da nam ta trg, ki je najvažnejši za štajersko prevzmeta Avstrija in Rumunija.

Italija vda vtis, da je sploh pred polomom. Konsum je skrčen na minimum in se ta je pod vplivom ruskega dumpinga. Nerazpoloženje v vodilnih krogih je nasproti našemu uvozu in nacionalistična propaganda je stalna na delu v tem pravcu. Grejlo, kjer smo si priborili kljub občutni rumunski konkurenci dobro tržišče, nam zapira v veliki meri lastna konkurenca državnih podjetij. V zadnjem času so pa tudi devizne narebe, ki onemogočajo trgovsko poslovanje.

Francija, ki je uvoz kontingentnala, je za nas praktično brez pomena zaradi bosenske lesne industrije, ki nam odvzema kontingent in tudi ne moremo slediti njenim nizkim cenam.

Južna Amerika je bila še pred dvema letoma naš veliki odjemalec. Danes ne krije več potrebe pri nas Španija nam je faktično tudi zaprta. Perspektiva je tedaj obupna. Vse države, v kateri smo izvažali, kontingentirajo uvoz in kaj to pomeni specijalno za nas, nam predčuje razdeli-

tev kontingenta za Francijo, kjer je bila za področje Zbornice za TOI v Ljubljani priznana le dobra desetina skupnega kontingenta. Navzile temu naj konkretne številke pokažejo, da je naša lesna trgovina življenja in upoštevanja potrebna. Iz uradnih podatkov za leto 1929, vidimo, da imamo na področju Zbornice za TOI v Ljubljani 43% vse produkcije mehkega lesa, medtem ko odpade na področje saraževske Zbornice le 30%. V naši banovini je 380 polnoizmenikov (v Bosni le 280), okrog 2000 samle — vodnih žag (v Bosni le 179). Na našem področju imamo 139.000 gozdnih posestev in izdatno večji letni prirastek, kakor n. pr. v Bosni. Vendar pri nas lesna industrija in trgovina mnogo večjo gospodarsko in socialno nalogo, kakor n. pr. v Bosni z nekoliko velepodjetji, ki so državna, ali pa v rokah tujece.

Ako vse to upoštevamo, vidimo, da pride naša moč in naša veljava do izraza le v organizaciji. Le s prizadevanjem močnih organizacij bomo prej ali slej dosegli, da bodo merodajni krogi pričeli sanacijo te važne stroke.

V preteklem letu zaznamujemo v organizatoricnem pokretu vsekakor razveselje napredek, zlasti z ustanovitvijo sekcij lesnih trgovcev pri trgovskih gremijih, teh pomembnih celicah našega trgovskega organizatoricnega gibanja. Delo teh gremijskih sekcij se osredčuje v Osrednji sekciji lesnih trgovcev pri Zvezi trgovskih gremijev. Osrednja sekcija je ona, ki deluje na zboljšanje nevzdržnih prilik in smoteno deluje tudi na ureditvi izvoza le-sa.

Večja lesna Industrijska podjetja so organizirana v lesnem oddelku Zveze Industrijev, naši gozdni posestniki pa imajo svoje združenje. Vse te organizacije, ki delujejo na ohranitvi in razvoju našega gozdnega in lesnega gospodarstva pa tvorijo »sumsko gospodarsko eksekutivo«, ki naj bo glasnik in propagator težon vsega prizadevanja in borec za pravice ter upoštevanje te važne gospodarske stroke.

Kritično stanje, ki ga preživljamo in ki grozi popolnoma upropasti naše lesno gospodarstvo, mora vzbuditi v naših lesnih trgovcih spoznanje, da je treba združiti vse svoje sile v gremijsko organizacijo, dvigniti in okrepiti delo v gremijskih sekcijah in podpirati stremjenja Osrednje sekcije, ki se kot neločljiv del Zveze trgovskih gremijev odločno zavzema za koristi te važne panoge.

Sumsko gospodarsko eksekutiva poziva zaradi tega vse gozdne posestnike, da prijavijo svoj pristop podružnici sumarskega združenja ter da osnujejo sumarske krožke v svojem okolišu, vse lesne industrije, da vstopijo v lesni osek Zveze Industrijev, vse lesno trgovstvo pa, da vneto deluje v pristojnih gremijih in njih sekcijah pod okriljem Zveze trgovskih gremijev.

»Sumsko gospodarsko eksekutiva v Ljubljani«

našajo na vrednost uvoženih tekstilnih sirovin, se kažejo ugodne posledice nazadovanja cen tekstilnih sirovin na skupno vrednost uvoza teh sirovin.

Redukcija poslovanja obračunskega zavoda zagrebške borze. Zagrebška borza objava, da je borzni svet glede na spremene borse razmere sklenil reducirati poslovanje obračunskega zavoda. Posli v efektih za kasko se bodo odsej vršili neposredna med strankami. Posli za aranžma in klirinški posli ne se znenkrat ukinejo.

K bradski konferenci. Glede na nedeljsko obrtniško konferenco v Brodu na Savi smo sprejeli iz obrtniških vrst več dopisov, ki jih pa ne moremo v celoti objaviti. V enem teh dopisov je nastavljena trditve, da je bil dnevi red konference objavljen v listih in je bilo dovoljen na konferenco dostojem obrtnikom in njihovim organizacijam. Za ugotovitev se nanasa na izjavo obeh zvez obrtnih združenj v Ljubljani in Mariboru, da nista bili vabljani na konferenco. — Drugi dopisnik pa ugotavlja na slino opravilo za postonatanje aktivitet konferencie naslednje: Če je bilo določeno, da ima vsak obrtnik dostop na konferenco, potem bi morali sklicatelji to objaviti pred konferenco. Ne glede na to, na bi morali sklicatelji konferencie vseh obrtniških organizacij v državi povabiti prav vse organizacije, ne glede na to, kakšno stališče zavzemajo v voražu oju zbornice. — Od Društva obrtnikov na Jesenicah na smo prejeli dopis, ki ugotavlja, da je bil odbor Zveze obrtnih združenj v Ljubljani izvoljen na občnem zboru in da je ta odbor izvolil načelnika in odnračelnika. Ker pa načelnik in člani odbora zveze niso bili ob obhlevst razrešeni dolžnosti, so bili upravičeni zastopati zvezo na brodski konferenci. Nadalje ugotavlja dopis, da gg-

Mil. Stojanović in Mil. Ramušček nista na konferenci sodelovala kot zastopnika Zanatske banke, temveč kot zastopnika vrhovnih obrtniških organizacij in da g. Igljič ni zastopal Zveze obrtnih društev ker Obrtno društvo v Ljubljani ni včlanjeno v toj zvezi. — Področnosti o našem uvozu v decembru K večeršnjemu članku k uvozu v preteklem letu navajamo še za december naslednje podrobne podatke: Glavni predmeti našega uvoza v decembru so bili: sirov bombaž (11.2 miliona Din), bombažno pradio (18.8), bombažne tkanine (17.4), volnene predivo (5.1), volnene tkanine (6.8), svilene tkanine (16.14), železe, ali polfabrikati (4.8), železna pločevina (7.5), razni izdelki iz železa (18.4), sirove kože (7.2), steklo (2.7), kava (5.3), rž (3.9), premog (7.4), stroji in aparati (17.0), elektrotehnični predmeti (16.1).

Poravnalna postopanje je uvedeno o imovini Antona Mravljea posestnika in trgovca v Podpeči 13. p. Preserje (poravnal, upravnik dr. Fran Penko, not. namestnik na Vrhniki; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču na Vrhniki 3. marca ob 10, oglasitveni rok do 27. februarja). — Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovni Josipa Divjaka, neprol. trgovca v Ribnici (poravnalni upravitelj dr. Ludvik Grobelnik, notar v Ribnici; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Ribnici 5. marca ob pol 11., oglasitveni rok do 29. februarja). — Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini Franca Kolbezana, trgovca v Celju, Prešernova 4 (poravnalni upravitelj dr. Jos. Karlovsek, odvetnik v Celju; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Celju 21. marca ob pol 9., oglasitveni rok do 18. marca, poravnalna kvota 40%). — Kontno je uvedeno poravnalno postopanje o imovni Franca Suse, trgovca v Sronilju št. 22 (poravnalni upravitelj dr. Gustav Rosina, odvetnik v Brežicah; narok za sklepanje poravnave pri okr. sodišču v Brežicah 21. marca ob 10., oglasitveni rok do 18. marca, poravnalna kvota 40%).

Konkurz je razglašen o imovini Franca Lavtarija, protokola trgovca v Ljubljani, Sv. Petra cesta 42 (upravniki mase Ludvik Florjančič, tajnik Društva industrijev in veletrgovcev v Ljubljani; prvi zbor upnikov pri okr. sodišču v Ljubljani 6. februarja ob 9., oglasitveni rok do 5. marca, ugotovitelni narok 12. marca).

Dela inflacija v Ameriki. Da bi postavila deflacijsko krizo, je nedavno vlada Zedinjenih držav izvršila širokopotezno akcijo za likvidacijo številnih manjših bančnih zavodov, ki so prišli v težkočo. Ustanovila je poseben denarni zavod Finance Corp., ki ima indirektno na razpolago kredit od 2 milijard dolarjev. Kakor je razvidno iz izkaza ameriškega federalnega urada novotičnih bank, pa je razširjenje kreditne baze v zvezi z delovanjem novega zavoda Finance Corp. dovedlo do znatnega povečanja obkoka bankovcev, in sicer v kratkem času za 1000 na 5013 milijonov dolarjev. Glede na širjenje vesti o inflaciji je vlada Zedinjenih držav izjavila, da vlada s to kreditno operacijo ne namerava izvesti nikake inflacije. Z druge strani pa poudarjajo, da je inflacija zaradi nespremenjenosti strožnih predpisov glede zlozeta kritja obkoka nemogoča.

Dobava zahafor. Centralna mlekarina državnega posestva Belje, Bebi Manastir (Baranja) sprejema ponudbe za dobavo 500 zahafor za razpošiljanje sirovega masla. (Natančnejši podatki so na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

Pretekli teden je bil devizni promet na ljubljanski borzi nekoliko večji: 6.34, 5.0 in 14.2 miliona Din nasproti 11.7, 6.34, 5.0 in 8.2 miliona Din v zadnjih štirih tednih. Med efekti je prišlo na ljubljanski borzi v teku tedna do prometa v Kranjski Industrijski družbi za 310.

Na zagrebškem in beograjskem efektom tržišču je prišlo v drugi polovici tedna do okrepitve tečajev Voine škode. Dočim se je v ponedeljek in torek Voina škoda trgovala po 214 do 215, je bil v petek v Zagrebu zaobložen še tečaj 226, v Beogradu pa celo 228. Ostali državni papirji pa so bili le deloma čvrstješi.

Devize

Curih, Beograd 9.05, Pariz 20.17625, London 17.78, Newyork 512.50, Bruselj 71.50, Milan 25.64, Madrid 42.20, Amsterdam 206.25, Berlin 121.25, Stockholm 99, Oslo 96.50, København 97.50, Prag 15.175, Varšava 57.35.

Blagovna tržišča

+ Chicago, 30. januarja. Začetni tečaj: Pšenica: za mare 58, za maj 61, za julij 61, za september 63.125; kornuza: za mare 39, za maj 41.625, za julij 43.125, za september 44.50; rž: za maj 47.75, za julij 48.50; oves: za maj 47.75, za julij 48.50.

+ Winnipeg, 30. januarja. Začetni tečaj: Pšenica: za maj 64.50, za julij 65.625, za oktober 66.75.

+ Novosadska blagovna borza (30. t. m.) Tendence nespremenljive. Promet: 81 vagonov Rž: baška 160 — 165. — Oves: baški, sremski, banaški 125 — 130. Jeleni: baški in sremski, 63.64 kg 122.50 — 127.50; baški in sremski, pomladni, 67.68 kg 150 — 160. Kornuza: baška in banaška 70 — 72; okolica Sombor 72 — 74; baška in sremska za mare maj 81 — 83, sremska 72 — 74, sremska paritela 81.75 — 77. — Moka: baška in banaška 3000 in 3000 360 — 380; 320 340 — 360; 350 305 — 310; 360 255 do 265; 370 190 — 200; 380 122.50 — 127.50. — Otrobi: baški in sremski 85 — 90, banaški 80 — 85.

Kraljestvo mode

Moda v gospodinjstvu

Ravno najboljše gospodinjstvo polagajo mnogo na to, da bi bile v gospodinjstvu čedno in okusno oblečene. Časi, ko je bilo delo v kuhinji identično z neko gotovo zunanjo malomarnostjo, so minuli. Pa saj je tudi zaradi tehničnega izboljšanja na tem polju takšno delo mnogo lažje in manj zamudno kakor nekdanj. Gospodinja torej lahko misli na to, kako bi tudi svoji zunanosti posvetila več pozornosti.

Obleke za v kuhinjo morajo seveda biti silno enostavne in iz materiala, ki ga lahko čistimo. Vendar se pa pri kuhinjskem delu tudi ob največji pažnji ne moremo izogniti raznim madežem, zato moramo tudi še tako enostavno obleko zaščititi s širokim gospodinjstvenim predpasnikom.

Predpasnik za gospodinjstvo naj bo enostaven in praktičen, toda s tem še ni rešeno, da bi moral slediti tradicionalnemu, dolgočasnemu kroju. Vsaka gospodinja bo z veseljem pozdravila nove oblike, ki se ravna po linijah nove mode.

Novi predpasniki so tako ukrojeni, da jih moremo odpeti po vsej dolžini, kar je zelo važno pri čiščenju. Ker nam treba, da bi se prekrila vsa delavna obleka, so novi predpasniki občajno le napol dolgi. Predpasniki tudi ne smejo biti preveč ohlapni, ker bi s tem izgubila gospodinja občutek sigurnosti, ki ga ima pri dobro prilagojeni obleki. Zaradi tega ne smemo pogrešati na dobrem predpasniku nikdar praktičnega pasu. Zepi so vedno koristni in zato na modernem gospodinjstvenem predpasniku ne smejo manjkati. Tudi tu je stvarnost predpogoj in one male okrasne predpasničke, ki si jih je nekoč prevzela gospodinja, da poudari svojo »delavnost«, vidimo danes kvečjem se pri sobaricah.

Nekaj novosti pa vidimo na naši skupni skici, ki se pričenejo s praktičnim, spredaj z gumbi zapetim kosom, katerega kombiniramo s priljubljenimi »delavnimi« rokami na elastiko.

Druga skica predstavlja nekoliko zvon-

často ukrojen predpasnik s pasom in z ugodnim žepom.

Na srednji skici vidimo nenavaden in ljubeč komad z zašitimi pasom in z visokim predpasnikom, ki se obesi okoli vratu.

Predzadnja skica kaže popolnoma stvarne, ravne linije.

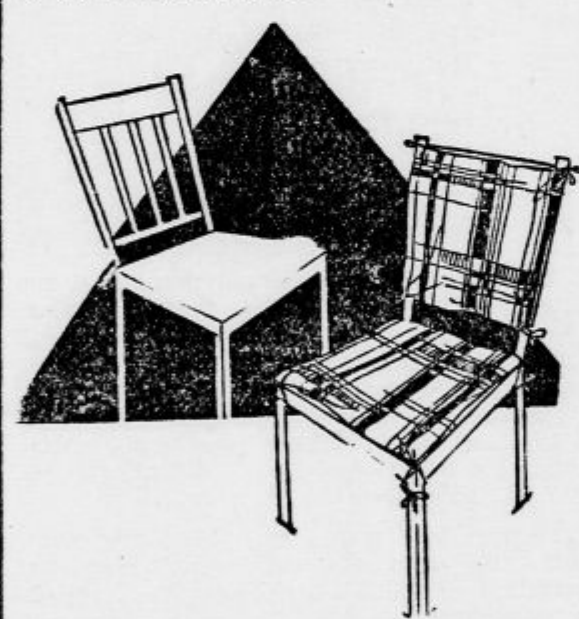
Jako ljubeč predpasnik z zavezanim ovratnikom in balonastimi rokavčki imamo na zadnji skici. Razen tega je predpasnik opremljen z zvončasto volano in bo najlepše pristojal mladoporočkam, sigurno pa bo vplival na soprogo mičnejše, kakor njih kuharska umetnost...

Negovanje lepote

Na medicinsko - kozmetični podlagi, to je nova smer, ki je zares dobra, če se za to uporabljajo pripomočki, katerim z medicinske strani ni prigovora, kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito kože in Fellerjeva Elsa-pomada za rast las. Za vnaprejšnjih 40 Din 2 lončka brez daljših stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubiška Donja, Elsatrg 245, Savska banovina.

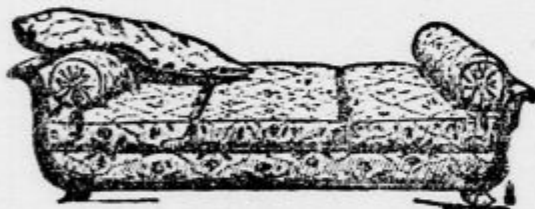
Moderni stoli

imajo stvarno, ravno in nekoliko neudobno obliko. Vendar vsaka praktična gospodinja to njihovo pogoško prav lahko omili, če našije v velikosti naslona in sedala

blazine iz moderno vzorčastega blaga, ki jih pritrdi na stol z diskretno barvnimi vrvicami. Ta naprava ima tudi prednost, da pri čiščenju blazine lahko odvezemo in jo poljubno zamenjamo z drugo.

COUCH ZOFÉ

dobite pri tapetniku

RUDOLF SEVER

MARIJIN TRG STEV. 2.

Robert Louis Stevenson:

Nevihla

Stopil sem v noč. Veter je še vedno ječal v dalji, čeprav ni bilo čuti v okolici Shawovega niti sapice. Tema je bila črna, da nikoli tega in kar vesel sem bil, da sem mogel tipati ob zidu, dokler nisem prišel do stola na skrajnem koncu nedograjene krila. Vtaknil sem ključ v ključavnico in ga pravkar obrnil, ko je mahoma vse nebo zažarelo v divjem ognju in spet potemnelo. Oči sem si moral zakriti, da sem se snet privadil teme; in res sem bil napol slep, ko sem vstopil v stolp.

Znotraj je bila taka tema, da se je zdelo, da človek v njej dihati ne more; a iztegnil sem roko in nogo in takoj utipal s prvo zid z drugo pa spodnjo steno. Po dotiku sodeč je bil zid iz gladko obsekanega kamna; tudi stonice, čeprav nekam ozke in strme, so bile gladko zidarsko delo in enakomerne in trdne pod nogo. Pomneč stricevo besedo zastran ograje, sem stopal tik ob zidu stolpa in v črni temi z utripajočim srcem tipal navzgor.

Shawski grad je bil brez podstražij obilno pri nadstropni visoki. Nu, in ko sem se tako vzpenjal kvišku, se mi je zazdelo, da postajajo stopnice zračnejše

in za spoznanje svetlejša; ugibal sem, kaj bi utegnulo biti vzrok te izpremembe, ko je nov blisk posvetil v temo in ugasnil. Če nisem zalotil, mi je ubrali samo strah, ki me je sšinil za grlo; in če nisem padel, je bilo to bolj zaslugi nebeske milosti kakor moje lastne moči. Ne le, da je blisk z vseh strani posvetil skozi luknje v zidu, tako da se mi je zdelo, da plezam kvišku po golem ogrođju, ampak prav ta trenutna svetloba mi je tudi pokazala, da so bile stopnice neenako široke in da je stala ena izmed mojih nog v tistem trenutku komaj dva palca od prečaja.

»Tak to so tiste imenitne stopnice!« sem pomislil. In ob tej misli mi je buhnil v srce nekakšen srdit pogum. Stric me je poslal semkaj gotovo zato, da bi prestal veliko nevarnost in morda celo poginil. Zaklel sem se, da razbistrim ta »morda«, pa naj si moram zlomiti vrat; spustil sem se na vse štiri in počasi, po polzevo, očinaje vsak natečaj pred seboj in pretrkušaje trdnost slehernega kamna, nadaljeval svojo pot navzgor. Po blisku se mi je zdelo tema dvakrat tako črna in to ni bilo vse. Zakaj zdaj mi je vznemiralo lica in bezalo pamet neznanstvo plahutanje netopirjev v zgornjem delu stolpa; in ko so grde živali letale nizdol, se mi je nekatera zapodila v obraz ali telo.

Stolp to bi bil moral že praj povedati, je bil na štiri vogale; in v vsakem

Večerno perilo

ki pride v poštev za večerne obleke, je seveda mnogo bogatejša izdelano kakor komadi za vsak dan. Tu se najlepše uveljavijo razne čipkaste mkrustacije, ker so najbolj elegantne. Gornji del večerne kum-

binacije sestoji navadno iz čipkaste materiala, ker nadomestuje oprsnik. Kombinacija je globoko izrezana in precej dolga. Dobro je, če v barvi odgovarja večerni obleki.

Zdravniška posvetovalnica

A. S. Ljubljana. Vaše skrbni glede Vaše varovanja so nepotrebne, ker bi znaki morebitnega zastrupljenja morali nastopiti takoj po zavžitju imenovanih rož. Poznejše posledice so pa sploh popolnoma izključene! Neredno mesečno poročanje v teh letih sicer običajno ter izvira iz male slabokrvnosti, kar pa z leti ob dobri hrani, vedno mine. — Be R. Smatno Predvsem vam pr-poročamo, da greste v ljubljansko bolnico na rön-genološki oddelek, nato pa v ambulatorij internega oddelka, k dr. Ljudevitu Merčunu. To naredite samo zato, da se docela prepričate o vzroku bolečine, dasi smatramo, da je stvar zgolj živčnega značaja. — F. Z. Ko-roška Bela. Ozdravljivost Vaše bolezni zavisi od tega, v katerem štadiju se nahajate. To pa edino lahko ugotovi specialist. Svetujemo vam, dokler ni prepozno, da se o prvi priliki obnete nanj. — Mora, Maribor. Mena na oči se najboljše odpravi z operacijo. Glede Vašega drugega vprašanja pa tole: Izvsnopolno okuženje s sifilisom je sicer možno ali tako redek pojav, da je tudi pri Vašem poklicu izključeno. Po približno treh tednih se napravi na mestu, kjer se je zdrava koža dotaknila bolne, to je tam, kjer je vstopila kal — trd tur. Pred okuženjem Vas obvaruje skrajna čistota; boleznj pa Vas reši zdravnik. Fr. Z. Maribor. Vašega fantka nesite v Dečji dšpanzer v svrhu natančnega pregleda. Opisani znaki imajo lahko različne vzroke. — O. C. L. Ljubljana. Bolezen se da vsekakor izboljšati, bolnik pa mora predvsem opustiti svoje dosedanje navade. Poskusite ga pregovoriti, da gre v bolnico. S tem, da mu predložite opasnost položaja, ga mogoče vendar pripravite do tega. — Naročnik »Jutra«, Zagorje. Izum, glede katerega želite posejal, je sicer v prino pu pokazal lep uspeh, a so še gotovi malenkostni nedostaki, zaradi katerih se stvar v praksi še ni mogla uveljaviti. Povprašajte čez par mesecev na očetnem oddelku splošne bolnice v Ljubljani.

Alkohol. Sredstva zoper to zlo ni, po-maga pa edino le močna volja. Radikalno prenehanje ne bi priporočali, odvada naj se vrši pogosto. Ako vam dopušča sredstva, ga napotite v tozadevno posvetovalnico v Zagrebu na kliniko v Draško-večevi ulici. — I. K. Ljubljana. Kar se rče Vaše bolezni glede sladkorne bolezni, bi bila potrebna preiskava urina. Neredno mesečno poročilo pa je lahko začetek klimakterija, ki nastopi v naših krajih med 40. in 50. letom. Proti zaprtju vam svetujemo kakšen odvajalni čaj in primer-no diateo (sajde, kisel vodo...). Ekcem je lahko v zvezi s kakšno notranjo boleznijo in zato vam priporočamo, da se po-turidite k bližnjemu specialistu. Proti za-služenju glia vzemite montolove pastile (Corifly bonboni). — M. K. Ljubljana, Bežigrad. Napenjanju odpornost predvsem, če se držite primorne diete. Ogi-bajte se fižola, graha, leče in drugih lu-skastih jedil. Nadalje vam svetujemo zavijanje jedi, prirejenih s kvasom (po-sebno kruh, krofi itd.). Skrbite tudi za redno odvajanje. Če vam še to ne poma-ga, poidite k zdravniku, ki bo, če bo smatral za primerno, vam predpisal sredstva, ki resorbarjo v črevesju nastale pline. Na nogah pa poskusite masažo in tople kopeli. — M. T. Tehurje pri Celju.

koju je bil namestu stopnice velik ka-men drugačne oblike, ki je spajal obe stolbi. Nu, in ko sem prišel tik do zne-ga teh ovir, ki mi niso bile naprej kakor po-vosod, mi je zdrknila rčica čez rob, za katerim ni našla drugega ko zavajajo- praznoto. Stopnice niso vodile višje; po-slati človeka, ki jih ni poznal, v temi tod gor, je bilo toliko kakor poginuti ga v gotovo smrt; in dasi se mi zradil bliskavice in moje lastne opreznosti ni bilo česa bati, me je že ob misli na ne-varnost, v kateri sem bil, in na strašno višino, s katero bi bil utegnul pasti, po vsem telesu obilil mrzel znoj in vsi udje so mi omahnil.

A zdaj sem vsaj vedel, kar sem ho-tel vedeti. Obrnil sem se in z divjo jezo v srcu splezal nizdol. Ko sem bil na pol poti, je mahoma prihrumel buh vztra, stresel stolp in spet zamrl; de-ževati je začelo; preden sem prilezel do tal, je lilo kakor iz vedra. Pomolil sem glavo v nevihto in se ozrl proti kuhinji. Vrata, ki sem jih bil odhajaje zaprl za seboj, so bila zdaj odprta in so spuščala nekaj svetlobe pred oraz; zdelo se mi je, da vidim na dežju ne-gibno postavbo, podobno možu, ki stoji zunaj in prisluškuje. In zdaj je raztrgal temo žareč blisk ter mi razločno poka-zal strica, prav ondi, kjer se mi je zde-lo, da stojim: tik nato je mogočno treščilo in zagrmelo.

Ali je stric imel ta grom za ropot mo-

ALI STE NERVOZNI?

ALI NE ČUTITE, DA-LI STE ZADOSTI MLADI?

Uporabljajte

PELITHE

in po 4 tednih boste mi hvaležni. Pelithe, nova metoda fizikalne terapije odpravi prerano staranje na znanstveno preizkušen način s tem, da povzroča delovanje endokrinih žlez.

Trajna mladost je v vaših rokah.

Brez operacije!

Trajen uspeh!

Zahtevajte brezplačno literaturo od zastopstva društva Pelithe, Beograd, Čika Ljubina VII. 104

Ako ste zdravniško ugotovili, da so Vaše pljuča zdrava, potem so vaše težave živčnega izvora. Priporočamo vam spremembo zraka. Zaradi Vašega zaprtja in drugih navedenih pojavov Vas opozarjam na današnji odgovor pod šifro M. K. L. ubljana. — A. B. M. Po vašem opisu sklepa-mo, da imate kilo, ki se pa lahko odstrani z operacijo ali pa z nošnjo kilnega pasu. To naj odloči Vaš zdravnik, ki vam bo tudi lahko po točnem pregledu pove-dal, ali je kilo ali ne. — M. A. Ljubljana. Z ozirom nato, da ste imeli revmatizem, da se da po zdravniški preskavi ugotoviti. Mirujte čim več morete. Razen tega vam svetujemo kopelji na Dobrni, ki bodo tu-di mogoče pripomogle k temu, da se iz-polni vaša želja po otroku. Moža pustite preiskati po sneedjstu, ker ni izključeno, da ima pljučno bolezen.

Radio

Izveček iz programov

Nedelja, 31. januarja

LJUBLJANA 8: Živnoredje. — 9: Espe-rantsko predavanje. — 9:30: Preno-cer-kvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10:30: Umetnost in znanost pri Ligi na-ro-dov. — 11: Salonski kvintet. — 12: Cas, poročila, plošče. — 15: Lavtinarjeva spevo-igra »Darinka«. — 17: Magistrov šramel kvartet. — 20: Koncert godbe 40. p. p. »Triglavskega«. — 21: Rezultati poskusov dr. Vebra. — 22:15: Napoved časa in po-ročila. — 22:30: Plesna glasba na ploščah.

Ponedeljek, 1. februarja

LJUBLJANA 12:15: Plošče. — 12:45: Dnevne vesti. — 13: Cas, plošče, borza. — 17:30: Salonski kvintet. — 18:30: Lakota. — 19: Čuščina. — 19:30: Zdravstvena ura. — 20: Samospevi ge. Gertrude Schieck-König iz Tržica. — 21: Salonski kvintet. — 22: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 12:05: Radio-orkester. — 16: Popoldanska glasba. — 20: Koncert orkestra. — 21: Veseloliga. — 21:30: Pevski koncert. — 22: Poročila. — 22:30: Plošče. — 22:45: Jazz. — ZAGREB 12:30: Plošče. — 17: Preno-zvočnega filma. — 20:30: Klavirski koncert. — 22:10: Prenašanje tu-jih postaj. — PRAGA 16:10: Koncert iz Bratislave. — 19:20: Pesmi. — 19:55: God-ba na pihala. — 21: Preno iz Brna. — 22:20: Plošče. — BRNO 16:10: Koncert iz Bratislave. — 19:20: Revija plošče. — 21: Koncert Schubertove glasbe. — 22:20: Plošče. — VARŠAVA 17:35: Koncert lahke glasbe. — 20:15: Opera »Ljubavna pijača«. — 22:40: Plesna glasba. — DUNAJ 11:30: Koncert kvarteta. — 12:40: Plošče. — 17: Italijanska glasba. — 20: Spomini starega gramofona. — 21: Mešan dunajski program. — BERLIN 19:10: Plesi dveh stoletij. — 21: Operni večer. — 22:40: Plesna glasba. — KONIGSBERG 16:15: Lahka glasba. — 20: Španski program. — 21:10: Komorna glasba orkestra na pihala. — MÜHLACKER 17:05: Pesmi. — 20:20: Poljuden koncertni večer. — BUDIMPEŠTA 17:30: Koncert cerkvene glasbe. — 19:30: Koncert operne orkestra. — 21:45: Lahka glasba. — RIM 17:30: Preno koncerta z glasbene aka-demije. — 20: Plesna glasba. — 21: Orke-stralen in pevski koncert. 22: Veseloliga.

Torek, 2. februarja

LJUBLJANA 9:30: Preno cerkv. glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10:30: Izse-ljevanje Belokranjcev. — 11: Salonski kvintet. — 12: Cas, poročila in plošče. — 15: Dolenjski šalivce po štempiharjevih. — 15:30: Dekliška ura. — 16: Slovenske narodne s salonskim kvintetom. — 17: Mell: Igra z apostoli. — 20: Predavanje dr. Vebra. — 20:30: Preno iz Zagreba. — 22:30: Napoved časa in poročila.

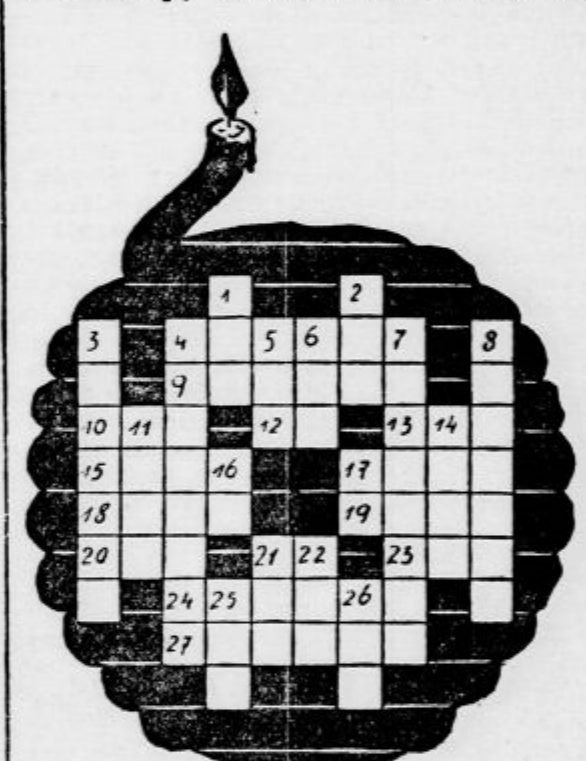
BEOGRAD 12:05: Koncert radio-orkestra. — 16: Plošče. — 17: Narodna glasba. 17: Lahka glasba. — 20: Slovenske narodne. — 20:30: Preno iz Zagreba. — 22:50: Poročila. — 22:50: Lahka glasba. — ZA-GREB 12:30: Plošče. — 17: Lahka godba orkestra. — 20:30: Preno opere iz gleda-

lišca. — 22:40: Lahka glasba. — PRAGA 16:10: Koncert iz Bratislave. — 19:05: Jazz-band. — 20:05: Preno iz Brna. — 21: Orkestralni koncert. — 22:20: Plošče. — BRNO 16:10: Koncert iz Bratislave. — 17:35: Mladinski koncert. — 20:05: Sever-nomoravski večer. — 22:55: Preno iz Pra-ge. — VARŠAVA 17:45: Simfoničen kon-cert. — 20:15: Koncert orkestra. — 22:10: Klavirske skladbe. — 23: Godba za pica. — DUNA. 11:30: Koncert kvarteta. — 12:40: Plošče. — 15:20: Pevski in violinski koncert. — 17: Lahka godba orkestra. — 19:35: Koncert dunajskih filharmonikov. — 21:35: Godba za ples. — BERLIN 20:30: Orkestralni koncert Mozartove glasbe. — 21:10: Sluhoigra. — KONIGSBERG 16:15: Lahka godba orkestra. — 19:30: Koncert operne orkestra. — 21: Koncert godbe na pihala. — MÜHLACKER 17:05: Orkestral-ni koncert iz Frankfurta. — 20:05: Sim-foničen koncert. — 21:30: Groteske. — 22:20: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 16:20: Orkestralni koncert. — 18: Lahka glasba. — 19:25: Bachove in Händlovske skladbe. 20: Operni večer. — Koncert ciganske kapele. — RIM 17:30: Pevski kon-cert. — 17:45: Lahka glasba. — 20: Godba za ples. — 21: Poljuden koncertni večer.

Križaljka „Sveča“

Besede pomenijo:

Navpično: 1. reka v Rusiji; 2. reka na Poljskem; 3. Napoleonov general; 4. praz-nik Jezusovega darovanja; 5. veznik; 6. reka v Rusiji; 7. reka v Dravski banovini z znamenitim slapom; 8. vas na Rakit-niški planoti; 11. duh; 14. ozvezdje; 16. star rimski novec; 17. predlog; 21. reka v Rumuniji; 22. del voza; 25. številka

28. star Slovan. Vodoravno: 4. mesto v Albaniji; 9. mesto v Albaniji; 10. vso (hrvatsko); 12. veznik; 13. popravišalnica za ladje; 15. reka v naši neodrešeni do-movini; 17. letovišče v Hrvatskem Primor-ju; 18. reka v Avstriji; 19. pošast (hrvat-sko, turška beseda); 20. osební zaimsek; 21. kratica; 23. reka v Avstriji; 24. prebi-vaale Celja; 27. radio potrebščina.

Rešitev križaljke

„Muslimanka“

Vodoravno: 2 em, 5 program, 7 Alah, 8 rak, 10 ra, 11 Alma, 12 ep, 13 nem, 15 fes, 18 Memfis, 22 en, 24 dein 25 in, 26 bos, 28 čs, 29 oda, 30 Oslo, 32 očaj, 33 An-cona, 34 mana, 36 Aleš, 39 Ida, 40 as, 42 ata, 43 na, 44 Iran, 46 om, 47 ob, 48 vol, 50 dan, 52 ta, 53 em, 55 rima, 57 dr., 58 ton, 60 la, 61 ta, 62 šar, 64 tn, 65 Irtiā, 66 jez.

Navpično: 1 Hera, 3 Mohamed, 4 Pa-rafin, 5 plan, 6 ma, 7 dr., 9 kes, 14 em, 16 es, 17 nebo, 19 meč, 20 fis, 21 enak, 23 nos, 25 Ida, 27 slana, 29 očala, 31 ona, 32 ona, 34 minaret, 35 Ada, 37 eto, 38 sammar, 40 ar, 41 sav, 44 Ibar, 45 nota, 47 od, 49 la, 51 Nil, 54 mošeja, 56 ma, 57 da, 59 na, 61 tuš, 63 riž, 64 tip.

Stare konzerve

Leta 1897. je prejel švedski inženjer An-dré od neke nemške tvornice mesnih kon-zerv pošiljatev, ki jo je namenil za svojo zalogo na otoku pri Svalbardu. 1898, ko se je ekspedicijska nesrečno končala, so te kon-zerve dvignili in jih zaradi preiskave od-dali kapitanu Badeju, ki je vodil resilno ekspedicijsko. Poslali so jih v južnozapadno Afriko in Avstralijo in konec prošlega leta so dospole v Nemčijo, kjer so jih do-bili strokovnjaki in jih preiskali. Po 33 letih so odprli kovinske škatle ter jih pre-iskali bakteriološko in kemično.

Sicer pa Andréjeve konzerve niso naj-starše na svetu. Polarni raziskovalec Ras-mussen je 1917 našel mesne konzerve iz leta 1875, torej so bile 42 let stare. Tudi te so bile dobro ohranjene in užitne.

Češkoslovaški tobak

Praski listi poročajo, da se je Češkoslo-vaški posrečilo pridelovati doma vsaj naj-primitivnejše vrste tobaka, ki so ga mo-rali doslej uvažati iz inozemstva. Zdad uspevajo tobačne rastline, ki dajejo tobak za žvečenje in njuhanje, pa tudi nekatere vrste tobaka za kajenje. Pridelavek ter vrst bi morali znati: letno 12.000 kg, da bi kril celokupno potrebo potrebnega, zaenkrat pa se pridelava samo 40 % tobaka doma, osta-nek je treba uvoziti iz tujine.

Spremenljivi Pariz

Vtisi iz modernega Babilona po 25letni odsotnosti

La Garenne, 26. januarja.
V vsakem izmed mest in mestec na obodu velike metropole se z mirno dušo steje za Parizana. Po enkrat in po dvakrat na dan se vzdigne s teboj vred na stotine ljudi; nekaj minut vožnje z električnimi vlaki, ki neprestano svigajo v obe smeri, pa je vse to v osredju Pariza. In kakor je prihrumel človeški val, tako se zvečer spet razteče z nešteti malih postaj, teh zatvorov, ki uravnavajo priliv krvi v mogočno srce Evrope.

Pariz nima več dovolj prostora za vse to ljudstvo. Prvi dojem, ko takole čez pet in dvajset let napraviš spet tri korake po njegovem asfaltu, je dojem gneče in naglice. Ulice so prepolne; še hiše se ti zde, kakor da se hočejo razteleti od naraslega življenja. In množice vrviyo tako nečakano po širokih pločnikih, preko cest, avtomobilom mimo razbeljenih oči, kakor da bi jim bil še dir minljivosti prepočasen in bi šlo za stavo kdo ve kam v neznan, prav te dni še posebno zadržano bodčnost...

Brez prestanka raste Pariz. Pred petindvajsetimi leti je bila tik tam za Montmartrom obrobna pustinja, Montmartre sam pa pribežališče umetnikov in drugih problematičnih bitij, ki jim je bilo v urejenem središču mesta pretesno ali predragu živeti. Podobno je bilo z Latinsko četrtjo. Med tem se je polastila Montmartra zabaviška industrija; njegova romantika prostituirana za dolarje in druge dobre valute, je zdavnaj umrla žalostne smrti; zdaj je tudi tujski promet že v razsulu — in preko vse te lepe in nelepe minulosti se širi in raste stvarni, delavni, poslovni Pariz.

Po isto razočaranje greš, kako ne bi, na levi bregu Sekvane. Kakor da bi romal čez mnogo let po stezah prve ljubezni: trava jih je zarasla, lipica je posekana, klopica se je sesedla... Boul' Mich' je postal bulvar kakor vsi drugi. Dijakom je videti, da nimajo za slikovito brezdelje ne denarja ne časa; v »latinski deželi« se je naselila stiska in mnogi morajo trdo delati, da se ohranijo na površju. »Monom« se umikajo političnim bojem po zgledu manj slavnih dežel, in deklamirajo, ki so nekdanj tolažile ukazelno mladino v pustinih preširokih ležišč — vsem tem p'tites femmes, pouppoules in kakor so jih kedaj imenovali, zmanjkuje kljubente. Živeti ob ljubezni postaja težko. Ob umetnosti takisto. Le-ta sicer baje še hrani stare recepte in živi časih kakor ptički pod nebom, a tudi le — faute de mieux.

Da, skoraj vse podlage naših starih pariskih spominov so se zrušile v povodnih velikih izprememb. Sledovi ravnih in krivih potov v letih 1906-7 so zasuti... Ulice Monsieur le Prince je sicer še spoznati in »Hôtel de l'Univers« še stoji, a klobazadi Gaudin ne gleda več izpred vrat in nič več s svojim marsejskim izgovorom ne pozdravlja messieursjev Praitenarda, Ercerja, Dernovseca, Levitcuca. Gotovo je zdavnaj umrl, če ne živi z obilno polovico vred kje zunaj ob renti. Izmed nas, ki sta nas negovala kakor punčice v svojih očeh, spita že dva pod rušo: Joža Berč, Drnovšek. In našega znanca, Italijana Pinzia (v Parizu se nismo prepirali) so menda Avstrijci obesili meč vojno. Tudi znameniti »Soufflet« je ostal tempel konzervativne resnobe. Gospod za mizo v kotu ni več stari baron Lahisse, ki je tako ljubeznivo kramljal in si toli neutrudno stiskal prsi na tilniku, je pa takisto star in ljubezniv in tudi prsi na tilniku mu najbrže časih požene. Nikjer na svetu ne moreš zahtevati, da bi te čakale reči in ljudje kar četrto sto let. Zlasti v Parizu ne, zakaj menjava je »stalna« črta v značaju tega mesta.

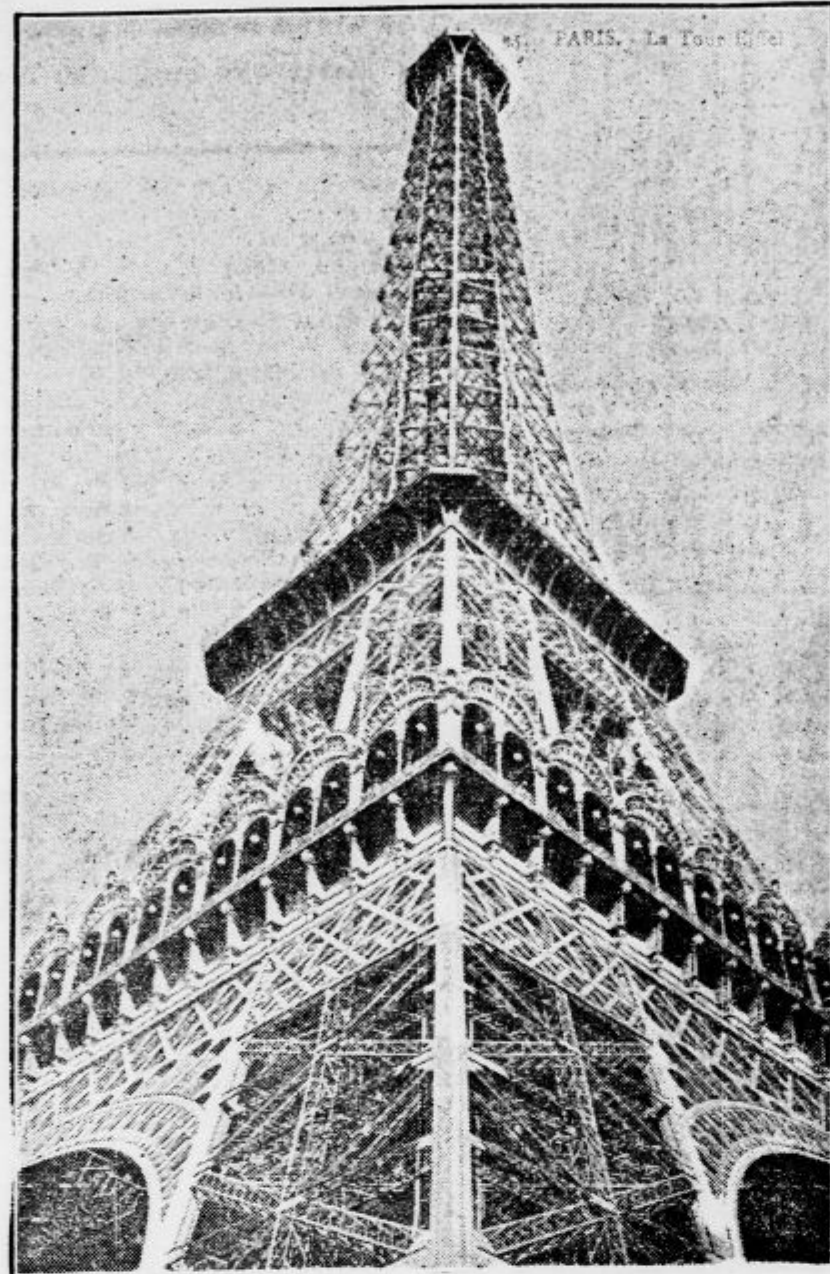
In tako stojiš, potnik iz Bobojedistana, tako rekoč v neznanu deželi; kakor da si se zmotil in sedel v napačni vlak... Nemara je boljše tako. Tudi sam si se izpremenil; tvoj četrto sto let ni šlo samo preko »Ntre Dame in Eifflovega stolpa, ampak tudi preko tvoje lastne, nikakor ne železne in kamnenite glave!

Gledaš ljudi... Ali je resnica, ali se ti blede; nekam prekaljeni so videti, zresnjeni, triji. Kakor da bi se degenerirani parigotisti tip umikal čilemu, v sportu in na zraku utrjenemu zdravju. Še Parizanka skoraj ni več tako lutkasto nežna kakor nekdanje dni; vrag jo spozna. Morda je kriva stvarnost današnje mode? Ali teh vražjih četrto sto let? Ali se je razlika proti Slovencem na drugem koncu zmanjšala? Kje je sex-appeal? Časopisi so namreč še vedno polni ljubezenskih pustolovščin...

Bodi to, bodi ono, premišljevanje ne utegneš. Tu si, zajet v življenje naroda, v njegovo sedanost, ki je resna in težka. Svetovna kriza tare tudi Francijo. Industrija in trgovina se borita za obstanek, nakopiranje zlata v deželi povzroča neprimernost, zaščita domačega poljedelstva je podražila cene živil; baje se danes v Newyorku laže prehraniti nego v Parizu. Slajj ko prej

žarijo zvečer izložbena okna in slepijo oči množic z lesketom dragotin, luksusnega blaga in vsega, kar obeta listnicam prepotrebno olajšanje. Gledalcev pred izložbami je zmerom dovolj, a dobro poučeni ljudje trdijo, da je v prodajalnah čedalje manj gneče. Zakaj listnice mnogih, premnogih niso več tako težke kakor nekdanje dni! Nad vsem tem visi črni oblak reparacijske krize. S komurkoli govoriš, povsod iz-

za tem malmedyjsko ozemlje in kaj kmalu tudi Alzacija-Lorena. Torej — vojna, prej ali slej! Zakaj francoski narod čuti, da si ne bi dal vekomaj plesati po glavi, in postavlja nekatere tudi to gotovost v račun. Briandova potrpežljivost za vsako ceno je torej le deloma tako popularna, kakor misli vnanji opazovalec. Za sredstva Pariz baje ne bi bil v zadregi. Odpovedana reparacijska plačila je lahko nadomestiti z obdavčenjem nemškega uvoza; razen tega je na svetu še Haag, in če to ne bo zaleglo — Moguncija in Poruhre, kjer je Francija že stala in kamor bi se v skrajnem primeru brez mnogih ceremonij vrnila. Ta korak bi

luščil isto: finančna plat ni edina, ki jo ima ta sitna reč. Niti glavna ni. Plačevanje dolgov se zdi francoskemu človeku taka samoumevnost, da je v njegovem pogledu na sleparsko »insolventnost« Nemčije, že kar obilna primes gosposkega pomilovanja. Če bi bila Francija v takem položaju, bi delala in plačala, prej ko moglo, in prej ko treba — kakor l. 1871. »Bochese niso tako natančni; nu, Bog pomagaj. Zato povprečni Francoski ni ugovarjal svoji vladi, ko si je do zadnjih dni v potu obilja prizadevala, da bi našla za siromasno Nemčijo spodoben izhod. Povprečni Francoski bi v božjem imenu prenesel tudi žrtve. Le to je zloem, da je tudi povprečni Francoski politična glava in da je milega soseda v teh dveh desetletjih natanko spoznal. V Brünigovi izjavi dobro sliši Hitlerjev glas. In če bi pristal na črtanje reparacij, bi vedel, da je s tem v načelu odobril porušenje versajškega mira. »Za reparacijami pride na vrsto gdanjski prehod,

bil obenem uspešno varstvo zoper namene tistih, ki menijo, da je Evropa izza l. 1918. že dovolj spočita za nove krvave pustolovščine...

Pa kaj politika! Če stopiš pozno zvečer k oknu svoje sobice in se zagledaš tja proti Parizu, ti misli nehotе uhajajo v sanjarijo. Nikjer ni videti meje med lučmi malih obrobnih mest in lučmi velikega mesta. Vse bolj in bolj goste postajajo in tam, na obzorju, se zgrinjajo v eno, nepretrgano zarjo. Tam razločiš slavlolik Zmage, pod katerim gori večni plamen v spomin neznanega vojaka. Tam se užiga in ugaša — v svetlobi Citroenove reklame — častitljivi Eifflov stolp. Od onod prihaja prav sem do tebe tisto neuhitljivo, enolično in vendar zmerom oživljajoče mnogovrstno šumov, ki je na pol kakor rohnenje demona, na pol kakor veličastna pesem: dihanje Pariza.

Vladimir Levstik

Vprašanje planinskega doma v Krnici

Kranjska gora, 29. januarja.
Mogoče ni v vsem triglavskem pogorju bolj zapuščenega kraja, kakor je obširna planota, ki se razteza od Prisankovega podnožja pa do Skrlatice na eni strani, a na drugi strani do strmega masiva Lipega vrha. Ta planota je znana le redkim turistom, ki prehajajo preko Travnega brda in čez Krško steno v sosedna Vrata. Če je ta kraj že polti tako zapuščen, je tembolj osamel pozlačni, čeprav je v njih toliko idealnih smučskih terenov, da bi jih bil vsak smučar za največjim zadovoljstvom naravnost vesel. Vzrok zapuščenosti tiči pač edino v dejstvu, da v tem predelu ni nobenega stalnega zavetišča, kjer bi našla turist in smučar varno streho in potrebnega okrepčila.

Turistovski in še bolj smučarski svet sta že davno uvidela, da je skrajni čas, da se postavi primerna zgradba sredi te planote, ki je gotovo najlepše, kar premore naše planine. Naravna krakota je to razlog, da tako čisto in veličastno, da se razramo v resnici čuditi, da je Krnica kljub modernim priškam ostala našemu svetu nepoznana. Saj nikakor ne leži od rok in ni dosti oddaljena od glavne žile tujskega

prometa ter so ji v najsajnejši meri dami vsi predpogoji, da zavzame elitno mesto med našimi planinskimi atrakcijami. Potrebno bi bilo edino to, da se zavzame naš svet z vso resnostjo in silo za Krnico in jo opremi z vsem, kar zahteva v interesu splošnosti turistika in v prvi vrsti sam zimske sport, ki se razvija vpravo v naši okolici tako kakor nikjer drugod v državi.

Res je po moji težko, ki ovirajo izvedbo karkršnih koli projektov v Krnici, a te težkote imajo samo materialen značaj, ki pa ni tako hud, da bi ga ne mogli odstraniti s primernim delom. Treba se je ozreti samo v sosedno Planico, kjer je bil v letošnji zimi dograjen in obvojen najlepši smučarski dom v državi. Če je bil ta dom potreben za Planico, je v leti meri potreben tudi v Krnici, ki pač prav nič ne zacostaja za Planico ter jo še celo prekaša, če se oziramo na naravne lepote. Pri tem pa moramo pomisliti, da oskrbovano zavetišče ne bo služilo samo zimskemu sportu, temveč tudi turistiki, ki bo v veliki meri ojačilo tujski promet v Kranjski gori.

Potrpežnica SPD je že pred leti pričela akcijo za zgradbo krniške planinske kočice. Toda kakor se vidi, ni imela ta akcija

»Časih je bilo naše mesto v tem pogledu srečnejše,« pravi Saraymykin in upira svoje mežikajoče oči v tleče oglje. »Niti ena zima ni minila, da se ne bi oglašila pri nas kaka zvezda. Celot znameniti igralci in pevci so prihajali, zdaj pa... vrag vedi, kaj je! Mno burke živ in lajnarjev nikogar ni. Priv nikakega estetičnega užitka... Živimo ko v lesu. Da... Vaša svetlost, ali se še spominjate tistega italijanskega tragika... kako se je že imenoval?... Črnolasec, visok... Ne morem se spomniti... Ah, da! Luidži-Ernesto de Rudžiero... Izvrsten talent... Sila! Komaj je izpregovoril prvo besedo, že je bilo vse gledališče v ognju navdušenja. Moja Anjutočka je njegovemu talentu precej pomagala do slave. Poskrbela je, da so mu dali dvorano na razpolago in vstopnice je za deset predstav naprej razprodala... On pa jo je v povračilo učil deklamacije in mimike. To ti je bil človek! Prišel je sem... da se ne zlažem... pred dvajsetimi leti... Ne, lažem... Ni še toliko let odtistihdob, deset jih je samo... Anjutočka, koliko let ima naša Nina?«

»Deset!« vpije iz svojega kabineta Ana Pavlovna. »Kaj pa je?«

»Nič, mamica, samo tako vprašam... In izborni pevci so prihajali časih... Ali se spominjate Prilipčina, tenore di grazia? Kakšen človek je bil to! Kakšna vnanost! Pavlovas... tako izrazito lice, pariške manire... In kakšen

glas, vaša svetlost! Samo malo preveč s trebuhom je pel in »re« je pogrgraval, drugače pa je bilo vse lepo. Dejal je, da se je učil pri Tamberliku... Mida z Anjutočko sva mu preskrbela dvorano v ljudskem domu, on pa nama je v zahvalo prepeval podnevi in ponoči... In Anjutočko je učil peti... Spominjam se, kakor bi bilo včeraj, kako je o velikem postu prišel, pred dvajsetimi leti je bilo... Ne, več je že tega... Moj bog, kako slab spomin imam! Anjutočka, koliko let ima naša Nadjočka?«

»Dvajset!« če prištejemo še deset mesecev... Nu, da, saj bo nekako takole... trinajst let!... Tudi več življenja je bilo časih v našem mestu... Vzemimo samo en primer, dobrodnele večere. Kakšne večere so znali časih prirejati. Koliko prelestnosti!... In pojejo, igrajo, čitajo... Po vojni, ko so bili pri nas turški ujetniki, da, prav dobro se še spominjam, kako je Anjutočka priredila večer v korist ranjenecem. Zbrali smo tisoč sto rubljev... Turški oficirji so bili vsi iz sebe, ko so slišali Anjutočkin glas. Roko so ji poljubljali... He, he... Čeprav so Azijati, hvaljeni narod so vendarle, to moram reči... Večer je tako sijajno usnel, da sem si to zapisal v dnevnik. Kolikor se spominjam, je bilo to v šest in sedemdesetem letu je bilo... Ne! Povejte prosim, kdaj so bili Turki pri nas? Anju-

točnega uspeha, kakor ga je zaslužila po vsi pravici. Delo se ni še pričelo in ostalo je samo pri osnovnih projektih, ki se v dojednem času ne bodo mogli realizirati, če presodimo trenutni položaj te akcije. Stvar pa je za ves okraj skrajno aktualna, ter nikakor ne gre, da bi se zavlačevala, ker od nje ne bodo imeli koristi samo lokalni »interesi«, temveč vsa naša turistična in smučarska javnost, ki se mora pač odločno zavzeti za to, da se bo započeto delo uspešno nadaljevalo in čim prej dovršilo.

Krniški planinski dom je gotovo vprašanje, ki zanima nas vse, a ga ne znamo ali ne moremo rešiti tako, kakor bi bilo nam in svetu v prid. A vseeno se moramo zavzeti zanj in ga izkušati postaviti na tla, po katerem se bo moralo samo od sebe uresničiti. Borovška podružnica SPD se je trudila in se še vedno trudi, da bi premagala vse težkote in čim prej spravila vso

Kako postanem dober godbenik?

To brezplačno knjižico pošlje tovarna glasbil MEINEL & HEROLD v Mariboru št. 101-B vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izkušenemu. Zahtevajte knjižico takoj z navadno dopisnico! 311

zadevo v red. Davno so bili že izvršeni vsi potrebni načrti, tudi prostor je že odbran in zasiguran, treba je še materialnih žrtv in gmotne podpore od strani naše javnosti, da se izvede ta projekt, ki bo v resnici rentabilen in se bo amortiziral gotovo v najkrajšem času. Saj je vprašanje našega najnovejšega planinskega doma skrajno važno za glede na naš turistični promet, a še bolj važno iz zimske-sportnih ozirov ter s stališča splošne turistične.

Ledarji

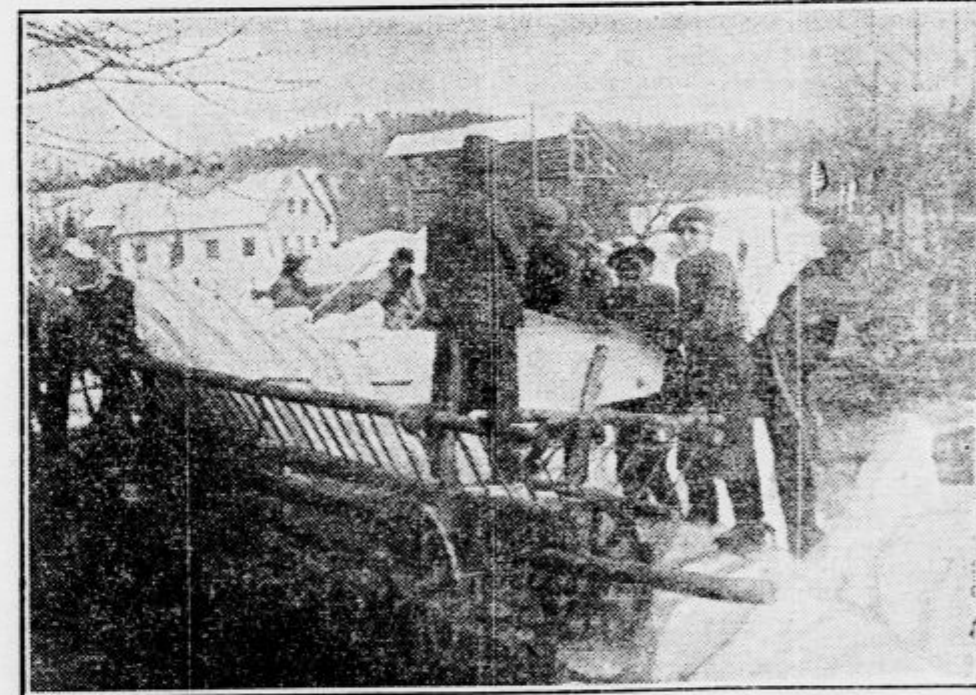
Zasluzek, ki nam ga daje v zimski seziji — voda...

V času, ko ima ves svet dovolj mraza in zime, se najdejo ljudje, ki si žele še več in več mraza in — ledu. Vse gostilničarski stan si beli glavo, kako bi prišel v najkrajšem času do polne ledenice. Zato si žele mraza še preden dospe v posete ledeni patron sv. Matija.

In kar pohvalimo vse te pridne, zastavne možake, ki preganjajo »ledene« skrbile zaradi telesnega blaga svojih gostov! Pomosni so lahko vsi pivopivci, ker bodo preskrbljeni v pasjih dneih, ko je treba s penasto pijačo preganjati suhe sline v vročih ustih. Takrat nas bo do smrti užejane utešila časa ledeno mrzle pijače iz ledenohladih klet.

Le v tople sušne se ogmri, predragi bralci! Preko usne potegni polhovko, če jo imaš, in ne pozabi na roket... Še volnene rokavice si natakni. Sam gospod šef popularne »Urške« naju vabi s seboj. Pojdemo skupaj tja proti Črnemu potoku k bajaranju, kjer ima gospod »France« ledne rudnike. In še ti pojdi z nami, mična bralka. Vendar zaradi lepšega naju nas pričakaj gori na Dobravi, kjer krmežljivo sonce taja premle ude. Zaradi sonca te naročamo na Dobravo, zmagaj trga. Pa tudi zaradi — strupenih podeželskih jezikov...

Veter brije okoli ušes, kakor bi nas rezal po licih z ostro britvijo. Ledeni nož mraza najde skozi vsako vlakenco v obleki, in nas na odprti poti zbada kakor s kaljenimi iglami. Pod nogami škriplje, da ti gre ta godba na živce, le zajetnemu našemu vodniku in gostilničarju dé to vse dobro... »Ali bo imeniten takle ledek, ki se je naredil v takem mrazu... tolaži nas in sebe. In tolaži še dalje: »Veste, ni vse ono, kdaj ga zvozimo domov. Pri ledu je namreč ravno narobe kakor pri vinu: čim prej tem bolje. Pozen led ni kaj dosti prid in ga rabimo le za silo.

Za Kepovo hišo v Črnem potoku je vse živo. Prav zadnji slaboten pogled zimskega sonca se polzi po bajerju, koder se čujejo gih pridnih rok. Še malo, pa se bo sonce skrilo za Grilovcem in pojde snivat za grčke v Jazbinah, kjer je na jesen po zidanih smeh, veselje, pesem in harmonika. Pa to vse zavoljo... domačega pridnika vinske kapljice.

Ledarji hite neumorno. Ne morda zato, ker jih je prišel nadzorovat gospodar, menda bolj zaradi tega, ker jih priganja k delu mraz. Saj ga je toliko, da se je živo srebro v termometru znižalo prav sramežljivo proti stekleni bučici. Ravno zato hite delavci na vso moč, da se pri delu ogrejejo. Pisano so opravljeni ledarji. Vse jim pride prav: stari pulovri, doma

ter ga postavijo pokoncu v dolgim skidom ledu. Dekleta pa dvigajo z vedricami vodo iz bajerja ter ves čas pridno zalivajo ledeno zalogo. Kajti dober led mora biti čist in snažen kakor sladkor.

Lofterski voz je naložen kakor bi mignil. Niti nima nihče časa, da bi srknil vmes iz steklenice čaja, ki ga je pripeljal voznik z doma. Nato se upro mišičaste roke v voz, da olajšajo konjem delo, ko je treba težak tovor spraviti na gladko cesto. Zatem sledi trenotek odmora. V tem pa gre steklenica z okrepčujočo pijačo od ust do ust... Spet zdrvi vse k svojemu poslu, kajti s klanca se čuje drugi voz. Do 50 voz ledu požre srednja ledenica.

Doma imajo pa spet drugi polne roke dela, preden spravijo led v stalno shrambo. Dva možaka zagata ledne plošče, ki jih potem zlože takoj ob vhodu za vrati ledenice v visok sklad. To le zaradi obrabe, da ne drči led preko določenega prostora. Ako je ledenica dovolj velika, zgrada zaradi previdnosti po dva sklada. Ki sta tako trdna, da ju ne more premakniti nobena teža. Ostali led drobne potake s tolkami na drobne koščke. S tem se zmanjša zračni prostor med posameznimi ledenimi ploščami. V pletenih košarah odnašajo ledeni drobiž do vrat, tam ga dvigajo preko visokega zidu zajetni fantje, ki ga mečejo v ledenico. Nešteto košar je treba dvigniti, preden je ledenica — sita. Gospodarji sviga vse te dni od bajerja pa nazaj do ledenice ter nadzira delavce. Vse zadovoljen je, če vreme dobro drži in čim bolj pritiska mraz tem bolj je vesel. O, pa zna svoje ljudi tudi pohvaliti in jim streže za približek kar po celo pest svalčice. Ko pa je napolnjena ledenica in zaklene vse vesle lesene duri, pa povabi vse na približek. Ob takšni priložnosti mora pasti celo prašič. Kolone počasnega svečanost, in čase zazvane ob radostnem omizju.

Za gospodarja pa je trenutek, ko je zadnji voz ledu doma prav tako važen dogodek kakor za kmeta, ki je še ob lepem vremenu zapeljal zadnji voz mrve v skedenj na domače dvorišče.

Gostilničar je rešen velike brige... Od srca se mu je odvalilo veliko breme ledenih skrbi. Na dobrem je zdaj ne skrbi ga več patron ledarjev s katerim se morajo tudi večkrat tolažiti in o katerem poje narodna pesem. Svet! Matija

led razbija, če ga ni, ga pa nardi... —nč.

A. P. Čehov:

Živa kronologija

Salon državnega svetnika Saraymykina je zavil v prijeten somrak. Velika bronasta svetiljka z zelenim okvirom barva vse stene, pohištvo in lica z zelenjem je la »ukrajanska noč... Izredka vzplamti v ugašajočem kamnu tleče poleno in za trenutke ožari obraze s svetom požara; toda vse to vendarle ne kvari splošno svetlobno harmonijo. Splošni ton, kakor pravijo umetniki, je nedotaknjen.

Pred kaminom sedi v naslanjaču in v pozi človeka, ki je pravkar poobedel, sam Saraymykin, prileten gospod s sivimi uradniškimi zalizci in s krotkimi, sinjimi očmi. Z lica mu odseva nežnost, usta ima stisnjena v otožen smehljaj. Pri njegovih nogah sedi na pručici podgubator Lopnjev, korenjak štiridesetih let, se leno zvera in izteza noge h kaminu. Okoli klavirja se podijo otroci Saraymykina: Nina, Kolja, Nadja in Vanja. Izza lahno priprtih vrat, ki vodijo v kabinet gospe Saraymykine, prihaja svetloba. Tam za vrati, za svojo pisalno mizo, sedi Saraymykinova žena, Ana Pavlovna, predsednica mestnega dameškega komiteta, živahna in nikantna damica tridesetih let s pribitkom. Njene črne in žive oči begajo skozi nosenik po straneh francoskega romana. Pod romanom leži počekčan komitetski obračun za prošlo leto.

Tuberkuloza, največje zlo in pravi narodno - gospodarske krize

Javen poziv g. Ivanu Puclju, ministru za socialno politiko in narodno zdravje v Beogradu

Piše docent dr. Ivan Matko

Gospoda Petra Živkovića, sedanjega ministrskega predsednika, štejemo upravičeno med najpustoljnejše preporoditelje ne le naših političnih razmer, marveč tudi fizičnih sil in moči našega naroda. Gospod Živković si ni zadal le naloge, organizirati, združiti in sprostiti fizične sile širokih jugoslovenskih mas v okviru enotne jugoslovenske sokolske organizacije, katere delokrog je točno opredelil in ji odmeril v fizični vzgoji in odgoji tako odlično smotljivo, marveč je, in to je važno, na smotorni poti te organizacije narodnih fizičnih sil storil odločen korak naprej s tem, da je oživila pravkar posebno poslanstvo za telesno vzgojo našega naroda. S to napravo smo dosegli Jugoslavljan v športni in telovadbi odgoji in vzgoji našega naroda uresničene prizadevanj, ki so stremela za tem, da se usmeri telesna nega v smotrne in zakonite tise. V delokrog novega ministristva spada poleg gasilstva vse, kar je v zvezi s telesno odgojo in vzgojo našega naroda. S tem delokrogom je ministristvo postalo dopolnilek ministristvu prosvete, v čigar delokrog spada duševni in duhovni razvoj našega naroda.

Pričakovati je, da novo ministristvo uredi vprašanje, ki se tičejo športa, telovadbe, javnih igrarij, zlasti otroških, in splošno v njegov delokrog, ne bo prešlo, marveč jim posvetilo vso ono pažnjo, ki jim gre po njih pomenu in dalekošnjosti glede na javno zdravstvo, ker to zopet v veliki meri korenini v skrbstvu za mladost in njeno zgodnjo fizično vzgojo. Žal pa imamo Jugoslavljan še polno drugih vprašanj, ki fakadno nujne rešitve. Poleg poljedelstva, govedarstva, vinske, hmeljske, žitne, sadne in lesne krize, poleg splošne krize zmanjšanja in postojanja tujih Jugoslovanski narod se na tuberkulozni krizi, ki je izmed vseh naših kriz in nam dan, dan, mesec za mesecem, leto za letom, neusmiljeno, pa vendar skoraj brez potrebne obrambe, seka v naše narodno zdravje, v naše narodne fizične sile in nedejavnost naše narodno gospodarsko telo najstrašnejše rane. Trajno podleganje v tej najhujši krizi pa nas je tekmo lože napravilo neupravičeno in nas pretvorilo v narodno slabico, da hodimo lahkomišelnost svojo pot brez obrambe in sprejemanja vse udarce in posledice te krize brezbrizno, navzven in z vsemi znaki pomanjkljivosti od pomoči. Zavest lastne sile in moči, čisto in zdrava, s tem pa tudi energije in širše odprtosti, nam mora sistematično ustvariti novo ministristvo za telesno vzgojo! Teh potrebujemo tudi za uspešno borbo proti tuberkulozi, tej zavrati morilki in najstrašnejši uničevalki našega ljudskega zdravja!

Zavratna morilka

Da je jetika naše največje narodno - gospodarsko zlo, naj pričajo sledeče številke. V Jugoslaviji umrje približno 3% oseb za jetiko, to je pri 13 milijonih prebivalcev približno 400.000 jetičnih mrličev na leto. Temu številu odgovarja 160.000 otroških jetičnikov, ako se po Blummelu, Pohlmannu, Jüttenu itd. računa življenjska doba odprtega jetičnika na 4 leta. Po Prochaski pa znaša njih število celo 200.000, ker mnogi on število za jetiko umrlih s pet. Po Kayserlingu celo 320.000, ker mnogi ta število jetičnih mrličev s 8. kar naj odgovarja življenjski dobi jetičnika od odprtja jetike do njegove smrti. Od teh približno 240.000 odprtih jetičnikov je po Zielu najmanj 1/4 do 1/2 nevarnih za okolico, ker tvorijo trajno milijarde nevarnih kalov okoli sebe, deloma iz ljudskosti ali z nevednosti ali celo iz pomanjkljivosti, deloma radi pomanjkanja primernih pljuvalnikov, razkužil itd.

Število vseh za jetiko aktivno bolnih znaša po zbiranju, dobljenih v Framinghamu, Mass., v Severni Ameriki, devetkrat več kot število za jetiko umrlih, torej v našem primeru 360.000 oseb. Število za jetiko aktivno bolnih, t. j. 12-krat več kot število jetičnih mrličev.

Žrtve jetike

Za tuberkulozo v naši državi moramo torej računati 400.000 jetičnih mrličev na leto, približno 240.000 odprtih, za okolico izredno opasnih jetičnikov, 360.000 za jetiko aktivno bolnih za očitno jetiko, pa še inaktivno bolnih. Poslednje osebe žive v stalni nevarnosti, da jim preide inaktivna, v njih žleča jetika v aktivno, napredujoč in razjedajočo obliko, ako jim padajo odporne sile iz tega ali onega vzroka, n. pr. zbog prehlada, alkoholiziranja, slabše prehrane, nezadostnih socialnih, higijenskih razmer itd. Povprečni preizkušni indeks za jetiko je za naše razmere še nepoznan. V kulturnih državah znaša 100%, to se pravi, da je s tuberkulozo klico

okuženo vse prebivalstvo. Pri nas je preizkušni indeks morda (?) za malenkost nižji kot drugod, ker so življenjski pogoji lažji in so človeške naselbine med seboj bolj oddaljene, kakor v gosteje naseljenih državah. Z drugimi besedami, rečeno je večji del prebivalstva Jugoslavije za jetiko sicer okužen, vendar pa oboli za očitno jetiko le vsak 10. prebivalec.

Pljučna tuberkuloza

Izmed vseh oblik jetike pripada največji pomen s narodno gospodarskega in narodno higijenskega vidika pljučni jetiki, katere število znaša približno 1/10 vseh za jetiko umrlih. Med pljučnimi jetičniki pa je 30 do 40% tako zvanih prikritih izločevalcev jetičnih kalov, ki predstavljajo za ožjo in širšo okolico najhujšo nevarnost. Kajti oni predvsem trosijo in razsipa pajo jetične kalove okoli sebe, ker se nemoteno in neovirano gibljejo v človeški družbi, ki se v svoji brezbriznosti ne zaveda preteče ji nevarnosti.

Število delazmožnih odprtih jetičnikov moramo ceniti na približno 75%, v čemer je obsežno tudi število prisluznih žem. To število prevzemam po statistiki nemške države, ki je zase dogajala, da znaša število oseb nad 14. letom 44 milijonov in število prisluznih 27 milijonov. Zanimivo je, da jemlje tudi Cornet neglede na to statistiko pri svojem študiju letotako 75% prisluznih jetičnikov za podlago. Za našo državo so mi zadavne številke neznane in je nujno potrebno, ako jih sploh še nimamo, da nam jih sestavi Centralni statistični urad, ki nam je v raznih ozirih in v raznih panogah nudil še prav dragocene vpoglede v razmere našega javnega življenja. Ako vzamemo torej, da znaša tudi pri nas število prisluznih in delazmožnih odprtih jetičnikov 75%, ee pravi to, da je med njimi 210.000 takih, ki se lahko preživljajo sebe in svoje.

Gmotna škoda

Nadalje nas praktična izkustva uče, da izgubi vsak odprt jetičnik tekmo svojega bolovnjaka najmanj za dobo 1 leta prisluzni - možnost. Zaslugek delavca pa znaša, računši približno osemurno delo na dan, pri 300 delovnih dneh v leto in pri povprečni plači 3.5 Din na uro — številski kvalifikacijo, priloženo in nekvantificirano delavstvo — na leto 8.400 Din. Od te vsote izgubi jetičnik tekmo boleznih četrti do osmi del — kakor štejemo njegovo življenjsko dobo — t. j. Din 1800 do 900. Ker pa znaša število odprtih, prisluznih jetičnikov 210.000, dosega izguba njihovega zaslugeka na leto ob odbitku po Din 1800 na osebo 370 milijonov dinarjev, odnosno ob odbitku Din 900 na osebo letno približno 190 milijonov dinarjev.

Nadalje potrebujemo 240.000 odprtih jetičnikov in tudi 360.000 za aktivno jetiko bolajočih jetičnikov za zdravniška, zdravila, zdravstvene zavode itd. na leto približno Din 1500. V mirnem času se je računalo za Nemčijo 300 zlatih mark; Weiss je za Prago vzel kot osnovo (po letu 1921) 3600 Kč na leto. Po našem računu potrebuje torej te osebe v zdravstvene namene na leto najmanj 1 milijardo dinarjev.

Pa tudi pri onih 360.000 aktivno bolnih je po Weissu treba računati, da izgube približno 1 leto na zaslugek, kar odgovarja pri letnem zaslužku Din 8400 svoti 336 milijonov dinarjev.

Dalje moramo upoštevati še pogrebne stroške na zgoraj navedenih 40.000 jetičnikov, ki znašajo v celoti povprečno računano s približno 400 Din, to je 16 milijonov dinarjev na leto. Slednjič pa je treba upoštevati še izdatke socialno zavarovalnih zavodov za jetičnike in njihove svoje, vzdrževanje raznih tuberkuloznih ustanov, kakor zdravilišč, dispenzarjev, preventorijev, feriatnih kolonij itd., dalje amortizacijsko kvoto za že obstoječe ustanove ali take, ki se bodo šele ustanovile, in končno še podpore samoupravnih teles (banov, občin itd.) in karitativno humanitarnih društev jetičnikom in njihovim svojcem.

Due milijardi Din

Te skupne izdatke ocenim približno na četrto milijardo dinarjev na leto. Osrednji urad za zavarovanje delavcev sam je potrošil leta 1926 za oskrbo 15.017 jetičnih članov od celotnega števila 476.610 zavarovanih delavcev nič manj kakor 35 milijonov dinarjev. Leta 1931 pa je ta izdatek

narasel že na 45 milijonov dinarjev. Kajti število zavarovanih jetičnikov raste ne le s prirastkom zavarovancev, marveč tudi s načinom njihove preskrbe, kakor tudi s pogostjo, ki pospešujejo razširjenost jetike in postajajo po dananjem izkustvu od dne do dne številnejši.

Iz navedenih števil, ki so vzete aproksimativno, ki pa odgovarjajo približno dejstvu, znaša efektivna škoda, ki jo utrpí Jugoslavija po tuberkulozi leto za leto, približno 2 milijardi dinarjev.

Neposredne izgube

Seveda imajo vse te in enake številke napako, da so bržčas preniže, ker so že osnovne postavke preniže. Še večja pa je celotna po jetiki povzročena škoda, ako upoštevamo neposredne izgube, ki jih povzroča. Kajti jetika kosti predvsem v mladeniških in zgodnjih odraslih letih, ko ji človek neusmiljeno zapada, in to ravno v dobi, ko bi moral zavzeti v človeški družbi mesto, ki mu gre po izobrazbi in njegovih osebnih lastnostih. Gumprecht uvaže pri izračunavanju po jetiki povzročene škode tudi te vrednote. Po njem znači vsak smrtni primer v približni starosti 20 let škodo večkrat 8000 dinarjev, pri čemer znači ta vsota povprečni zaslužek našega delavca na leto. Število teh oseb pri 40.000 mrličev v Jugoslaviji znaša približno 1/4, t. j. 10.000 na leto. Na ta način povzročena škoda presega torej večkrat 84 milijonov dinarjev na leto, t. j. približno pol milijarde dinarjev.

Francoski znanstveniki pa menijo v nasprotju s Gumprechtom, da znači vsak za jetiko umrli brez izjeme resno materialno škodo za narodno gospodarstvo in računajo za vsakega jetičnega mrliča najmanj 100.000 frankov izgube, kar odgovarja po trenutnem valutnem stanju 220.800 dinarjev. Nedeljković meni, da je v naših razmerah ta škoda manjša in da dosega komaj 50.000 dinarjev na osebo. Kajti pri nas se mora upoštevati povprečno nižjo prisluzno možnost posameznika, ki je kolikor toliko v zvezi s kulturno stopnjo in s višjo možnostjo specialnega šolanja in specialnega izobraževanja širših plasti naroda. Potemtakem povzroča jetika Jugoslaviji s 40.000 jetičnimi mrličmi na leto najmanj 2 milijardi dinarjev škode.

Cim stopi človek v starost delazmožnosti in prisluznosti, predstavlja za človeško družbo velik kapital, ki se sestavlja iz osnovne vrednosti njegove fizične osebe in njegovih duhovnih vrednot, t. j. iz množine znanja in razumnosti, dobljene z odgojo v rodilni, v šoli in v poklicu, kakor tudi iz njegovega udeleževanja in priključnosti Polja delazmožnosti ali smrti ob početku tega obdobja znači za nacionalni gospodarski živelj posredno težko izgubo, ker se izkažejo izdatki, trud in delo za izobrazbo kot ničev in propade za bodočim produktivno domačo kapital. Škoda, povzročena narodnemu gospodarstvu po tuberkulozi je mnogo večja kakor po alkoholizmu ali splošnih boleznih in je tudi večja od škode, povzročene s velikim umrljivostjo otrok.

Od prve življenjske dobe do približno 15. leta starosti črpa otrok na celotnem ljudskem kapitalu in znači pasivno postavko, ki pa se pozneje tekom pridobitne dobe po kritju izdatkov za njegovo odgojo izplačani v krepko aktivno postavko. V čim zgodnejši starosti umrje otrok tem manjša je izguba za ljudsko premoženje; tem večja pa je za celoto in za posamno gospodarstvo, v čim višji starosti umrje otrok. Za naše narodno gospodarstvo pa je gotovo največja izguba ako umrje deklica ali fant v 15. letu, kajti tu ne stane vzgojevalnim in odgojevalnim stroškom prav nobenih dohodkov za kritje naproti. Nič manj usodna za narodno gospodarstvo je izguba človeškega udeleževanja v dobi polne delazmožnosti, in sicer do 40. leta starosti. Pri teh obeh pa je upoštevati še izdatke za vzdrževanje event. preostalih, ki jim je odvzet vzdrževatelj. Z delom teh vzdrževalnih obveznosti so obremenjene tudi občine in druga občinstva v obliki izdatkov za odgojo, ki so tem večji, čim mlajši so preostali otroci. Potemtakem znači smrt pridobitno zmnožne osebe tem večjo škodo, čim krajša je bila doba nje delazmožnosti in čim mlajši so preostali otroci, potrebni javne podpore. Največji so, ako so pri tem preostali še očitno okuženi s jetiko ali pa drugače bolehn.

Bermuda, otoški raj v zapadnem Atlantiku

Fantastični kapniki — Podzemeljska jezera — Hiše iz korala in čeri

Čprav Bermuda ne pripada Bahamskem otočju in niti ne zapadnoindijskim otokom, vendar jim sliči po legi, značaju tal, podnebnju, živalstvu in rastlinstvu.

Hiše stoji bolj zaradi solidne udobnosti nego zaradi arhitektonske lepote ter zvebnega zato vtis trajnosti in dobro utemeljene skupnega življenja. Jezik je angleški s posebnim akcentom, kakor Angleži so tudi Bermudci vneti za čaj in čajanka ob 5. spada skoraj med obredne navade. Glavna igra je cricket.

Narava je obdarila ta otok s toliko krasnimi stvarmi, da ji ni bilo dovolj prostora in da ga je morala iskati še pod zemljo. Na otoku so množične jame z nekončnim številom posebnosti. Te jame hranijo fantastične oblike vseh in stojiš jih kapnikov. Vrt bogove, sv. Miklavž in druge po zgodovini, bajki ali izročilu znamenite osebnosti so tu portretirane v najbolj čudnih skupinah. V teh jamah lahko vidiš prebajne tvorbe, ki se leskečejo v vseh barvah. Ogromne dvorane sliči s svojimi kapniškimi stebri praviljnim katedralam. V neki jami je jezero s kristalno čisto vodo in raznimi zalivi, ki jih lahko posetiš s čolnom. Tako zvana »Peklen-ska luknja« je bila prej jama, ki se ji je udiel strop. Jezero v tej jami priteka voda po podzemeljski reki, ki grozovito šumi. Konkviatorji so se tega šuma ustrašili. Menili so, da domuje tukaj sam bog.

nasvarju, in od tod je jama dobila svoje ime.

Danes je to jezero eden najlepših skvrijev s tisoči raznih ribih vrst, ki se leskečejo v vseh mavričnih barvah. Ena teh rib spreminja svojo barvo celo pred gledalčevimi očmi. Kakor razodevajo jame podzemeljske čudeže, tako kažejo »morski vrtni« čudeže, ki se skrivajo pod površino morja. Čudovite vodne rastline širijo svoje veje; tu in tam odkriješ vsakovrstne oblike koral in morske kumare in morske vetrnice razveseljujejo oko.

Hamilton

Hamilton je največje mesto na Bermudah, ki jih čenijo na 100 do 365 majhnih otokov. Imenujejo ga »mesto konserviranih skate« zaradi velike množice konservirane zelenjave in sadežev, ki jih tam porabijo, kar je tem bolj čudno, saj bi lahko vse leto imeli svežo zelenjavo in sveže sadje. Pojasnilo je to, da spravlja otocani svoje pridelke na ameriški trg in da dosežejo s tem višje cene nego jih mora plačevati za konservirano blago. Nad mestom se dviga lepa katedrala in v parku Viktorija občuduje obiskovalec prekrasne botanične vrte. Na Bermudah so dobre šole. Solanje ni brezplačno, a šolnine niso visoke. Da bi preprečili špekulacije z zemljo in zajezili naseljevanje tujcev, so Bermudci uvedli zelo stroge zakone. Na

Alkoholizem — manjše zlo

Kot rečeno je škoda povzročena narodnemu gospodarstvu po alkoholizmu, manjša nego po jetiki, ker se pri prvem stopnjuje umrljivost šele s 30 do 35 letom in nastopi torej življenje krajšajoči vpliv razmeroma pozno. Enako se pojavi šele v poznejši dobi skrajšanje življenja po sistoličnem obolenju. Naproti pa so narodnemu gospodarstvu s jetiko povzročene posledice tem strašnejše, ker nastopi umrljivost v bolni neprimerno bolj zgodaj in zahteva med 15 in 30 letom, torej na vrhu dobe, ki naj bi bila posvečena delavnosti in pridobitnosti, skoraj ali še več kot polovico vseh žrtev. Razen tega so preostali teli mrličev po večini še zelo mladi in so izdatki zanje zaradi tega izredno veliki. Ta lastnost jetike kot ljudske in kužne bolezni je z nacionalno ekonomikega vidika največje važnosti in jo mora imeti vsak nacionalni ekonom pri študiju narodno gospodarskih razmer stalno pred očmi!

Na podlagi zgoraj navedenih števil znaša torej škoda, povzročena Jugoslaviji po jetiki na leto približno 4 milijarde dinarjev. Tuberkuloza nalaga na ta način vsakemu jugoslovenskemu državljanu na glavo in na leto približno 300 Din izrednega, v marsičemu prividnega, vendar pa resničnega davka, čigar vožnji del pa država ne dobiva zbog izpada ogromne množice jetičnikov v prisluzni dobi.

Te številke pričajo o ogromni obremenitvi ljudskih dohodkov ne oziroma se na to, da bi se brez te bolezni potrebna življenjska doba človeštva najmanj za par let podaljšala. S temi ogromnimi številkami pa je izražen le neznaten odlomek neskončnega gorja, boli in bede, ki jo povzroča jetika s smrtnostjo in s obolenjem ter hiranjem za njo!

Vse navedene številke tako glede smrtnosti za jetiko, števila odprtih jetičnikov in obče okuženih kakor tudi glede materialne škode, povzročene nam po jetiki, se dvignejo za 10 do 20%, ako po Savčiču in Nedeljkoviću vzamemo pri izračunavanju škode 50.000 do 60.000 jetičnih mrličev na leto kot osnovno podlago. Po Stamparju boluje pri nas 1.200.000 oseb za jetiko, kar odgovarja približno 10% prebivalstva. Enako visoke številke so tudi moje. Po dr. Bogiču pa je pri nas celo vsaki četrti prebivalec s jetično kaljo okužen, pri čemer pa okuženje še ne znači obolenja. Zanimivo je, da navaja to število tudi dr. Halm za zavarovance osrednjega urada za zavarovanje delavcev, ki pa znači v tem primeru očitno obolenje za jetiko.

Omenjene ogromne svote, katere nam ugrajba jetika leto za letom presega vso škodo, ki jo povzroča jugoslovenskemu življu razne krize in presegajo za več kakor 100% izpad naše zunanje trgovine za leto 1931.

Glede škode, ki je splojna s pasivno trgovinsko bilanco, se pridobitna javnost razburja in anketa za anketo razpravlja o tem, ter si naše najboljše moči belijo glave, kako bi se odvrnila ta škoda in kako bi se dala na najprejemnejši način izkoreniniti.

Največja sovražnica

A kaj je naše razburjenje zaradi jetike, ki nam leto za letom neusmiljeno ugrajba te ogromne, vrtoglavne svote in uničuje cvet našega naroda v najlepši starosti!

1) Škoda za Francozo s 40 milijoni prebivalcev in s absolutno smrtnostjo za jetiko s 66.843 jetičnimi mrličmi na leto in s relativno smrtnostjo za njo od 1,6% znaša po Calmetzju na leto 7,5 milijard frankov. Za Nemčijo po F. Gumprechtu, ki jemlje pri izračunavanju stanje jetike v letu 1913 za podlago več milijard zlatih mark. Po Wassermannu je povzročila jetika v letih 1914. do 1918. nemškemu narodu približno 2,75 milijard zlatih mark škode. Po Freudenbergu v letih 1906. do 1911. letno 2,3 milijarde, zaradi izgube prisluzne zmnožnosti pa še nadaljnjo milijardo. Zbog padca smrtnosti za jetiko pa cení Möllers letno izgubo narodnega premoženja Nemčije na podlagi Freudenbergovih računov na 1 1/2 milijarde nemških mark.

Te ogromne svote so dovedle vse kulturne narode k dejstvu, da so se prav zgodaj začeli bavit z jetiko in voditi proti njej veestransko sistematično borbo! Iz tega razloga je razumljivo ogromno številski skrbstvenih in oskrbovalnih naprav, s katerimi so se in se še nadalje opremljajo veli narodi brez izjeme, da omeje in zatirajo to najstrašnejšo morilko človeškega rodu, ki se v strahoti razlikuje od vseh drugih še tako kužnih in nevarnih bolezni in žanje trajno, brez presledka, dočim še tako kužne in nevarne druge bolezni nastopajo v posledkih in po večini za kratko dobo. Razen tega je človek proti poslednjim našel razna učinkovita zaščitna cepila in zanesljivo učinkujoča sredstva, dočim proti jetiki kot ljudski in kužni bolezni nismo prišli mnogo dalje, kakor so bile razmere v dobi odkritja jetike kali po Robertu Kochu leta 1882!

St. George

Če je Hamilton metropola tega otočja, je St. George sen umetnikov. Čprav je to mesto stara britska naselbina, je očuvano mnogo svojega španskega kolonialnega značaja. O tem govore njegove ceste, nizke hiše in cvetni vrtni.

Nacin gradnje je za hiše na Bermudah edinstven. Ne glede na bujno rastlinstvo, leže koralne čeri in apnenici le nekoliko centimetrov pod površjem zemlje in vsak posestnik si lahko poiskuje material za svojo hišo kar na svojih tleh. Nič nenavadnega ni, da režejo delavci z velikimi žagami ogromne kamenite gmote iz apnenih gričev. Tla, stene, strehe, izdelujejo iz apnenca ali koralnih skal. Vsaka hiša pa ima svoj vodnjak, kajti prebivalstvo je glede vode navezano na dež. Razni poskusi, da bi zagotovili dovajajo vode s arziškimi vodnjaki so se izjalovili.

Nihče ne ve, da-li je bil Shakespeare kdaj na Bermudah ali pa če je prejel navdih za svojo mojstrovino »Vihar« po kakšnem starem kapitanu. Vsekakor pa ni dvoma, da je živel znameniti irski pesnik Tom Moore na otoku in proslavljal njegovo lepoto v številnih pesnih. Tudi Mark Twain je navdušeno opisoval ta koček sveta.

dobi, v dobi največje pridobitne zmnožnosti? Ni gal Brezbrizno gledamo njeno neizprosno, razkrajačo delo med našim ljudstvom! Na podlagi teh ogromnih števil, ki vplivajo uničujoče na poznavalca razmer in na razumevanje narodnega gospodarja, pa bo vsak pošten Jugoslovian razumel, kakaj kot zdravnik in strokovnjak že 12 let bijem plat zvona in ob vsaki priliki z lece poučujem z živo in pisano besedo naše ljudstvo o nevarnosti, ki mu preti po jetiki.

Danes bijem še močnejše plat zvona, ker število jetičnikov pri nas, namesto da bi nazadovalo, na uprav strah vzbujajoč način cele narašča! Kajti z vseh strani pritiskajo na narod razne krize. Poostrela se je stanovanjska kriza, padla je prehranjevalna možnost prebivalstva, znižala se je meza delavcu tako močno, da se preživlja komaj sam in mu ne preostaja skoraj ničesar za njegove svoje, raste v skrb vzbujajoči meri brezposelnost in slednje so ponekod dancs tudi socialno-higijenske razmere take, da bijejo človeku v obraz!

Ta strašna spoznanja so me napotila, da sem razne ministre od dr. Slavka Miletiča pa do pok. dr. Drankovića ustno in pismeno opozarjal na škodo, ki jo povzroča jetika naši državi in na nujno potrebo sistematične, smotrene in energične borbe proti njej. Pri gg. ministrih Preki in Kostrenčiču iz razlogov, ki jih ne bom navajal, nisem več intervjuiral. Razen tega sem premožnost moral slišati, da se da proti jetiki do živega tudi z običajnim higijenskim postopkom. Pozabljajo pa se je važno dejstvo, da je higiena namenjena prejšnjemu zdravemu človeku, ki naj množi zdravje in ga očuva pred predlaganim obolenjem in predzgodnjim hiranjem, tuberkuloza pa pomenja že kugo samo, ki je zastupila okuženca in njegovo okolico, in jim je zaradi tega potrebna povsem strovena, uprav specifična metoda za preživetje bolezni in omejitve njenega razširjanja. Zaradi tega pripada higieni v borbi proti jetiki predvsem pripravljajoča in podpirajoča vloga!

Pomagajte!

Zato pa se obračam danes javno na našega rojaka g. Ivana Puclja, ministra za socialno politiko in narodno zdravje, da posveti skupno z ministrskimi svetom vso pažnjo naši največji ne le trenutni, marveč trajni zdravstveni in narodno-gospodarski krizi — za kar smatram tuberkulozo — in jo pomaga odstraniti s tem, da ji dá kot najhujši škodljivki jugoslovenskega naroda samostojno obeležje in ustanovi slično kakor je to v Italiji, Češkoslovaški, Bolgariji, Poljski, Nemčiji, Rusiji, Švedski, Norveški, Holandski, Estonski, Litavski, Letonski itd. v okviru vsakega ministristva poseben odelek za tuberkulozo, da podpre z vso energijo ustanovitve centralne jugoslovenske tuberkulozne lige z čim večjim delokrogom in z vsemi možnostmi čim uspešnejšega udeleževanja v pobljanju jetike in slednjič ukrene vse korake za obuditev čuta in dožnosti v narodu in ga združi k samoohranbi in samozasčiti proti tej strašni morilki!

Kajti na eni strani so državna sredstva premajhna za ta gigantski boj, na drugi strani pa se mora narod sam vzbuditi in dovesti do spoznanja, da je tuberkuloza, ki se mu je s svojimi okončinami in glavami zajela v telo. Vse plasti je treba poklicati na plan in jih povzati k sodelovanju! Brez pametnega, zavestnega sodelovanja najhujših narodnih plasti, brez sodelovanja vsakega jugoslovenskega zdravništvá je ta boj brezuspešen in že a priori obsojen na neuspeh!

Zdravstvene zadrage

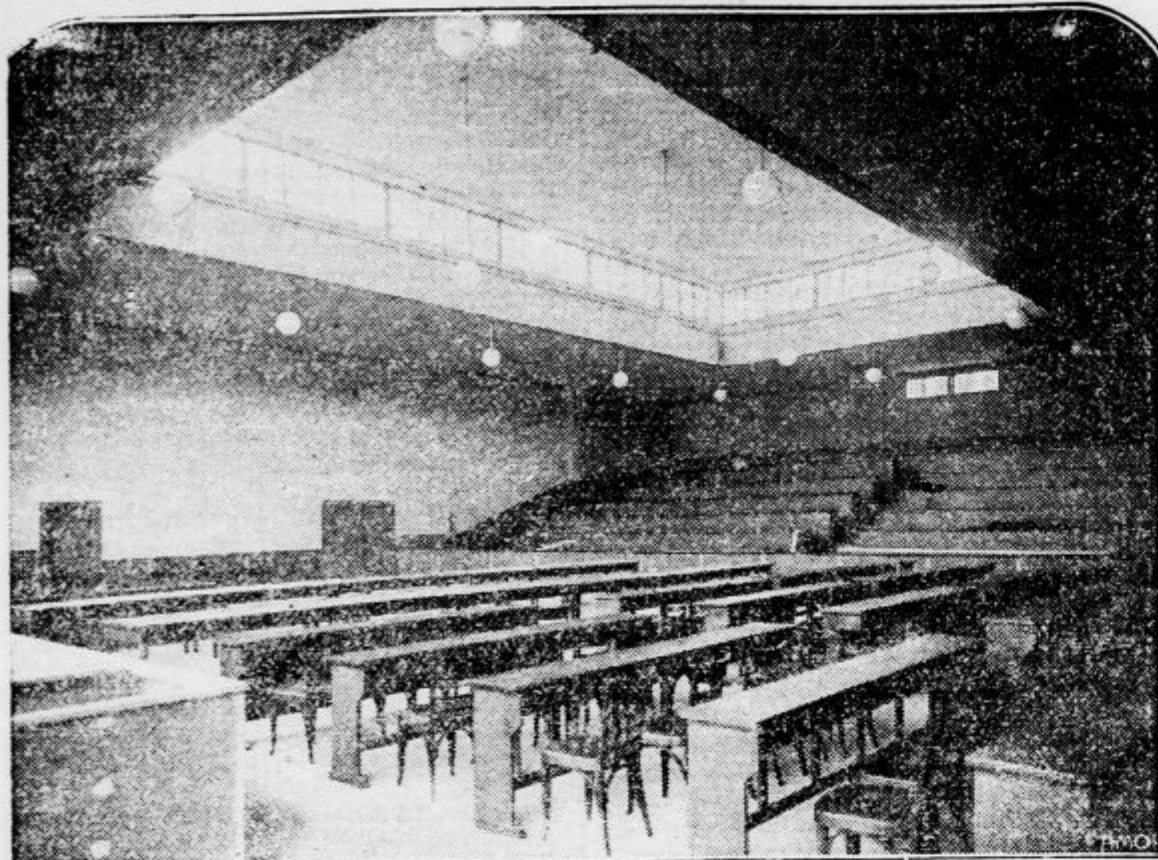
Slednjič al usoda gospoda ministra opozoriti na blagodejno delo tako zvanih zdravstvenih zadrug, katere je dr. Kočič Gavrilović kot prve ustanovil v Srbiji leta 1922. in ki vzbujajo po vsem svetu upravičeno zanimanje. Danes se piše mnogo o krizi in o sanaciji naše vasi. Koliko lepši morši in pobud nam je v tem predmetu podal n. pr. dr. Joža Bohinjec, predsednik OUZD v Ljubljani! Seveda je reševanje tega vprašanja izredno težko, ne le, ker primanjkuje denarja, marveč, ker mnogokrat vpliva na tak pokret ovrtačo težnja prirojen konservativizem našega kmetskega predvsem pa raztresenost naselbin v naši razmeroma ne gosto obljedeni državi, kar je prav resna ovira za še tako dobro voljo pri uspešni sanaciji te ali one vasi. Mi imamo le malo vasi z blizu ali skupaj stoječimi hišami. Večina naših vasi je taka, da stoji njih hiše na raznih hribčkih in vrhovih dokaj daleč narazen. Zaradi tega se v mnogih primerih ne more govoriti o sanaciji vasi, marveč le o sanaciji posameznih naselbin, odnosno hiš. Proti tej raztreseni gradnji kmetkih hiš bi se morala upreti tudi naša gradbena zakonodaja, kar sem že l. 1926. javno zahteval na VIII. zborovanju jugoslov. zdravn. društva. Zahvala, ki je naša takrat mnogo razumevala in odobravalna! Naša gradbena zakonodaja mora stremeti po strnitvi hiš v obliki vasi, trgov itd., kakor se to opaža v zapadnih in severnih državah in ki lahko znatno pripomore k lažjemu in cenejšemu reševanju socialnih, higijenskih in gospodarskih razmer na kmetih, na naši vasi. Menim pa, da bi se naši vasi z zdravstvenimi zadrugami v marsičem lahko plodovito pomagale.

Mnogo se je pisalo tudi o razširitvi socialnega zavarovanja na celotno kmetstvo prebivalstvo. Prav lep zaslug, ki pa v praksi zadeva skoraj na nepremostljive težkote. Razen tega ne kaže, da se socialno zavarovanje, ta tipična cvetka Bismarcka in Viljeuma zasejana z namenom, da se pritegne široke nemške delavske mase kolikor je mogoče na Hohenzollernsko hišo, kratkoma lepo prevzame in uporabi na široki del našega kmetskega ljudstva. S tem bi se ustvarila nevarnost, da se namesto resnične pomoči, ki naj bi se nudila kmetu, vzbudi v njem želja, da bi mogel živeti slično kakor zavarovani delavec, in to pogosto na račun svojega bližnjega. Za svojo osebo menim in sem tudi uverjen, da bi občutno pomanjkanje socialnega zavarovanja pri našem kmetu v marsičem bolje izpopolnilo zdravstveno zadrugarstvo, ki pa bi se moralo temeljito prikljiti našim razmeram. Da bi se Slovence prav hitro in korenito oživel v praktično stran zadrugarstva te vrste, nas uče izvrstne izkušnje, ki jih imamo z drugimi oblikami zadrugarstva in so za naš narod pravcati blagoslov božji!

Kot zdravnik, človekoljub in dolgoletni proučevalec tuberkuloznega problema, moram iz vseh navedenih razlogov v blaginjo našega ljudstva zopet in zopet ponavljati svoj ceterum censeo, ki je in ostane: ...tuberkuloza esse peridenda, to je: tuberkuloza se mora zatreti!....

Iz življenja in sveta

Ta bo zborovala razorožitvena konferenca

Pogled v razpravno dvorano novega poslopja.

Najdražji kos papirja na svetu

Usoda zbirk poštne znamke

Zbiralec poštne znamke se je že davno sprijaznil z mislijo, da ne bo mogel nikoli imeti popolne zbirke, zato je pravi zbiralec tudi že davno postal specialist.

Znamke, ki se rabijo v zračnem prometu, so ta čas najbolj priljubljeno zbiralo področje. Že 1911 je prvi Zeppelinov zrakoplov vozil pošto s seboj in njene znamke so žigosali na krovu. Pošto angleškega zrakoplova »R 34«, ki jo je pripeljal 1919 iz Amerike, so v Londonu frankirali s posebno znamko, ki je danes ne dobiš pod 150 dolarjev. Hawker je na svoj prekoceanski polet vzel 200 pisem s seboj, ki jih je bila novofundlandska vlada žigosala s posebnim žigom. Ko so pozneje našli to pošto izpod razbitih Hawkerjevih letal, so zbiralci plačevali za znamke 750 do 1000 dolarjev.

Marsikatero imetje je šlo zaradi poštne znamke v nič, a marsikatero je zaradi njih tudi nastalo. Ameriški odvetnik Hughes-Hughes si je v letih 1859. do 1875. napravil skromno zbirko, ki ga je stala 375 dolarjev, pozneje pa jo je prodal za 15.000 dolarjev. Ameriška Ayerjeva zbirka je zbirala stala 300.000 dolarjev, prodali so jo pozneje za 600.000 dolarjev. Zbirka angleškega parlamentarca Taplinga, ki jo je ta ostavil Britskemu muzeju, je veljala pol milijona dolarjev, danes jo cenijo na najmanj poltretji milijon dolarjev. Zbirko najpomembnejšega francoskega zbiratelja La Renotiera, ki je obsegala kakšnih 120.000 znamk in ga je veljala poldrug milijon dolarjev, bi cenili danes na šest do sedem milijonov.

Neki zbiralec znamk je bil med vojno v Stanislavovi, ko so Rusi zavzeli to mesto in pretiskali avstrijske znamke. Dva meseca pozneje je zbirko teh znamk prodal v Londonu za 500 dolarjev. 10-kronska avstrijska znamka, ki so jo Italijani pretiskali ob zasedbi Trsta, je pred kratkim dosegla ceno 750 dolarjev.

V jeseni 1917 bi kupil popolni stavek turških znamk, ki so jih Angleži pretiskali ob zavzetju Bagdada, za manj nego dolar. Danes velja poldrug tisoč dolarjev. Že 1920 so veljale znamke za 1 marko, ki so jih izdali Angleži in Francozi v zasedeni nemški koloniji Togo, do 6000 dolarjev!

Znamke in podobno imajo šestkrat zelo zanimivo zgodovino. 1847 je neki poštar v ameriškem mestu Aleksandriji pritisnil na ljubezensko pismo nekega mistra Hougha njegovi zaročenki žig: »Aleksandrija — 5 centov plačanih — poštni urad.« Mister Hough se je s svojo zaročenko pozneje poročil in njiu hči je po 60 letih našla ovitek tega pisma med razno šaro. Neki zbiralec ji je za sam ovitek s omenjenim žigom plačal 3000 dolarjev — danes ga cenijo na 20.000 dolarjev!

Največji trgovec s poštne znamkami na svetu Stanley Gibbons je nekoč od dveh

mornarjev kupil za 25 dolarjev cel kup trikotnik znamk Rta dobre nade, ki sta jih ta v Kapskem mestu dobila pri neki tomboli. Gibbons jih je v majhnih količinah prodal za — 9000 dolarjev. Zbirko dvenajstih avstralskih znamk v barvi šest-pennyjskih znamk, ki jih je nekoč za originalno ceno dobil iz Avstralije, je prodal najprej kot »pogrešne tiske« po 1.25 dolarja, pozneje po 10 dolarjev. Danes pa velja vsaka posamezna — 130 dolarjev.

»Pogreške« so dostikrat sploh vzrok tisočdolarskih razlik v ceni. Neki švedski trgovec je nekoč kupil po dva dolarja več starih švedskih znamk po 3 skillinge iz 1855. Znamke so bile zelene. A med ostalimi je našel rumeno. Prvotno je mislil, da gre za potvorbo. Pozneje je ugotovil, da je bila le »pogreška« in je znamko prodal za 3.523 dolarjev.

Ponarejene znamke so v prejšnjih časih čestokrat povzročale pravo paniko med zbiratelji, danes pa se takšne ponaredbe skoraj ne dogajajo več. Prvi in najznamenitejši ponarejevalec je bil Zenevečan Louis H. Mercier, ki si je dal svoj postopek v Bernu celo patentirati. Znan je bil tudi ponarejevalec Hirschburger. Po njegovi smrti je Zenevsko filatelistično društvo kupilo njegovo podjetje. Ni pa uničilo vseh ponarejenih znamk, temveč je najlepše eksemplarje shranilo v 300 albumih po 200 strani. Ta zbirka je danes za primerjalne namene naravnost neprecenljiva.

Velika Britanija opremlja svoje poštne uradnike s posebnim instrumentom za perforiranje znamk visoke vrednosti, tako da za prodajo zbirateljem ne pridejo več v poštev. Tudi drugače noče angleška poštna uprava nič slišati o osnovanju posebnega oddelka za promet z zbiratelji in trgovci z znamkami; v tem pogledu so Zedinjene države podjetnejše. Njih filatelistični urad je od svojega osnovanja 1921 do danes prejel že za poldrug milijon dolarjev za prodajo razbitih ameriških znamk.

V vseh deželah velja navada, da se na poštne znamke tiskajo samo simboli, pokrajinske slike, zgodovinske osebnosti. Samo Bolgarska je napravila izjemo, ko je izdala znamko s portretom nekega dopisnika londonskega »Timesa«, ki se je bil zavzel za to državo.

Znani gozdovniški general Baden-Powell je bil med burško vojno v Mafekingju kot britski poveljnik oblegan v Mafekingju. Čas si je krajšal s tem, da je dal tiskati znamke z lastnim portretom. V Londonu so bili nad njegovim postopanjem ogorčeni. Pozneje pa je kralj Jurij, ki je strasten zbiralec znamk, povsod iskal eksemplarje te uničene vrste znamke in ni prejel miroval, dokler ni našel vsaj enega kosa. (Tedenska revija »Življenje in svet« prinaša redno vsak teden ilustrirano rubriko »Znamke pripovedujejo«, ki vzbuja veliko zanimanje med filatelisti.)

Zima v Evropi

Neki berlinski ilustrirani list je vprašal po svojih dopisnikih vremenoslovce v raznih državah, kakšno vreme imajo in je prejel naslednje odgovore:

V Švici leži povsod sneg. Karpati so le neznatno zasneženi, posebno od konca decembra, ko je toplejša temperatura uničila vse nade zimskih sportnikov. V dolinah se že najdejo posamezne vijolice. Na Poljskem imajo meglo. Poljska Tatra se je okoli božiča veselila velikega obiska sportnikov, toda veter, ki je potegnil od zahoda, je prinesel vremenski preobrat. Na ravni ni so se začele tajati reke. Čez noč se je spremenila temperatura od 19 stopinj pod ničlo na dve stopinji nad ničlo. Zakopane imajo mlo zimo.

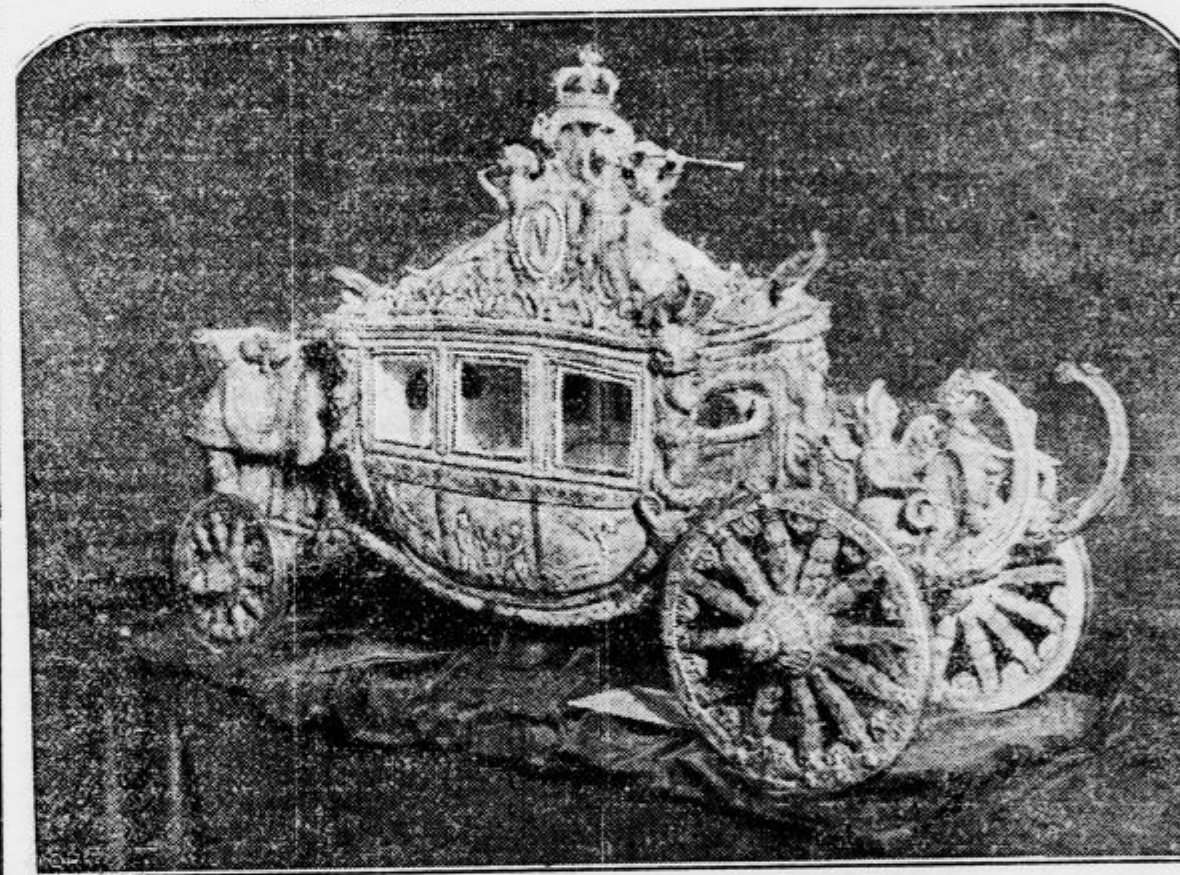
Francija ima že skoraj pomlad. Zimsko vreme se je zimskim zdraviliščem, Alpam in Vogezi docela izneverilo. Mont Blanc in Chamonix se ne moreta ponašati z debelim snegom kakor običajno ob tem času. Tudi v Pirenejih je malo snega in na zimski sport ni mogoče niti misliti.

Anglija komaj pozna sonce. Južna polovica države kar plava v megli. Na severu so škotske planine v snegu, imajo pa zelo malo sonca. Na švedskem imajo toplejšje vreme kakor v Nemčiji. Akropola pa je v snegu in tudi sicer vlada na Grškem letos precejšen mráz.

Energičen zdravnik

V Pragi je prišlo do neljubega incidenta med zdravnikom dr. K. in delavsko zavarovalnico, pri kateri je bil nastavljen za ordinacijo bolnikov. Zavarovalni urad je zahteval od zdravnika, da predpiše bolnikom samo cenena zdravila. Zdravnik pa se ni uklonil diktatu in je zapisoval bolnikom zdravila, ki so jim res nekaj pomagala za zdravlje. Zato je zavarovalnica odpovedala zdravniku pogodbo, bolniki pa so se zavzeli zanj in so celo sklenili, da bodo zanj posredovali pri ministrstvu za zdravje.

S kulinarne razstave v Bruslju

Napoleonova krona iz sladkorja

Jubilejno leto 1932.

Letošnje leto je polno jubilejev in znamenitih datumov. Pred sto leti je umrl Goethe, prav tako angleški romanopisec Walter Scott. Dva meseca pred Scottovo smrtjo je na Dunaju izdihnil Napoleonov sin. 30. decembra letos bo sto let, odkar je umrl Gambetta. 22. februarja poteče 200 let, odkar se je rodil George Washington. 1732. je bil rojen Haydn, prav tako Beaumarchais, 1632 pa sta prišla na svet filozofa Spinoza in Locke.

ŠE VEDNO NAJUGODNEJŠE

kupite obleke, suknje, usnjene suknjice ter blago za obleke pri trdri Drago Schwab, Ljubljana

Metternichova posestva prodajajo

Metternichova rodbina ima še precej obsežna posestva blizu Plznja. V rodbinski posesti je bila tudi velika tvornica za kaolin, ki jo je zdaj kupila Zapadnočeška družba za kaolin za 12 milijonov Kč. Ostanek posestva pa nameravajo kupiti od dedičev opolnomočeni zastopniki praške nadškofije. Dogovor je ustno že sklenjen, pogodba pa bo podpisana v kratkem. Metternichovi sorodniki bodo obdržali v svoji lasti samo še imenja v bližini Karlovih Varov. Za nekatere objekte iz zapuščine Metternichove rodbine se poteguje baje tudi praški benediktinski red, ki je v zadnjem času prišel do obilnih denarnih sredstev s prodajo svojih hiš in palač v Pragi.

Humor, ki ni humor

Pokornik je prišel v trgovino, prodajalec ga vpraša, s čim bi mu postregel: »Darilo za gospo soprogo? Seveda imamo. Ali je lahko kaj električnega?« »Ni elaba misel,« se oglasi Pokornik. »Ali imate morda kaj takšnega kakor električno stolič?« »Simček bančnega ravnatelja.« »Mati, imam idejo.« »Kakšno?« »Posodiš mi 10 Din, a mi jih daš samo 5; potem ti bom dolžan 5 Din in ti meni tudi 5, pa sva bot.«

Opera je končana. Elegantna dama se približa gospodu, ki ima široka ramena in in krepko postavo. »Če se ne motim, pravi dama, imam čast govoriti s slavnim junaškim tenorjem.« »In s čim vam morem služiti, milostiva?« vpraša gospod polaskano. »Ah svojega voza ne morem nafti,« potolži gospa. »Prosim, bodite tako prijazni in zakličite prav glasno: »Emili!«

Anarhistični nemiri na španskem

Energični ukrepi španske vlade so naglo zatrli upor v industrijskem predelu Katalonije. Na kolodvoru v Manresi je prišlo do krvavih spopadov med vladnimi četami in uporniki ter je moralo vojaštvo streljati celo s topovi.

Zanimivosti iz vsega sveta

Reforma zakona v Perziji

V Perziji je uveljavljen nov zakon, ki določa, da se smejo možiti deklice od 16. leta, fantje pa se lahko ženijo z 18. letom. Isti zakon dovoljuje Perzijcem tudi pravico, da smejo zahtevati ločitev od svojega moža.

Kako dolgo živijo želve

V londonskem živalskem vrtu imajo želvo, ki jo cenijo na 300 let. Veščak Korschelt pa meni, da ukaajo želve kvečjemu 200 let. Velike želve živijo povprečno 100 do 200 let.

Holandska kraljica — slikarica

V Haagu so otvorili razstavo slik kraljice Viljemine. V treh dvoranah je razstavljenih 22 slik, 25 olj in 35 perorisb ter dolga vrsta skic. Na dan otvoritve razstave so vnovčili nad 2000 holandskih golinarjev vstopnine. Strokovnjaki pravijo, da segajo dela vladarice nad povprečna slikarska nadarjenost.

Kuga na Javi

Kakor poročajo iz Batavije, je izbruhnila v mestu Soerabaya kuga. Soerabaya je glavno mesto na Javi ter ima 200.000 prebivalcev.

Prošnja za dovolitev igralne na Češkem

Zveza češkoslovaških kopališč je prošla notranje in finančno ministrstvo za dovoljenje, da se v kopališčih, ki živijo od tujskega prometa, dovolijo igralnice, kamor naj bi smeli zahajati izključno tuji s posebnimi izkaznicami. Ker je tudi češkoslovaška kopališča hudo prizadela svetovna gospodarska kriza, ni izključeno, da bosta ministrstvu ugodili prošnji.

Svetovna razstava iznajdb v Filadelfiji

Od 1. do 10. februarja bo v Filadelfiji svetovna razstava iznajdb. Ob tej priložnosti pričakujejo, da obišče mesto četrtilijona tujcev. Predzadnji dan razstave, t. j. 9. februar, bo določen za ameriške izumitelje, ki bodo predvajali svoje patente pod osebnim vodstvom. S to razstavo iznajdb nameravajo Američani prekositi vse, kar se je doslej ustvarilo iz te stroke. Njih prireditve bo po njih pričakovanju največja razstava iznajdb in patentov, kar jih je bilo kdaj na svetu. Za prireditve je značilno, da se bodo smeli udeležiti razstave med razstavljalci tudi otroci in ženske.

KARIKATURA

Fernand Bouisson, predsednik francoskega parlamenta (»Matine«)

ANEKDOTA

Nekega gledališkega ravnatelja, ki je bil mnogo na potovanjih, je zastopal višji režiser, a brez dodatne plače. Končno se je mož naveličal in mu napisal pismo, v katerem je zahteval, naj ga imenuje za ravnateljevega namestnika in naj mu prizna dvojno plačo. Ravnatelj mu je odgovoril: »Imenujem vas za generalnega intendanta in vam priznavam polovico gažo.«

Vsak dan ena

V deželi ptiča noja »Komične kuhinjske bukve! Močnata jed za dve osebi: vzemi šest jajc...«

Obtoženec (v krogu), njegova žena in otroci z zagovornikom na hodniku sodišča. O aferi smo nedavno obširno poročali.

Zora voda

proti osivelosti las.

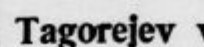
Osiveli lasje dobijo prejšnjo naravno barvo. Uporablja se že mnogo let in je tedaj preizkušena.

Zak. zaščiten

Navodila na steklenici. — Steklenica 35 Din. Poština posebej. Pošilja po povzetju

ZORA VODA — I. OREL

Zagreb, Pavla Radića ul. 32. 19

Tagorejev vnuk, tiskarski vajenec V Lipskem se mudi edini vnuk bengalskega pesnika Rabindranata Tagoreja, N. Gangulay, ki se je pripeljal v Nemčijo, da se tam izuči tiskarske obrti. Z nemško tiskarsko obrtjo se je prvotno seznanil v Monakovem, potem je odšel v Mainz, kjer je pomagal pri jubilejni izdaji Goethejevih spisov. V Lipskem hoče ostati leto dni. Prebil bo ta čas v muzeju za knjige in tisk, deloma pa v tiskarni Spamer, kjer bo praktičiral da se temeljito izuči tiskarske obrti. Gangulay je star 20 let.

Brezprimerna reprodukcija jakosti zvoka in selektivnosti odlikujejo tudi to idealno kombinacijo PHILIPS prejelnika 2531 s zvočnikom 2019.

Ime PHILIPS naj Vam bo dovoljna garancija, da Vas bo tudi ta kombinacija v vsakem pogledu zadovoljila

PHILIPS

RADIO LJUBLJANA

Sokolstvo

Zbor kranjskega Sokola

Pred dnevi je potegla naš Sokol ob veliki udeležbi članstva račun dela. Zbor je vodil starosta br. Stanko Završnik, ki je v uvodu posebno pozdravil sreskega načelnika br. dr. Frana Ogrina in župnega starosta br. Frana Semrova. Po predanju poslanice je v krasnih besedah podal važnejše dogodke. Spomnil se je umrlih starostov SSZ br. dr. Scheinerja, starostov SZK br. Janka Sajevica in številnih drugih članov in podpornikov. S trikratnim »Slava« je članstvo počastilo spomin umrlih. Predčili sta se nato brzojavki, poslani ministru za telesno vzgojo in savezu.

Tajniško poročilo je podal br. Josip Cesenjški. Število članstva znaša 443; s številom dece in naraščaja je 755 sokolskih pripadnikov. Novono se je osnoval pevsko-glasbeni odsek, ki je pod vodstvom br. Albin Fakiha. Podrobno je poročal o uspehu akademij, nastopov in proslav, ki so se vršile v teku leta. Mnogo dela je bilo septembra meseca ob proslavi 35-letnice društva in 30-letnice razvija društvenega, odnosno župnega prapora. Obilna je bila obdaritev Miklavža; obdarovanih je bilo skoro 800 otrok. H koncu je tajnik pozval obitnike in trgovce, da bi pošiljali svoje vaje v telovadnico.

Iz poročila blaginjaka br. Toneta Stenpiharja povzemamo da je bilo dohodkov 161.907,55 Din, izdatkov pa 159.868,20 Din. Gospodarsko stanje se v bistvu ni izpremenilo. Neugodni gospodarski položaj narakuje društvu skrajno varčevanje. Pročun za leto 1932 je bil sprejet. Člana rina znaša kakor lani 6 Din mesečno. Blaginjak se je iskreno zahvalil vsem, ki so na kakršenkoli način podprli društvo. Poročilo prosvetnega odseka je podal profesor br. Marčun, načelnik poročilo načelnik br. Zebre in poročilo novoustanovljenega pevsko-glasbenega odseka ravatelj glashene šole br. Fakin. Naloge in delo narodno obrambnega odseka pa je orisal profesor br. dr. Dolar.

Zupl je bila predlagana naslednja lista v potrditev: starosta Završnik Stanislav, podstarosta profesor dr. Dolar Simon, tajnik Cesenjški Josip, prosvetar profesor Marčun, načelnik Zebre Ciril, podnačelnik Azman Janez, načelnica Kušarjeva Nadija, podnačelnica Bratinova Milvana; člani uprave: Stenpihar Tone, Ekar Milan, Repič Drago, Colnar Oton, Sturm Valentin, Azmanova Pavla, Tajnik Josip dr. Semrov Fran, Potušek Ivan; namestniki in revizorji so ostali isti kakor lansko leto.

Občni zbor Sokola Trbovlje se je vršil 19. t. m. ob številni udeležbi članstva. Vodil ga je starostina br. Sušnik Mirko, ki je uvodoma enorečevali članstvo nekaj bodrilnih besed. Nazdravil je prvemu Sokolu Nj. Vel. kralju Aleksandru I. ter starostini Nj. Vis. prosvetnega ministrstva. Spominjal se je umrlih članov in članic.

nic. Nato je pozdravil zastopnika celjske župe br. dr. Hrašovca.

Sledila so poročila funkcionarjev. Brat načelnik Bizjak in sestra načelnica Paradiževa sta poročala, da je letos delo v telovadnici oživel. Število telovadečih se je povečalo, telovadba sama pa se je gojila smoteno, kar so pokazali vsi javni nastopi. Na župni tekmi so si priborili naši telovadci in telovadke častna mesta in diplome. Javnih nastopov je bilo več in sicer doma, pri Sv. Katarini, v Hrašniku, v Litiji, v Mediji-Izlake, Zagorju, Radečah, Vačah in Zidanem mostu. Iz poročila br. tajnika Pleskoviča posnemamo, da šteje društvo 282 članov in 100 članic, skupaj 382. Naraščaja šteje društvo 60 moškega in 73 ženskega, moške dece pa 302 in ženske 258. Delovanje društva je bilo v vsakem pogledu prav dobro. Iz poročila blaginjaka Jesiha je razvidno, da se je letos društveni dolg znatno znižal. Revizijsko poročilo podarja veliko vestnost in točnost obeh bratov blaginjkov, za kar predlaga, da se jima izreče priznanje in zahvala. Poročilo brata prosvetarja Vončina je bilo precej obširno. Prosvetni odsek je priredil 12 predavanj, ki so bila vsa dobro obiskana. K uresničenju prosvetnega programa je mnogo pripomogla sokolska drama, ki je tudi v pretečenem letu nastopila doma osemkrat, gostovala pa tudi v Hrašniku in Zagorju. Glede Sokolskega kina priporoča, naj bi se dajali tudi kulturni filmi. Naročnikov na sokolske liste je premalo.

Po poročilih društvenih funkcionarjev, je povzel besedo zastopnik župe br. dr. Hrašovec, ki je poudarjal svoje veselje nad vzornim delovanjem trboveljskega društva. Kot zastopnik trboveljskega Sokola pri župi, bo tudi v bodoče podpiral stremeljenja društva.

Na to so se izvršile volitve nove uprave, ki bo predlagana župi v imenovanje. Dosedanji starostina br. Sušnik je odločno odklonil mesto starostine, kar je vzelo vse članstvo v obžalovanjem na znanje. Izvoljeni so bili: Starostina Pleskovič Rudolf, podstarostina inž. Ivo Ivanovič, tajnik Plavšak Robert ml., prosvetar Vončina Edgar, načelnik Bizjak Mirko, podnačelnik Hlastan Slavko, načelnica Stih Erna in podnačelnica Rojč Milica ter ostali odbor.

Ko se je novoizvoljeni starostina v imenu nove uprave zahvalil za zaupanje, dosedanjemu starostinu br. Sušniku za njegovo dosedanjo požrtvovalno delo, se je izvršila zaobljuba na novo pristopivših članov.

Občni zbor Sokola v Dolnji Lendavi se je vršil v risalnici meštanske šole ob udeležbi okrog 80 članov in članic. Zbor je otvoril br. starosta Sikič s pozdravom na navzoče sestre in brate. Spominjal se je brata starost SKJ Nj. V prestolonaslednika. Tako na to je v obširnem govoru predložil članstvu neveljavne zasluge preminulega voditelja vsega Sokolstva brata dr. Scheinerja. Navzoči so vstali in s trikratnim salavom počastili najobčnejšega sokolskega delavca Brat starosta se je v svojem poročilu naprepi spominjal umrle sestre Hribarjeve in njenih zaslug kot prve načelnice lendavskega Sokola, na to pa je poudaril med drugim da je bilo društveno delovanje v preteklem letu prav živahno in je bilanca dela

in uspehov prav dobra. Po predanju spomenice Saveza so podali poročila društveni funkcionarji, iz katerih je v resnici razvidno živahno delovanje lendavskega Sokola. Ko so bili sprejeti še nekateri samostojni predlogi, so se izvršile volitve nove društvene uprave. starosta Sikič, podstarosta Dobernik, načelnik Gorišek, načelnica Kosmačeva, podnačelnik Knapič, podnačelnica Virantova, prosvetar Kokalj, tajnik Zavašnik, blaginjak Zgur, statistar Ježek, gospodar Majzel, društvo, zdravnik dr. Lipnjak ter ostali odborniki. Sprejeti predlogi so se nanašali na ureditve doma; sprejet je bil tudi predlog, da se društvo priključi k pljuškemu okrožju.

Občni zbor Sokola v Sevnici se je vršil v nedeljo 24. t. m. popoldne. Ob častni udeležbi članstva je otvoril starosta br. Jakli zbor, nakar so podali društveni funkcionarji svoja poročila o delu v preteklem letu. Najživahneje se je nato razpravljalo o načinu, kako bi zboljšali slabo gospodarsko stanje novega doma. Sklenilo se je ustanoviti poseben finančni odsek, v svrhu sanacije. Treba bo na vsak način poiskati nov vir dohodkov, karli v sešalni krizi je nemogoče, da bi tudi množično pridelitve in kinopredstave krije dovoljno naraščajoči dolg. Glavna društvena uprava je letos sklenila za nekaj članov, a ostane v splošnem ista kot lani. Tudi člani prosvetnega odbora so ostali isti.

Sokolsko društvo v Artilah je imelo 17. januarja v šoli občni zbor, ki ga je otvoril starosta br. Rožman in pozdravil vse navzoče člane. Nato je v lepih besedah orisal razvoj in dober napredek mladega društva. Govor staroste je bil sprejet z velikim odobravanjem. Sledila so poročila posameznih društvenih funkcionarjev. Nadzorstveni odbor je pohvalil delovanje odbornikov, ki v estno izvršujejo poverjeno delo.

Izšla je dvajseta številka »Sokolca«, glasila prednjaštva, ki zaključuje prvi letnik tega sokolskega lista. Posvečena je spominu pokojnega dr. Scheinerja, dalje 70-letnici načelnika SSS br. dr. Vanička. Dalje je v njej nadaljevanje članka »Smučarstvo v Sokolstvu«, poročilo br. Mačusa o tekmah švicarskih gimnastov ter različne tekmovalne vaje za prvenstvene tekme SSS v Pragi.

Nova enotna sokolska povelja. V zadnji številki »Sokolca« so priložena nova enotna povelja za sokolske odličice, ki jih je sestavilo savezno tehnično vodstvo na temelju vojaških Vendar pa je bila pri tem varovana čistost jezika ter so bile nekatere tuje besede nadomestene z domačimi. Tako je sedaj tudi v tem oziru dosežena enotnost, saj se je do nedavnosti čelo pri sokolskih nastopih različna povelja. Kakor čujemo, bo načelnikstvo saveza izdalo tudi brošuro vseh enotnih povelj, da si jih bo lahko nabavilo sleherno društvo, vsaka župa. Dolžnost pa bo zlasti vseh prednjakov in prednjačic, da to storo.

Slike k prostim vajam za Prago. Po odobrenju saveznega načelnikstva je izšla župa Novi Sad prav lične slike članskih prostih vaj, iz katerih so razvidni prav vsi gib prostih vaj, kar bo odlično služilo vsem društvom. Praške proste vaje so neredisane letos po vseh jugoslovanskih župah in se bodo torej izvajale tudi na vseh društvih in župnih nastopih. Naračala se jih pri načelnikstvu župe Novi Sad ter stanejo samo 10 linarjev cela serija.

Glasilo sokolske dece »Naša radost«. Nastala letos avtorjem letnik »Prednjaštva« je prevzel br. Lavronič Ivan v Mariboru kamor naj se v bodoče pošiljajo tudi vsi

dopisi na naslov: Smetanova ulica 32. Določeni vseh članov in čest je, da naročim več tega četrtega števila, ki je zelo primerno za sokolsko dečo. Prva številka je posvečena stoletnici Tyrškega rojstva ter prinaša na prvi strani tudi sliko ustanovitelja Sokolstva v dobi dobi. Ostala vsebina pa obsega same manje sestavke, primerno za dečo. Priporočamo!

Sokol v Mojstrani. Dramski odsek Sokola vzprijaz v nedeljo 31. t. m. ob pol 20. v sokolski dvorani na Dovjem Spicarjevo veselejšo »Ološčini močje« v režiji br. Osenka. Vsebo na veseloigre je zajela izza volilne horbe ter bo brezdvomno ugajala občinstvu. Med otmori bo svirala sokolska godba; vstopnice v predprodaji pri bratu Kranjcu. Pridite! — V soboto 17. t. m. je bilo priredeno pod okriljem Sokola zanimivo predavanje o smučarstvu. Predavatelj g. Gnidovec nam je obrazložil zgodovino smučarstva in razvoj smučarstva pri Slovencih. Za svoja izvajanja je žel predavatelj mnogo priznanja. Redni občni zbor Sokola se je vršil 10. t. m. ob lepi udeležbi. Po izkazu društvene matrice je stanje članstva sledeče: članov 103, članic 24, moškega naraščaja 13, ženskega 11, moške dece 29 in ženske 25. Prosvetni odsek beleži od oktobra lani pa do januarja 6 prireditev. Iz blaginjskega poročila je bilo razvidno, da se je finančno stanje nekoliko izboljšalo. Sklenilo se je, da si nabavi društvo svoj prapor, katerega bo izdelale članice. Pri volitvah je bila izvoljena domala stara uprava s starostom br. Rabičem na čelu.

Čakalna doba pri zavarovanjih za posmrtnino

Kdor pazno motri pravila raznih ustanov, v katerih območje spada zavarovanje oseb za posmrtnino, opazi pri tem, kako različna mnenja zastopajo posamezna načelstva takih ustanov. Tako imamo zavode brez vsake čakalne dobe in take s krajšo (6 tednov) ali daljšo čakalno dobo. Predvsem moramo ugotoviti, kakšen namen ima čakalna doba.

Pri vseh enakih ustanovah se zavarovanje izvaja na predlog člana brez predhodne zdravniške preiskave. S tem je dana možnost predlagati v zavarovanje osebo, ki so že bolne in katerih smrt se pričakuje v kratkem. Kakor je tako postopanje s strani člana nemoralno, s posebnim cizrom pa še pri zavarovanju tujih oseb, tako se s tem tudi na široko odprejo vrata najumazanejši spekulaciji, ki pa ima razen znaka nemoralnosti še to nevarnost, da prejemajo nepošteni člani posmrtnine brez večjih žrtv s svoje strani, medtem ko pošteni člani, ki zavarujejo sebe ali svojece se pri zdravju, plačujejo posmrtninske prispevke, ne da bi računali na skorajšnje izplačilo posmrtnine.

V svrhu preprečitve takih članov so vse na tem primeru uvedene enoletno čakalno dobo, ki po praktični iz statističnih podatkov kaže da v popolnoma zadostni meri zadostuje svetovnemu namenu. Krašje čakalne dobe nikakor niso priporočljive, ker more vsak lajik spoznati, katera oseba je

blizu smrti ter more potem odlašati z zavarovanjem do neposredne nevarnosti smrti zavarovanca. S tem se pa tudi smrtni primeri v toliko pomnože, da člani le težko ali pa sploh ne morejo več zadostiti svojim članskim dolžnostim, s čimer so izgubili ne le na času, temveč tudi na denarju.

Ravno tako tudi ni odobravati več čakalnih dob, ločenih po višini izplačilnega odstotka posmrtnine. Pri tem je zlasti uvaževati dejstvo, da se na eni strani množijo smrtni primeri, na drugi strani pa člani ne ve nikdar, koliko bo prav za prav dobil, posebno če se pri takem zavodu ustanovijo vedno novi razredi z določenim najvišjim številom članov v določenem razredu. Ni podana kontrola javnosti, ki je pa neobhodno potrebna. Predolgi, na dve in več let določenih čakalnih dob pa tudi ni priporočati, ker bi se v tem ravno preprečil cilj, ki ga zasledujejo posmrtninske ustanove. Na ta način bi se podražilo poslovanje, ki je ravno v celem svojem obsegu usmerjeno na gmotno slabše sloje in ki dragih običajnih zavarovanj ne zmoro. Daljša čakalna doba bi ustvarila nerazpoloženje med člani in bi odvrčala ljudi od posmrtninskega zavarovanja. Ni dvoma, da bi se s tem jako omejila spekulacija. Nasprotno pa bi pri dve ali večletni čakalni dobi marsikateri član, ki je redno izpolnjeval eno ali tudi več let članске dolžnosti, ob smrti zavarovanca ne dobil nikake podpore, dasi ob sklepu zavarovanja ni imel nikakih spekulativnih namenov in je bil tedaj zavarovane zdrav. Tak primeri bi bili jako pogosti, ko se čisto dogajajo tudi pri krajših čakalnih dobah, kakor je pokazala praksa. Namen čakalne dobe je preprečiti spekulacijo s bolnimi zavarovanci. Ta namen se da doseči tudi že z enoletno čakalno dobo, v kolikor tudi druge določbe pravil izpolnjujejo in onemogočajo tako nesocialno in nemoralno spekulacijo. Nužno

tem oziru omejitev zavarovanja določene osebe le do gotovega zneska, nadaje, da se smejo zavarovati brez privoljenja le bližnji sorodniki in osebe, ki so s članom v oskrbenem razmerju (užitniki, posinovitelnec, posinovitelj, rejnik, rejence). Tuje osebe se sme zavarovati le z njihovim dovoljenjem. Tudi bi bila umestna določba, da sme upravni odbor vsak čas zahtevati od člana zdravniško izpričevalo o zdravstvenem stanju zavarovanca kar bi se moralo v sumljivih primerih strogo izvajati. Pri točnem poslovanju po tako sestavljenih pravilih bi se spekulacija tudi pri enoletni čakalni dobi omejila na minimum, če že ne povsem preprečila. Zato je uvažanje daljših čakalnih neumestno, ker bi se s tem le onemogočilo poslovanje silnih zavodov. Saji tudi zavarovalnice s kapitalno kritno podlago ne poznajo takih karenc. Res je da se pri istih zahteva predhodna zdravniška preiskava, čim pa je zavarovane srejet v zavarovanje in le plačana premija je upravičenec siguran, da se mu v primeru smrti izloča zavarovalna vsota in nai umrje, kadar si bo di iz tega razloga bi tudi pri zavodih na vzajemni podlagi ne bilo umestno uvažanje daljših karenc.

Pri eventualni sestavi novega zakona o reg pomožnih blazinah bi bilo temu vprašanju posvetiti vso pažnjo ter proučiti vso razadeno statistiko, ki je zakonodajalcu gotovo tudi na razpolago ali pa jo lahko od obstoječih zavodov zahteva.

Cene malim oglašom

Zemlje in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pri-
stojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega
in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo
se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa
kama«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najemu«, »Poseda«, »Stano-
vanja odda«, »Stroja«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«,
»Obrti in Les« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zaslu-
žek«, če se z oglašom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika.
Kdor si pa pod tema rubrikama išče službo ali službe, plača za

Malim oglašom

Za odgovor 3 Din v znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.—
za besedo, se zaračunava enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali
za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo
po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za
dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako
besedo, znaša Din 3.—

Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.—
pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.—

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ozi-
roma jih je vpslati v pismo obenem z naročilom.

Zahvala

Po smrti Gajser Uršule mi je Podporna sekcija Kmetijske ek-
sportne zadruge v Mariboru točno in kulantno izplačala celotno pri-
padačo mi vsoto podpore, pa si štejem zaradi tega v prijetno in
častno dolžnost, ta solidni zavod vsakomur najtopleje priporočati.

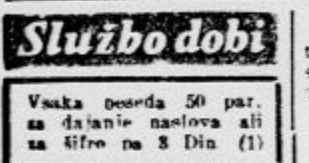
Maribor, dne 26. januarja 1932.

BERANIČ IVAN, Majšperg.

Nov poklic

za dame in gospode z
opremo strojnega ple-
tstva na 10ma. Za
jamčen zaslužek ca.
1300 Din na mesec
ker odjemamo izro-
tovljeno blago, plača-
mo morde za pletenje
in dobavljamo za pre-
dajanje po celotni Po-
sloj. Prosti prapokle-
šedane na 10mao ple-
tarsko industrijo št. 9
Josip Kalis, Maribor,
Trubarjeva ulica št. 2.
381

Službo dobi

Vaša beseda 50 par.
za dajanje naslova ali
za šifro na 3 Din (1)

Manufaktura

namoženega 1800 m. za
Koševje. Prednost imajo
domašini. Ponudbe na og-
lašni oddelki »Jutra«
»Manufaktura«.
2939-1

Pek. vajenca

z vso opremo v hiši sprej-
mo Josko Zajc, Medvede.
2934-1

Pisarniško moč

veščo slov., srbo-hrvaško-
in nemško koresponden-
co, knjigovodstvo, sprej-
mo podjetje v Ljubljani. Po-
nudbe za zahtevne plače
pod »Zaupljiva« na ogla-
sni oddelki »Jutra«.
3019-1

Edgar Rice Burroughs

Tarzan, kralj džungel

111.

Brez posebne izpremembe je živel Tar-
zan svoje divje pragozdno življenje nekaj
let; od dne do dne je postal močnejši in
razumnější. S slonem Tantorjem je skle-
nil prijateljstvo. Nekatero mesecno noč sta
Tarzan in Tantor skupaj romala po pra-
gozdu. Vsa druga bitja v džungli, izvzemši
Kerčakov opiji rod, je imel za svoje so-
vražnike.

112.

Ko je bilo Tarzanu osemnajst let, še ni
bil videl človeškega bitja razven samega
sebe. A nekoga dne, ko je ravno sedel na
visokem drevesu in si belil glavo s skriv-
nostno zapuščeno kočjo na obali, je tlo mo-
tičnotnega miru v njegovi džungli maho-
ma konec. V gosjem redu se je prikazal
izza nizkega grica čuden izprezvod...

113.

Sprejaj je stopala petdeseterica črnih
vojskavok, oboroženih z lesenimi sulici-
mi, dolgiimi loki in zastreljivimi pušči-
kami. Za njimi je korakalo nekaj str-
ženskih in otrok in za temi še več vojskavok. Be-
žali so pred četami belih mož, ki so jih
preganjali zato, ker so bili ubili belega
častnika. Iskali so pripravnega kraja, da
bi si zgradili novo vas. Tarzan jih je str-
me opazoval.

114.

115.

116.

117.

118.

119.

120.

121.

122.

123.

124.

125.

126.

127.

128.

129.

130.

131.

132.

133.

134.

135.

136.

137.

138.

139.

140.

141.

142.

143.

144.

145.

146.

147.

148.

149.

150.

151.

152.

153.

154.

155.

156.

157.

158.

159.

160.

161.

162.

163.

164.

165.

166.

167.

168.

169.

170.

171.

172.

173.

174.

175.

176.

177.

178.

179.

180.

181.

182.

183.

184.

185.

186.

187.

188.

189.

190.

191.

192.

193.

194.

195.

196.

197.

198.

199.

200.

201.

202.

203.

204.

205.

206.

207.

208.

209.

210.

211.

212.

213.

214.

215.

216.

217.

218.

219.

220.

221.

222.

223.

224.

225.

226.

227.

228.

229.

230.

231.

232.

233.

234.

235.

236.

237.

238.

239.

240.

241.

242.

243.

244.

245.

246.

247.

248.

249.

250.

251.

252.

253.

254.

255.

256.

257.

258.

259.

260.

261.

262.

263.

264.

265.

266.

267.

268.

269.

270.

271.

272.

273.

274.

275.

276.

277.

278.

279.

280.

281.

282.

283.

284.

285.

286.

287.

288.

289.

290.

291.

292.

293.

294.

295.

296.

297.

298.

299.

300.

301.

302.

303.

304.

305.

306.

307.

308.

309.

310.

311.

312.

313.

314.

315.

316.

317.

318.

319.

320.

321.

322.

323.

324.

325.

326.

327.

328.

329.

330.

331.

332.

333.

334.

335.

336.

337.

338.

339.

340.

341.

342.

343.

344.

345.

346.

347.

348.

349.

350.

351.

352.

353.

354.

355.

356.

357.

358.

359.

360.

361.

362.

363.

364.

365.

366.

367.

368.

369.

370.

371.

372.

373.

374.

375.

376.

377.

378.

379.

380.

381.

382.

383.

384.

385.

386.

387.

388.

389.

J. O. Curwood

Na meji sveta

»Novo hišo gradiva,« je rekel Sandy, »in dve sobi sta namenjeni baš za otroke.«

Ponos je bil v njegovem glasu, med tem ko se je na videz trudil, da bi prižgal pipo, ki je že gorela, in ponos je bil v pogledu, s katerim se je ozrl na svojo mlado ženo. Trenutek nato je Ellen McCormickova spretno pokrila s predpasnikom nekaj, kar je ležalo na mizi blizu vrat, skozi katera je šel Alan v svojo spalnico. Olaf je pomežiknil z očmi. A Alan ni videl ničesar. Vedel je le, da bi morali biti tu, kjer je bila gotovo ljubezen, tudi otroci. Prav nič čudno se mu ni zdelo, da je mogel on, Alan Holt, vobče misliti na tako reč.

Drugo jutro so se spet lotili iskanja. Sandy je narisal sirov zemljevid vzhodne obale z nekaterimi skritimi kraji, kjer sta plima in nasproti tok metala naplavljeni reči na suho. Alan je sedel z Olafom v njegov »Sever« in se odpeljala k tem skrivališčem. Ob solnčnem zahodu sta se spet vrnili in v prekrasni večerni tihoi ko so se jima gore tolažilo in mirno smehljale, se je Olafu zadelo, da je čas povedati Alanu svoje mnenje. Začel je govoriti o zlovesi potuhnenosti tukajšnjih voda in o čudnih močeh, ki gospodarijo globoko pod površino. Nekoč je bil na primer izgubljen sodec in tedno dni naletel nani, ko je bil preplaval že dokajšen kos poti proti Japonski. S posebnim poudarkom je naglasil skrajno porednost spodnjih tokov in njihovo zavrato hudobnost.

Nato je odkrito izpregovoril o bistvu stvari. Bolje bi bilo, da ne bi Mary Standisheva nikoli priplavala na obalo. Utegnilo bi trajati nekaj dni, še rajši pa nekaj tednov — in če bi se kdaj pokazala, bi bila tako skažena, da je ne bi bilo spoznati. Mar naj mirno počiva na dnu morja! Da, to je imenoval »miren počitek«; in v svojem prizadevanju, da bi potolažil tovarišovo bol, je kakor tepec podrobno slikal vse strahote, ki čakajo tistega, kdor utone v morju. Nazadnje se je Alan komaj še upiral izkušnjam, da bi planil na Olafa in ga pretepel. Vsekakor je bil vesel ko je spet zagledal skromno McCormickovo bivališče.

Sandy ju je že čakal, ko sta pribredla na breg. Alanu se je zde-

lo, da vidi na njegovem obrazu nekaj nenavadnega, in srce mu je zamrlo v tesnobnem pričakovanju. A Skot je odkimal z glavo in pristopil k Olafu Ericksonu. Alan ni videl, kako sta se spogledala. Krenil je k hiši in Ellen McCormickova mu je položila roko na komolec, ko je stopil noter. To je bilo pri njej nekaj zelo nenavadnega. In v njenih očeh je bil svet, ki ga snoči še ni bilo videti. Lica so ji rdeča žarela in nov čuden je bil njen glas, ko je govorila njim. Bilo je, kakor da bi se premagovala, da ne bi zavriskala.

»Ali — ali je niste našli?« je vprašala.

»Ne.« Njegov glas je bil truden in medel. »Ali mislite, da jo bom kdaj našel?«

»Ne tako, kakor pričakujete.« je tiho odgovorila. »Tako se ne bo nikoli vrnila.« Bilo je, kakor da bi nekam težko nadaljevala. »In ali — bi veliko dali za to, gospod Holt, da bi jo spet imeli?«

Vprašanje je bilo kar otroško v svoji nezmislivosti in tudi gledala ga je pri tem čisto kakor otrok. Po sili se je nasmehnil in pokrimal.

»Seveda. Vse, kar imam.«

»Torej ste jo — ljubili —«

Glas ji je trepetal. Čudno je bilo, da mu je zadajala ta vprašanja. A to poizvedovanje ga ni žalilo, saj ga ni povzročala ženska radovednost, in njen krotki glas je nekoliko lajšal njegovo bol. Šele zdaj je začutil, koliko mu je bilo do tega, da bi odgovoril na to vprašanje, ne le samemu sebi, ampak tudi komu drugemu — da bi na glas odgovoril!

»Da, ljubil sem jo.«

Malone ustrašil se je te izpovedi. Zdelo se mu je vsekako čudno priznanje, zlasti pa še po tako kratkem znanju. A rekel ni ničesar več, čeprav so obraz in oči Ellene McCormickove nekam pričakujoče trepetale. Stopil je v mali prostor, kjer je bil spal, in se vrnil s svojo prtljago. Vzel je iz vreče torbo, v kateri so bile reči Mary Standisheve, in jo dal Elleni. Treba je bilo urediti to in ono; prizadeval si je, da bi govoril kar moči stvarno in poslovno.

»Tu notri so njene reči. Vzel sem jih iz njene kabine. Ako jo najdemo, ko mene več ne bo tu, jih boste potrebovali. Saj me razumete, jeli? In če je ne najdemo, jih spravite zame. Prej ali slej se spet oglašim.« Težko mu je bilo, ko je dajal ta preprosta navodila. Nadaljeval je: »Mislim, da ne bom več čakal tu. A v Cordovi bom pustil ček, ki ga dobi vaš mož, ako jo najdemo. In če jo najdemo,

bolje vi sami ukrenite, kar je treba, kaj ne, gospa McCormickova?«

Ellen McCormickova se je nekoliko davila z besedami, ko mu je obljubila, da bo storila vse to. Sam pri sebi je sklenil, da se je bo zmerom spominjal kot dobre, simpatične stvarce; čez pol ure, ko je tudi Sandyju vse natanko razložil, ji je voščil obilo sreče, ko ji je pri slovesu segel v roko. Njena roka je trepetala. Čudni se je temu, in ko so šli proti obali, je rekel Sandyju nekaj o njegovi neprecenljivi sreči.

Zvezde so mežikale v žametnotemni noči, ko je motorni čoln »Sever« spet zdrčal proti širokemu morju. Alan je gledal proti zvezdam, tem srcem, včasno utripajočim v vesoljstvu, in temno dojemal neskončnost, ki je ni bil dotle še nikoli premislil in izmeril. Njegovo življenje je bilo prepolno, da bi se bil lotil take naloge. A zdaj se mu je zdelo tako neizmerno prazno in njegova nasebina v tundrah tako silno daleč, da se ga je polastilo nepremagljivo čuvstvo samote, ko se je oziral nazaj po medlobeli obali in gledal, kako jo je naglo požirala tema, v kateri so gore železno in samotno štrlele proti nebu.

11.

Tisto noč so krožile Alanove misli v Olafovi koči spet po starem tiru. Ni se trudil, da bi zmanjšal tragedijo, ki je bila posegla v njegovo življenje. Dobro je vedel, da ne bo mogel njenega učinka nikoli zabrisati. Mary Standisheva bo zmerom živeła v njegovih mislih, naj se zgodi kar se hoče. A njegovo načelo je bilo, da se ni dal premagati nobenemu nadarcu usode. Njegovi načrti, njegova stara častihlepnost, vse je ležalo pred njim; toliko sanj mu je bilo še uresničiti. Čeprav je bil njegov ogenj začasno ugasnil, je moral vendar spet začeti graditi. In tako je najprej spisal pismo Elleni McCormickovi, položil vanj drugo pismo — skrbno zapečateno — ki ga ni smel nihče odpreti, razen če bi našli Mary Standishevo, in v katerem so bile nekatere reči, ki mu jih je Sandyjevi hiši ni bilo mogoče izreči. Zelo vsakdanje so bile in sitno jih je bilo praviti drugim ljudem, a zanj so bile velikega pomena. Nato se je domenil z Olafom, da ga popelje s »Severom« v Seward, zakaj ladja kapitana Rifla je bila že daleč spredaj na poti v Unalasko. Misel na kapitana Rifla je spomnila Alana, da mu je napisal drugo pismo, v katerem je kratko poročal o svojem razočaranju, kako je zaman iskal utopljenke.

GOSPE

ne mučite se pri ponehanju periode in motnjah.

Skrbi vas reši takoj lagodno, brez ovire v poklicu samo moj, pristen nedosegljiv, v vsakem primeru zjamčeno učinkujoč PERIODOLIN po prof. dr. Larryju.

Znamka z zakonom zaščitena, ki se je že v tisočih slučajih obnesla. Celo v starih trdovratnih slučajih ni odrekla. Radi svojega svojevrsnega presenetljivega uspeha ga smatrajo tudi strokovnjaki kot najboljši in najmočnejše sredstvo. Kot pošteno sredstvo ne špekulira z ženskimi težavami, temveč učinkuje po številnih priznanjih naravnost čudovito. Tisoči zahvalnic za uspešen učinek.

Ni nič boljšega. Ne dajte se premotiti od dvomljivih slabih potvorb! Posvetite meni svoje zaupanje, po kratkem času boste zopet srečni in brez skrbi. Za uspeh in nesškodljivost prevzemam polno zastonj, sicer vrnem denar. Cena 90 Din, močnejši Din 150, za stare motnje in močne narave Din 180. Diskretno, brez navedbe vsebine dobavlja samo

Ord. damski institut W. H. Olxwidt

Laboratorij Praga XIII., Vrbovice, Ruska 12, V., pošt. pred. 12.

Inserat izstržite in spravite!

Oglasi v „Jutru“ imajo
siguren uspeh!

IVAN ZAJC, ŽIRI

razpošilja širom Jugoslavije samo

ROČNO IZDELANE ČEVLJE

od najtežjih delavskih do najfinejših damskih. Poseben oddelek za oficirske, damske škornje, goziterje in čevlje za smučarje. ZAHTEVAJTE CENIK! 2051

GLASBILA

več vrst pri največji domači odpremi trdit.

Kr. dvorski dobavitelj
F. SCHNEIDER
Zagreb, Nikolićeva 12. Proizvod glasbil.

Alpinac-čaj

zasigurno svojo izobilje brem trgati in boljši. Pomaga, da se hrana pravilno prebavi, a s tem se preprečijo mnoga obolenja želodca, črevesja, jeter. Ne razburja srca in živcev. Pije se po jedi ali na večer, predno ležemo spat, namoči kave in običajnega čaja. Dobra se v vseh lekarnah in drogerijah. — Velika škatla (originalni zavoj) 30 Din. Depo: »TRIFOLIUM« drogerija, Beograd 1948

Jugoslovenski tovarnarji!

tehničnih in kemičnih izdelkov. Za uspešno plačanje vaših izdelkov se vam priporoča izurjen trgovski agent za Beograd, Dunavsko in Moravsko banovino. Potuje z avtomobilom. Referenca: odlična. Ponudba na pošt. pret. 208, Beograd. 2008

Slabotni može!

Odpoved odpravit, pogrešane spolne moči in energije dosežete že tekotom par ur s popolnoma neškodljivim, življenjske sile ovesušajočim, zdravilno priporočenim preparatom, z »VIRIT« tabletami. Starost je postranska stvar. Stalne spolne svežost in energija. — Porcija za daljšo dobo 150 Din. Po pošti po povzetju diskretno pošljite edino Mdm. laboratorij W. H. Olxwidt Praga XIII., Vrbovice Ruska 12 pošt. predal 12

Telefon 2059

PREMOG
suha drva
Pogačnik, Bohoričeva št. 5.

SENO

to

SLAMO

dobavlja po najnižjih dnevnih cenah
GOSPODARSKA
ZVEZA 2120

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjam, očesom »Claven« je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost in tvorice in glavnega skladišča. Čuvajte se ponaredb! 15

M. Hrnjak
lekarnar — Sisa:

PROTI NAHODU

deluje takoj.
ZDRAVNIŠKO PRIPOROČENO
Dobi se v vseh lekarnah.

Za štrpaciране noge je topla kopel, v kateri so perj raztopili 1 litru sv. Roka soli, pravi blagor. Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji; glavni depot za Slovenijo je drogerija Gregorič, Ljubljana, ali pri glavnem zastopniku: Drogerija »Nada« V. Gabrič, Subotica — telefon 6-37.

Naznanilo cenj. občinstvu!

Svoj KROJASKI ATELJE sem preselil iz Lepodvorske ulice v Wolfovo št. 10, kjer bom nadalje po znižanih cenah izdeloval najmodnejše faze od Din 250 do Din 300. — Točna in solidna izdelava.

Se priporoča

LUDVIK LOGAR

modno krojaštvo 1828

Zlahtne kanarčke

v istini fine pevce znamenite varške mojstrske šole Mark 6 višje. Predpevce, pare za teme, kletke, krmo, ptičja dravila. Velezanimiv cenik dragocenimi navodili pošlje brezplačno Grosszucht Heydenreich, Bad Suderode 150.Harz.

Prodaj planinsko,

GOZDNO POSESTVO

obstoječe iz približno 100 oralov, gozda, njiv, travnikov in sadonosnika, gospodarsko poslojpe, hiša s 6 sobami v najboljšem stanju. Nadalje vila z več sobami, velika klet, veliko skladišče tik zelo prometne železniške postaje. Proda se tudi vsako posebej. Dopise na podružnico »Jutra« Maribor pod »Vila«. 1884

Krajevne zastopnike

za vsa mesta Slovenije sprejmemo. Epohalna novost. Velika možnost zaslužka s majhnim kapitalom in prevzetjem malega skladišča. Ponudbe na »Thermos«, Zagreb, Gundulićeva 8.III. 2106

Naznanjam svojim cenjenim odjemalcem nove GLOBOKO ZNIZANE

CENE SIRU:

A la trapist 1 kg od Din 12.— dalje
polemendolec 1 kg od Din 23.— dalje
maslo 1 kg od Din 24.— dalje

Z odličnim spoštovanjem

I. MARIBORSKA MLEKARNA

Adolf Bernhard, Maribor, Aleksandrova cesta 51 in Koroška cesta 10 1981

V RETEČAH

NA SORI

naprodaj več različnih
stavbnih parcel

Pojasnila daje Jurče Gosar, kopačica, Reteče, p. Škofja Loka. 2123

Ali ste že naročnik
slovenske ilustrirane tedenske revije »Življenje in svet«?

In vse gre v Ilirijo...

V cenah gremo s časom. Tako dobite:
Damsko volneno blago za obleke od Din 54.— naprej.
Damsko volneno blago za plašče od Din 115.— naprej.
Blago za moške obleke od Din 60.— naprej.
Crepe de Chine že od Din 59.— naprej.
Svileni puplin za moško perilo od Din 39.— naprej.
Čevlje pa od Din 86.— naprej.
Ne pozabite, da veljajo vse te cene pri obročnem plačevanju. — Pri takojšnjem plačilu poseben popust.

Zahtevajte
poset potnika!

Zahtevajte
vzorice!

OBLAČILNICA

ILIRIJA

NA OBROKE I LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

Tvornica

HARMONIJEV in PIANINOV

po najmodnejši konstrukciji. Uglasuje, popravlja, zamenjuje, prenavlja. Izdeluje tudi strune za klavirje, berde, klavature itd.

NIZKE CENE!

Društvom popust! — Oddaja tudi na obroke. Večletna garancija.

IVAN KACIN, LJUBLJANA

TABOR 6.

ZAHTEVAJTE CENIK! 15794

CE POTREBUJETE

PLAKATE KATALOGE TISKOVINE PROSPEKTE

V NAJRAZLIČNEJSIH BARVAH, SE
BLAGOVOLITE OBRNITI NA NASE
PODJETJE.
VSA GRAFIČNA DELA IZVRŠUJEMO
SOLIDNO IN V NAJKRAJSEM ČASU.

TISKARNA IZVRŠUJE
RAZLIČNE TISKOVINE,
ČASOPISE, DIPLOME,
REVIJE, VREDNOSTNE
PAPIRJE, KOLEDARJE,
SREČKE, KNJIGE I.T.D.
ENOBARVNI IN VEČ-
BARVNI TISK, PISMA,
RAZGLEDNICE, SLIKE,
OSMRTNICE, OVITKE,
JEDILNE LISTE, CENIKE,
VIZITKE, RAČUNSKE
ZAKLJUČKE, POROČNA
NAZNANILA IN VABILA

TELEFON 3122 — 3126
POŠTNO ČEK. RAČUN
V LJUBLJANI 10-534

LJUBLJANA, Knafljeva ulica 5

OTVORITVENO NAZNANILO

Dovoljujem si cenj. občinstvu vjudno naznaniti, da sem kot dolgoletni mehanik tvrdke IVAN LEGAT v Mariboru, otvoril v Vetrinjski ulici 7 (prej čistilnica »Ideal«)

Ilastno popravilno delavnico za pisalne in šivalne stroje.

Moje vsestranske izkušnje v tej stroki jamčijo za solidno delo, točno postrežbo kakor današnjim razmeram primerno nizke cene. 2101

FRANC KELBIČ, mehanik
MARIBOR, Vetrinjska ulica 7, telefon 2775

SLIVOVKO

pristno, domačo, dvakrat žgano, 55 %, dve leti staro, nudi po ugodni ceni:

FR. PRIJATELJ, Tržišče
DOLENJSKO. 2066

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Ceniki franko.

Obupane ženske!

NE BOJTE SE, CE IZOSTANE
MENSTRUACIJA!

Pomoč

Vam prinaša pri poškodbah in izostanku mesečnega perila perijole, dolgoletno preizkušeno, tisočkrat priporočeno, zanesljivo učinkovito sredstvo, ki ni odvisno od tuda ne v najtežjih in trdovratnejših slučajih v naprotju z drugimi sredstvi, ki niso učinkovita. Prof. dr. Rettig »EROSEA«, ki ugodno učinkuje, ne da bi morali svoje poslovanje prekiniti, še po nekaj urah. Din 70, za staro poškodbo Din 100, za odporne ženske Din 150, dvojno za staro poškodbo in odporne ženske Din 200. Uspeh za jamčimo, sicer vrneimo denar! Tisoči žen potrjujejo nagel in zanesljiv uspeh tega sredstva, kakor tudi povračilo se zadovoljstvo. Diskretna pošiljatev po pošti.

Havelkova ordinačni laboratorij

Praha-Nusie, Božetčeva ul. 10. J. 54. Pošt. schranka št. 17, CSR.

HOTEL

na sedežu banovine v dalmatinskem primorju z 20 adaptiranimi sobami naprodaj. Hotel obstoji že 20 let. Obrt je dobro vpeljana, obratuje se preko vsega leta. Prodajam radi preselitve rodbine proti zelo ugodnim pogojem. Pojasnila daje lastnik »Hotela Beograda, Split. 2092

Zid med Vami

in med boleznimi dihalnih organov naj bodo vedno pastile

»VALDA«

le te so pravi talisman, s katerim se lahko obvarujete zlih učinkov mraza, megle in mokrote, kakor tudi opasnih bacilov in drugih kužnih kali, ki jih raznaša prah, one vas čuvajo prehlada, griboha, vnetja krhlja, bronhijalnih katarjev, hripe itd. ali pa Vam pomagajo, da jih brž odpravite. Zahtevajte vedno izvrine »VALDA« pastile. Na prodaj samo v škatlicah z napisom »VALDA« v vseh lekarnah in drogerijah.

ZAHVALA

Kolo jugoslovenskih sester v Meži me je ob priliki moje nesreče obdarovalo in mi izjavilo simpatijo, češ, da sem tudi jaz pomagala podpore potrebnim.

Ta človeški čin me je baš v trenutku, ko sem bila izpostavljena nelepemu sumničju s strani onih, ki niso za to imeli najmanjšega povoda, in postopanje skromnega domačega prebivalstva globoko ganilo.

2109 Matilda Kometter Feldmann.

Veliko vinogradniško posestvo

z gosposko hišo, gozd s kostanjmi itd. pri Slovenski Bistrici radi prilik za smešno nizko ceno naprodaj ali se zamenja za najemniško hišo v Avstriji. Ponudbe pod »Bauer 880« na Klenreichs Anz.-Ges. Graz, Sackstr. 4, Österreich. 2108

Pozor, ženini in neveste!

MODROCE

posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, spalne divane in fotelje nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN
tapetnik

Mestni trg št. 13.

Zima, morska trava, blago za modroce in prevleko pohištva v veliki izbiri po najnižji ceni. 328

Najnoveša služinska postelja železna zelo praktična zložljiva postelja s tapetiranim madracom — praktična za vsako hišo, hotele, za potujoče osebe in nočne službe. Stanje Din 398.— Razpoložljiva poštom in železnico po povzetju.

Lesena služinska postelja zelo praktična zložljiva postelja s tapetiranim madracom. — Stanje Din 280.—

spaljni fotelj stane
Din 1300
Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stanje Din 150.—

Po tem imamo čisto novo perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROŽIČ, ZAGREB
Ilica št. 12.

DIREKTNOSTVORNICI
izredno poceni npr.

Violine od Din 68
Mandoline • 129
Gitare • 169
Ročne harmonike 60
KROMATIČNE HARMONIKE, HAVAJSKJE GITARE LTD
Zahlevajte brezplačni katalog!

CENIK:
HEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 101

Marica ali že veš

da si najlepše plošče lahko izposodiš pri

ŠLAGER

Ljubljana, Aleksandrova 5

Maribor, Gregorčičeva 20

LOKAL

s stranskimi prostori v centru mesta na prometni točki isčem za 1. maj ali pozneje. Naslov v oglaš. odd. »Jutra«. 2086

Čevlji na obroke

od Din 149

Tempo

Salezdova ulica 6 (na kraju Gosposke ulice)

Če nas ne obiščete zahtevajte potnika!

Naša reklama — naša poštena beseda! peer

PREJE 240

SĖDAI 192-

TIVAR

DOMAČI IZDELEK

VSE OBLEKE
V NAŠIH PRODAJALNAH
DO 6 FEBRUARJA
ZA 20% CENEJE!

Vsakovrstne trgovske knjige, štruce, mape, noteze, herbarije od emalne knjižice, bloke, zvezke i. t. d.

nudim po skrajno ugodnih cenah!

NA DEBELO — NA DRUBNO

Anton Janežič

LJUBLJANA Florjanska ul 14

Knjigovoznica in črtalnica trgovskih knjig

Odoetniški koncipijent

s 16 meseci prakse v odvet. pisarni išče novo službeno mesto. Ponudbe na oglašni oddelek »Jutra« pod »Delo«. 2053

PETROLEJ la

dvakrat rafiniran na

sodčke po kg Din 6'40

BENZIN lahek 6'90

tranzito kg

V sodih kupea 10 para ceneje.

IVAN PENIČ D. D.

ZAGREB 59

POZOR!

Cenjenemu občinstvu najvjudneje naznanjam, da

otvorim v ponedeljek, dne 1. februarja staroznano gostilno

»NA FRIŠKOVCU«

(v Hafnerjevi hiši).

Poleg dobrih mrzlih in toplih prigrizkov bom postregel cenjenemu občinstvu z najboljšo pijačo.

Za mnogotrojen obisk se toplo priporoča

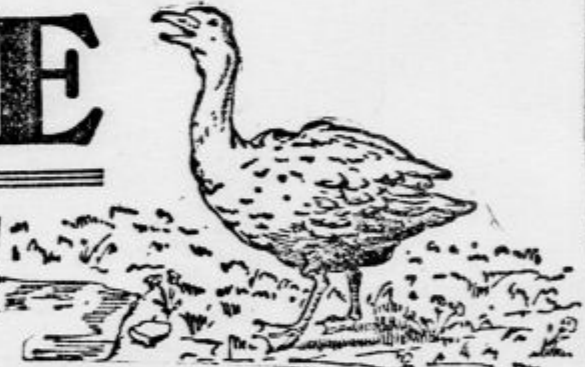
STANKO GRČAR

gostilničar 2113

PRISOJNA ULICA ŠTEV. 5.

PERJE

kokošje, purje, gosje, naravno in s strojem čiščeno, dobavlja v vsaki množini

E. VAJDA, ČAKOVEC

Telefon številka 59, 4, 3, 60

En oddelek knjigovoznice A. JANEŽIČ

Tudi knjigoveškim izdelkom so se znižale cene.

Vjudno priporočam svojo na novo z najmodernejšimi stroji spopolnjeno knjigovoznico in črtalnico trgovskih knjig. — Sprejemam v delo vsa v knjigoveško stroko spadajoča dela od najnavadnejše do najfinejša vezave, revije, koledarje, šolske knjige, hranilne knjižice itd. Vsled najmodernejših opreme mi je mogoče izgotoviti tudi velike naklade ne samo precizno in v najkrajšem času, temveč tudi po najzmernejših cenah. Ako Vam je kaj ležeče na tem, da si pri ceni prihranite denar, potem Vas prosim, da, predno oddaste naročilo, zahtevate ceno tudi pri meni. — Za precizno delo prevzamem vso odgovornost.

Telefon 3220

A. JANEŽIČ, Ljubljana, Florjanska ulica
knjigovoznica in črtalnica trgovskih knjig

Telefon 3220